

Kuntaliiton
VERKKOJULKAISU

Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston luokitukset 2012

TOIMITTAJAT
Mikko Mehtonen
Anneli Heinonen

KANNEN KUVA
Juha Pesonen / Vastavalo.fi

ISBN 978-952-213-860-6
ISBN 978-952-213-861-3
© Suomen Kuntaliitto
Helsinki 2012

Myynti:
Suomen Kuntaliiton julkaisumyynti
www.kunnat.net/kirjakauppa
Faksi 09 771 2331
Tilausnumero 509380

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14
PL 200
00101 Helsinki
Puh. 09 7711
Faksi 09 771 2291
www.kunnat.net

Sisältö

Luokituksia koskeviin tiedusteluihin vastaavat	4
1 Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilasto	5
Tilastointi	5
Opetustoimen tilastointi	6
Tiedonkeruun aikataulu	7
2 Tilinpäätöslaskelmat	9
Tuloslaskelma (taulukko 21)	9
Rahoituslaskelma (taulukko 22)	10
Tase (taulukko 26)	11
Konsernitase (taulukko 36)	14
3 Tilinpäätöslaskelmien sektoriluokitus	15
Julkisyhteisöt	15
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	16
Muut lainanantajat	16
4 Tehtävuokitus (taulukot 01 ja 02)	17
Tehtävuokkien sisältö	18
5 Meno- ja tulolajiluokitus (taulukot 01, 02 ja 05)	39
Meno- ja tulolajit (taulukko 01 Käyttötalous)	39
Investointimenot ja -tulot (taulukko 02 Investoinnit)	41
Investointien sisältömääritykset (taulukko 02 Investoinnit)	42
Meno- ja tuloerittelyt (taulukko 05)	45
6 Toimintatiedot (taulukot 51, 54 ja 55)	50
Toimintatietojen määritelmät	56
Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (taulukko 54)	56
Sosiaalipalveluiden toimintayksiköiden lukumäärätietoja (taulukko 55)	73
Toiminta (taulukko 51)	75
Kotikunta- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuntasijoitusten kirjaaminen talous- ja toimintatilastoon	82
7 Eräitä tietoja kunnan ja kuntayhtymän taloudesta (taulukko 07)	83
8 Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitosten tiedot (taulukot 11, 12, 15 ja 16)	87
9 Esi- ja perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä lukiokoulutuksen kustannustiedot (taulukko 41)	88
ESIOPETUS	88
PERUSOPETUS	94
LUKIOKOULUTUS	102
10 Tilastokohtaiset kirjaukset yhteistoiminta-alueilla	111
Muut palvelut (taulukot 01, 54, 55, 11, 05, 07)	111
Opetus- ja sivistyspalvelut (taulukot 01, 41 ja 51)	120
11 Taulukoiden väliset yhteydet	124

Luokituksia koskeviin tiedusteluihin vastaavat

Tilastokeskus

Atte Virtanen, puh. (09) 1734 3685,
sähköposti: atte.virtanen@tilastokeskus.fi (talous- ja toimintatilasto)
Lea Vuorinen, puh. (09) 1734 3358,
sähköposti: lea.vuorinen@tilastokeskus.fi (talous- ja toimintatilasto)
Hilkka Kousa, puh. (09) 1734 3568,
sähköposti: hilkka.kousa@tilastokeskus.fi (oppilastilastot)

Suomen Kuntaliitto

Mikko Mehtonen, puh. (09) 771 2645,
sähköposti: mikko.mehtonen@kuntaliitto.fi (talous- ja toimintatilasto)
Anneli Heinonen, puh. (09) 771 2168,
sähköposti: anneli.heinonen@kuntaliitto.fi (talous- ja toimintatilasto)
Tero Tyni, puh. (09) 771 2246,
sähköposti: tero.tyni@kuntaliitto.fi (sosiaali- ja terveystoimi)
Sanna Lehtonen, puh. (09) 771 2079,
sähköposti: sanna.lehtonen@kuntaliitto.fi (valtionosuustiedot)

Opetushallitus

Laskentapalvelut, neuvonta, puh. 040 348 7090,
sähköposti: laskentapalvelut@oph.fi (opetustoimi, kuntien taloustilasto taulukko 41)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

Marke Jääskeläinen, puh. 020 610 7654,
sähköposti: marke.jaaskelainen@thl.fi (päihdehuollon toimintatiedot)
Salla Säkkinen, puh. 020 610 7064,
sähköposti: salla.sakkinen@thl.fi (sosiaalihuollon toimintatiedot)
Hanna Rautiainen, puh. 040 143 934,
sähköposti: hanna.rautiainen@thl.fi (terveydenhuollon toimintatiedot)

1 Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilasto

Tilastointi

Tähän julkaisuun on koottu kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastossa kerätävien tietojen määritykset lukuun ottamatta meno- ja tulolajiluokitusta. Meno- ja tulolajiluokituksen sisältömääritykset löytyvät Suomen Kuntaliiton julkaisusta *Tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille* (tarkistettu painos, 2012).

Tilastokeskus ja valtionosuusviranomaiset edellyttävät tietoja toteutuneista menoista ja tuloista tehtäväluokittain ja meno-/tulolajeittain. Näitä tietoja tarvitaan rahoituksen määrittelyn lisäksi myös kuntien tai kuntayhtymien välisessä vertailussa. Tietoja käytetään lisäksi mm. tuottavuuslaskelmiin, kansantalouden tilinpidon tarpeisiin, julkisen velan EDP-raportointiin, talousarvioiden ja budjettien laadintaan sekä muuhun seurantaan. [2012]

Suomen Kuntaliitto on antanut tililuettelomallin suosituksen, jonka tavoitteena on, että siinä annetusta tililuettelosta muodostuisi mahdollisimman pitkälle yhtenäinen luokitusmalli kuntien ja kuntayhtymien ulkoiseen kirjanpitoon. Tililuettelomallissa on otettu huomioon tuloslaskelma- ja tasekaavojen edellyttämät ryhmittelyt sekä taloustilaston meno- ja tulolajiluokitukset. Niitä yksilöidymmät tilinimikkeet ovat ohjeellisia ja kunta tai kuntayhtymä voi poiketa niistä, milloin sen tietotarpeet tai kirjanpidon tietojärjestelmät sitä edellyttävät.

Tililuettelomalli ei sisällä sisäisessä laskennassa tarvittavia laskennallisten erien tilejä, joiden tietoja tarvitaan tilastoinnissa käyttötalouden kustannusten selvittämiseksi. Toiminnan tulosten seuraaminen edellyttää myös suoritekohtaista kustannuslaskentaa ja tunnuslukujen tuottamista. **Talous- ja toimintatilastoon taloustiedot tuotetaan kirjanpidosta ja osakirjanpidoista vastaavuustaulukoinnin tai muun raportointimenetelmän avulla.**

Tilastoinnissa käytetään **tehtäväluokitusta** sekä **meno- ja tulolajiluokitusta**, joiden tietosisällöt on em. ohjeissa määritelty. Tilastoinnin meno- ja tulolajijako muodostetaan kirjanpidosta kirjanpidon tilien avulla.

Tehtäväluokitus on tilastointia ja kuntien ja kuntayhtymien vertailua varten laadittu luokitus, jonka avulla saadaan kuntien ja kuntayhtymien tehtäväkohtaisista menoista ja tuloista vertailukelpoista tietoa erilaisista organisaatioista ja talousarvioista huolimatta.

Talous- ja toimintatilastoon kerätään myös tilinpäätökseen kuuluvat koko kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja konsernitase. Lisäksi erikseen kerätään kunkin liikelaitoksen (ja taseyksikkönä käsitellyn rahaston) tulos- ja rahoituslaskelma, tase sekä erittely liikelaitoksen investointihyödykkeiden muutoksista.

Talous- ja toimintatilastossa kerätään myös tietoja kuntien ja kuntayhtymien toiminnasta (*Toiminta- ja kapasiteettitiedot*) sekä eräitä sellaisia viranomaisten tarvitsemia tietoja, jotka eivät sisälly määriteltyihin luokituksiin (*Eräitä tietoja kunnan ja kuntayhtymän taloudesta*). Toimintatietojen keruu kattaa myös THL:n tarvitsemat ns. kuntayhteenvetotiedot.

Talous- ja toimintatilastossa kerättävät tiedot on annettava tilastossa käytettävien luokitus-ten mukaisina siinäkin tapauksessa, etteivät ne vastaa kunnan tai kuntayhtymän kirjanpi-
don tilikarttaa tai hallinnollista organisaatorakennetta. Ellei jotain erittelyä ole saatavilla
suoraan kirjanpidosta, voidaan annettavat tiedot arvioida mm. toimintatietojen tai mui-
den kustannustietojen avulla. Tämä voi tulla kysymykseen mm. silloin, kun jokin tulosityk-
sikkö on tilastossa jaettava kahteen tai useampaan tehtäväluokkaan. [2012]

Tilastoa laadittaessa on tilintarkastajia varten vähintään dokumentoitava tiedon lähde,
peruste, tiedonantajan nimi ja tiedon päivämäärä. [2012]

Opetustoimen tilastointi

Opetustoimen rahoitusjärjestelmää on uudistettu vuoden 2010 alusta lähtien, jolloin
esi- ja perusopetuksen valtionosuusrahoitus siirtyi valtiovarainministeriön hallinnonalal-
le. Esi- ja perusopetuksen rahoitus on uudessa järjestelmässä osa kunnan peruspalvelujen
valtionosuutta ja se perustuu ikäluokkakohtaiseen asukasmäärään sekä valtioneuvoston
päättämään perushintaan. Lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen sekä ammattikor-
keakoulujen osalta rahoitusjärjestelmää ei ole muutettu ja ne perustuvat edelleen yksikkö-
hintapohjaiseen järjestelmään. [2012]

Nelivuositain toteutettavassa kustannustenjaon tarkistuksessa valtionosuuspohjaan sisäl-
lytetään käyttötalousovan (taulukko 01) tehtäväluokkien 304 ja 305 nettokustannukset.
Taulukon 41 tiedoista laskennassa huomioidaan tietyt erät. Rahoitusjärjestelmämuutoksen
myötä esi- ja perusopetuksen kustannustiedonkeruuta on taulukon 41 osalta karsittu. Tar-
kemmat sisältömuutokset esitetään myöhemmin tässä julkaisussa. [2012]

Toisen opetuksen järjestäjän esi- tai perusopetuksessa oppivelvollisuuttaan suorittavista
oppilaista aiheutuneet kotikuntakorvausmenot tulee kirjata käyttötaloudessa opetuksen
mukaiselle tehtävälle. Kotikuntakorvausmenot kirjataan asiakaspalveluiden ostoiksi joko
esi- tai perusopetukseen. Kotikuntakorvausmeno kirjataan asiakaspalveluiden ostoiksi val-
tiolta ainoastaan silloin, kun oppilas suorittaa oppivelvollisuuttaan valtion ylläpitämässä
koulussa. [2012]

Kotikuntakorvaustulot kirjataan vastaavasti myyntituloiksi esi- tai perusopetukseen. Ko-
tikuntakorvaustulot kirjataan myyntituloiksi valtiolta ainoastaan siinä tapauksessa, että
kunnan järjestämässä opetuksessa oppivelvollisuuttaan suorittavalla oppilaalla ei ole koti-
kuntaa Suomessa tai oppilaan kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa. [2012]

Lukiokoulutuksen osalta tiedonkeruuta ei ole uudistettu ja rahoituksen perustana käytet-
tävä yksikköhinta lasketaan edelleen taulukon 41 valtionosuuspohjaan kuuluvien menojen
pohjalta. [2012]

Perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuusjärjestel-
män seurantatiedot on kerätty 1.8.2004 alkaen taloustilaston yhteydessä perusopetuksen
taulukkoon tehdyn lisäyksen mukaisesti (taulukko 41). Aamu- ja iltapäivätoiminnan valti-
onosuusjärjestelmää ei ole muutettu vuoden 2010 valtionosuusuudistuksessa. [2012]

Suomen Kuntaliitto on antanut tililuettelomallissa ohjeen valtionrahoituksen kirjaamisesta. Sen mukaan valtionosuus kirjataan kunnan kirjanpidossa ns. nettokirjausmallin mukaisena tuloslaskelman valtionosuustuottoihin. Negatiivinen valtionosuus kirjataan valtionosuuden tulonoikaisuna.

Kuntayhtymässä yksikköhintaperusteinen valtionrahoitus kirjataan myyntituottoihin valtiolta. Kunnissa yleensä vain kunnan itse ylläpitämän opetus- ja kulttuuritoimen menot ovat kirjanpidossa menoina ja rahoituslain mukainen valtionosuus yleiskatteisena tulona tuloslaskelmassa. Jos kunnat ovat erikseen sopineet lukiota ylläpitävän kunnan tai opetus-toimen kuntayhtymän kanssa valtionrahoituksen yli menevien osuuksien maksamisesta, sellaiset sopimuksen mukaiset menot tulevat asianomaisen tehtävän menoiksi. Jos kunta ei esimerkiksi järjestä lukiokoulutusta, mutta kunta on erikseen sopinut koulutuksen järjestäjän kanssa osallistumisesta valtionrahoituksen yli meneviin kustannuksiin, silloin vain nämä menot kirjataan tehtävän *Lukiokoulutus* menolajiin *Asiakaspalvelujen ostot*.

Aikaisemmasta julkaisusta muuttuneet tiedot on pääosin merkitty muuttuneen kappaleen kohdalle kappaleen lopussa olevalla merkinnällä [2012]. [2012]

Tiedonkeruun aikataulu

Tilastokeskus, Opetushallitus ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos keräävät talouden ja toiminnan tilastotietoja kunnilta ja kuntayhtymiltä seuraavasti:

Palautuskuukausi: Tammikuu	Kerääjä/tilasto: Tilastokeskus: Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotilasto [2012] Opetushallitus: Perustiedot opiskelijamääristä (lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, oppisopimuskoulutus) [2012]
Helmikuu	Tilastokeskus: Kuntien sosiaalipalveluiden toimintatilasto (taulukot 54 ja 55) Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauskysely
Maaliskuu	Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Terveystieteiden tutkimuskeskuksen toimintatiedot
Huhtikuu	Tilastokeskus: Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilasto, osat I ja II (ml. taulukko 41) Kuntayhtymien sosiaalipalveluiden toimintatilasto (taulukot 54 ja 55) Opetushallitus: Ammatillisen peruskoulutuksen, oppisopimuskoulutuksen, ammatillisen lisäkoulutuksen, ammatillisten erikoisoppilaitosten, ammattikorkeakoulujen, taiteen perusopetuksen, vapaan sivistystyön (pl. kunnalliset kansalaisopistot), esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen (yksityisen, yliopistojen ja valtion koulujen osalta) sekä museoiden, teattereiden ja orkesterien kustannus- ja suoritetiedot [2012]

Syyskuu

Tilastokeskus:

Koulutuksen ja opetuksen järjestäjätason tiedot (kaikki koulutuksen ja opetuksen järjestäjät täyttävät). [2012]

Oppilaitostason oppilaat ja opiskelijat (peruskoulut, lukiot, ammatilliset oppilaitokset, musiikkioppilaitokset, liikunnan koulutuskeskukset, kansanopistot, kansalaisopistot, opintokeskukset ja kesäyliopistot.) [2012]

Opetushallitus:

Perustiedot opiskelijamääristä ja muista suoritteista (lukiokoulutus, ammatillinen peruskoulutus, oppisopimuskoulutus, ammatillinen lisäkoulutus, ammatilliset erikoisoppilaitokset, taiteen perusopetus, vapaa sivistystyö) [2012]

2 Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma (taulukko 21)

Tilinpäätöksen kokonaistuloslaskelma (kunta/KY + liikelaitokset).

Taloustilastoa varten tarvitaan kunnan/kuntayhtymän tilinpäätöksen kokonaistuloslaskelma, johon on yhdistetty kunnan liikelaitokset ja josta on **eliminoitu kaikki sisäiset erät**. Taulukkoon 21 ilmoitetaan kunnan tai kuntayhtymän virallinen tuloslaskelma kuntajaoston ohjeiden mukaisesti laadittuna, kuitenkin eräiltä osin tarkemmin eriteltynä tuhansina euroina. Kuntayhtymien tuloslaskelmassa ei ole toimintakatteen, verotulojen ja valtionosuuksien rivejä.

	Tilastoinnin koodi
Toimintatuotot	
+ Myyntituotot	0100
+ Maksutuotot	0200
+ Tuet ja avustukset	0300
+ Muut toimintatuotot	0400
± Valmisteverastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0600
+ Valmistus omaan käyttöön	0700
Toimintakulut	
- Palkat ja palkkiot	1130
- Henkilösivukulut	1150
- Palvelujen ostot	1200
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1340
- Avustukset	1500
- Muut toimintakulut	1900
= Toimintakate	2000
Verorahoitus	
+ Kunnan tulovero	3100
+ Kiinteistövero	3200
+ Osuus yhteisöveron tuotosta	3300
+ Muut verotulot	3400
+ Valtionosuudet	3600
Rahoitustuotot ja -kulut	
+ Korkotuotot	5100
+ Osinkotuotot	5200
+ Muut rahoitustuotot	5400
- Korkokulut	5600
- Muut rahoituskulut	5900
= Vuosikate	6000

Poistot ja arvonalentumiset	
– Suunnitelman mukaiset poistot	6200
– Arvonalentumiset	6500
Satunnaiset erät	
+ Satunnaiset tuotot	7100
– Satunnaiset kulut	7600
= Tilikauden tulos	8000
± Poistoeron lisäys (–) tai vähennys (+)	8300
± Varausten lisäys (–) tai vähennys (+)	8500
± Rahastojen lisäys (–) tai vähennys (+)	8700
= Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9000

Kulu- ja tuottoryhmien sisältö on määritelty Suomen Kuntaliiton julkaisussa Tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille. (tarkistettu painos, 2012). [2012]

Rahoituslaskelma (taulukko 22)

Tilinpäätöksen kokonaisrahoituslaskelma (kunta/KY + liikelaitokset).

Taloustilastoa varten tarvitaan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti laadittu kunnan/kuntayhtymän tilinpäätöksen virallinen rahoituslaskelma, johon on yhdistetty liikelaitokset ja **eliminoitu sisäiset erät**, tuhansina euroina.

	Tilastoinnin koodi
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta	
± Vuosikate	1400
± Satunnaiset erät	1550
± Tulorahoituksen korjauserät	1650
Investoinnit:	
– Investointimenot	2100
+ Rahoitusosuudet investointimenoihin	2300
+ Investointihyödykkeiden luovutustulot ¹	2600
= Toiminnan ja investointien rahavirta	3000
Rahoitustoiminnan kassavirta	
Antolainauksen muutokset	
– Antolainasaamisten lisäykset	3300
+ Antolainasaamisten vähennykset	3400
Lainakannan muutokset	
+ Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4050
– Pitkäaikaisten lainojen vähennys	4100
± Lyhytaikaisten lainojen muutos	6200
± Oman pääoman muutokset [2012]	6700
Muut maksuvalmiuden muutokset	
+ Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	7100
± Vaihto-omaisuuden muutos	7300
± Saamisten muutos ²	7600
+ Korottomien velkojen muutos ²	7900
= Rahoitustoiminnan nettokassavirta	8000

1 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot.

2 Pitkä- ja lyhytaikaiset.

Kassavarojen muutos	8500
+ Kassavarat 31.12.	8550
- Kassavarat 1.1.	8570

Tase (taulukko 26)

Tilinpäätöksen kokonaistase (kunta/KY + liikelaitokset).

Taloustilastoa varten ilmoitetaan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti laadittu kunnan/kuntayhtymän tase 31.12., johon on yhdistetty liikelaitokset ja muut taseyksiköt muutamien omaisuus-, pääoma- ja velkaerien osalta tarkemmin eriteltyinä, tuhansina euroina.

	Tilastoinnin koodi
VASTAAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	101 0000
Aineettomat hyödykkeet	1000
Aineettomat oikeudet	1100
Tietokoneohjelmistot	1300
Muut pitkävaikutteiset menot	1500
Ennakkomaksut	1700
Aineelliset hyödykkeet	3000
Maa- ja vesialueet	3100
Rakennukset	3200
Asuinrakennukset	3210
Muut rakennukset	3290
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3300
Koneet ja kalusto	3500
Kuljetusvälineet	3510
Muut koneet ja kalusto	3590
Muut aineelliset hyödykkeet	3700
Luonnonvarat	3710
Arvo- ja taide-esineet	3760
Muut hyödykkeet	3790
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3800
Sijoitukset	7000
Osakkeet ja osuudet	7200
Kuntayhtymäosuudet	7210
Muut osakkeet ja osuudet	7290
Joukkovelkakirjalainasaamiset	7400
Valtiolta	7410
Kunnilta ja kuntayhtymiltä	7450
Muilta	7490
Muut lainasaamiset	7600
Valtiolta	7610
Kunnilta ja kuntayhtymiltä	7650
Muilta	7690
Muut saamiset	7900
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	105 0000
Valtion toimeksiannot	1000
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5000
Muut toimeksiantojen varat	9000

VAIHTUVAT VASTAAVAT	107 0000
Vaihto-omaisuus	1000
Aineet ja tarvikkeet	1100
Keskeneräiset tuotteet	1200
Valmiit tuotteet/tavarat	1400
Muu vaihto-omaisuus	1600
Ennakkomaksut	1700
Saamiset	2000
Pitkäaikaiset saamiset:	
Myyntisaamiset	2100
Lainasaamiset	2200
Valtiolta	2210
Kunnilta ja kuntayhtymiltä	2250
Muilta	2290
Muut saamiset	2300
Siirtosaamiset	2400
Lyhytaikaiset saamiset:	
Myyntisaamiset	2500
Lainasaamiset	2600
Valtiolta	2610
Kunnilta ja kuntayhtymiltä	2650
Muilta	2690
Muut saamiset	2700
Siirtosaamiset	2800
Rahoitusarvopaperit	6000
Osakkeet ja osuudet	6100
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	6300
Valtion velkasitoumukset	6310
Kuntatodistukset	6350
Muut sijoitukset	6390
Joukkovelkakirjalainasaamiset	6400
Valtiolta	6410
Kunnilta ja kuntayhtymiltä	6450
Muilta	6490
Muut arvopaperit	6900
Sijoitukset osakerahastoihin	6910
Muut sijoitusrahasto-osuudet	6950
Muut	6990
Rahat ja pankkisaamiset	7000
VASTAAVAA YHTEENSÄ	108 0000
VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	201 0000
Peruspääoma	1000
Arvonkorotusrahasto	3000
Muut omat rahastot	5000
Edellisten tilikausien ylijäämä (+)/alijäämä (-)	6000
Tilikauden ylijäämä (+)/alijäämä (-)	7000
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	202 0000
Poistoero	2000
Vapaaehtoiset varaukset	4000
PAKOLLISET VARAUKSET	206 0000

Eläkevaraukset	6000
Muut pakolliset varaukset	9000
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	205 0000
Valtion toimeksiannot	1000
Lahjoitusrahastojen pääomat	5000
Muut toimeksiantojen pääomat	9000
VIERAS PÄÄOMA	207 0000
Pitkäaikainen	1000
Joukkovelkakirjalainat	1100
Euromääräiset	1110
Valuuttamääräiset	1150
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1200
Kotimaisilta talletuspankeilta	1210
Kuntarahoitus Oyj:lta	1230
Muilta kotimaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1270
Ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1280
Lainat julkisyhteisöiltä	1400
Valtiolta	1410
Kunnilta ja kuntayhtymiltä	1450
Kevalta	1460
Muilta sosiaaliturvarahastoilta	1480
Lainat muilta luotonantajilta	1600
Kotimaisilta	1610
Ulkomaisilta	1650
Saadut ennakot	1700
Ostovelat	1800
Liittymismaksut ja muut velat	1900
Valtiolle	1910
Kunnille ja kuntayhtymille	1950
Muille	1990
Siirtovelat	1500
Lyhytaikainen	5000
Joukkovelkakirjalainat ³	5100
Euromääräiset	5110
Valuuttamääräiset	5150
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5200
Kotimaisilta talletuspankeilta	5210
Kuntarahoitus Oyj:lta	5230
Muilta kotimaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5270
Ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5280
Lainat julkisyhteisöiltä	5400
Valtiolta	5410
Kunnilta ja kuntayhtymiltä	5450
Kevalta	5460
Muilta sosiaaliturvarahastoilta	5480
Lainat muilta luotonantajilta	5500
Kotimaisilta	5510
Ulkomaisilta	5550
Saadut ennakot	5600
Ostovelat	5700

3 Ml. kuntatodistukset.

Siirtovelat	5800
Liittymismaksut ja muut velat	5900
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	208 0000
TAKAUKSET ⁴	
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta [2012]	
Jäljellä oleva pääoma	300 6500
Takaukset muiden puolesta [2012]	
Jäljellä oleva pääoma	300 8500

Konsernitase (taulukko 36)

Taloustilastoa varten ilmoitetaan kuntajaoston konserniyleisohjeen mukaisesti laadittu konsernitase (31.12.) tuhansina euroina. Konsernitaseen toimittavat ne kunnat/kuntayhtymät, joilla on velvollisuus konsernitaseen laatimiseen.

Konsernitasetta täydentämään ilmoitetaan konsernin takaukset seuraavasti:

TAKAUKSET ⁵	
Takaukset muiden puolesta [2012]	
Jäljellä oleva pääoma	300 8500

4 Taulukkoon ei sisällytetä kunnan osuutta Kuntien takauskeskuksen takausvastuista.

5 Tähän ei sisällytetä kunnan osuutta Kuntien takauskeskuksen takausvastuista.

3 Tilinpäätöslaskelmien sektoriluokitus

Sektoriluokitukseen tulee vuosittain muutoksia. Ajantasainen sektoriluokitus on nähtävillä Tilastokeskuksen tiedonkeruulomakkeella osoitteessa:

<http://www.stat.fi/keruu/kutal/lomakkeet.html> > Kunnan/kuntayhtymän taloustilasto 2011 – Osa I

Julkisyhteisöt

1) Valtio

Valtion budjetin alaiset talousyksiköt ministeriöt, valtion virastot ja laitokset sekä valtion budjetin ulkopuolisista yksiköistä julkista toimintaa palvelevat rahastot. Ei sisällä valtion liikelaitoksia eikä valtioenemmistöisiä osakeyhtiöitä, jotka kuuluvat sektoriin “Muut”.

[2012]

Valtion liikelaitoksia ovat Metsähallitus, Senaatti-kiinteistöt ja Yliopiston apteekki. *[2012]*

2) Kunnat

Tähän ei lueta sellaisia kuntien liikelaitoksia, joiden tuottamat tavarat ja palvelut myydään pääasiassa yksityisille, eikä kuntaenemmistöisiä osakeyhtiöitä tai osuuskuntia, jotka kuuluvat sektoriin “Muut”. *[2012]*

3) Kuntayhtymät

Tähän luokkaan luetaan myös Suomen Kuntaliitto ja Ahvenanmaan maakuntahallinto. Tähän ei lueta sellaisia kuntayhtymien liikelaitoksia, joiden tuottamat tavarat ja palvelut myydään pääasiassa yksityisille, jotka kuuluvat sektoriin “Muut”. *[2012]*

4) Keva

5) Muut sosiaaliturvarahastot

Kansaneläkelaitos, eläkevakuutusyhtiöt, eläkesäätiöt, eläkekassat ja muut työeläkelaitokset, työttömyyskassat sekä sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassat. Tähän luokkaan kuuluvat lakisääteistä ja siihen rinnastettavaa vapaaehtoista työeläkevakuutusta hoitavat yhtiöt ja laitokset. Yksilöllistä eläkevakuutusta hoitavat yhtiöt kuuluvat luokkaan “Muut rahoitus- ja vakuutuslaitokset”. *[2012]*

Rahoitus- ja vakuutuslaitokset

1) Kotimaiset talletuspankit

Liikepankit (Nordea Pankki Suomi Oyj, Sampo Pankki Oyj, S-Pankki Oy, Evli Pankki Oyj, Ålandsbanken Abp, OP-Kotipankki Oyj, Pohjola Pankki Oyj, Helsingin OP Pankki Oyj, SEB Gyllenberg, Private Bank Oy, eQ Pankki Oy, Suomen Asuntopankki Oy, Tapiola Pankki Oy, Aktia, Pankki Oyj, FIM Pankki Oy ja Sofia Pankki Oyj), säästöpankit ja osuuspankit. Tähän luokkaan luetaan myös ulkomaisten luottolaitosten Suomessa pankkitoimintaa harjoittavat sivukonttorit. [2012]

2) Kuntarahoitus Oyj

3) Muut kotimaiset rahoitus- ja vakuutuslaitokset

Muut rahoitusta välittävät rahalaitokset ja muut rahoituslaitokset (mm. Suomen Hypoteekkiyhdistys, Nordea Rahoitus Suomi Oy, Handelsbanken Rahoitus Oyj) sekä vahinko- ja henkivakuutusyhtiöt ja vakuutusyhdistykset. Myös yksilöllistä eläkevakuutusta hoitavat yhtiöt kuuluvat tähän luokkaan. Lakisääteistä tai siihen rinnastettavaa työeläketurvaa hoitavat eläkevakuutusyhtiöt ja -laitokset eivät sitä vastoin kuulu tähän vaan luokkaan Sosiaaliturvarahastot. [2012]

4) Ulkomaiset rahoitus- ja vakuutuslaitokset

Tähän luokkaan luetaan ne ulkomailta saadut lainat, joissa kunnan velkojana on suoraan ulkomainen rahoitus- tai vakuutuslaitos vaikka laina olisikin saatu kotimaisen rahoituslaitoksen avustuksella. Pohjoismaiden Investointipankki kuuluu tähän luokkaan. Sellaiset ulkomaan rahan määräiset lainat, joissa kotimainen rahoituslaitos on lainanantajana (= välittömänä velkojana), eivät kuulu tähän vaan luokkaan Kotimaiset talletuspankit tai Muut kotimaiset rahoitus ja vakuutuslaitokset. Ulkomaalaisten omistamat Suomessa toimivat talletuspankit eivät kuulu tähän vaan luokkaan Kotimaiset talletuspankit. [2012]

Muut lainanantajat

1) Muut kotimaiset lainanantajat

Yksityiset ja julkiset yritykset (myös valtion ja kuntien yritykset ja liikelaitokset), asunto-osakeyhtiöt ja muut asuntoyhteisöt, seurakunnat, säätiöt, yhdistykset, yms. voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sekä kotitaloudet. [2012]

2) Muut ulkomaiset lainanantajat

Tähän luetaan ne ulkomailta saadut lainat, joissa kunnan velkojana on muu ulkomainen lainanantaja kuin rahoitus- tai vakuutuslaitos (esim. ulkomainen yritys). [2012]

4 Tehtäväluokitus (taulukot 01 ja 02)

Hoidetaan vastaavuustaulukoiden tai muun raportointimenetelmän avulla.
Käyttötalous- (taulukko 01) ja investointiosa (taulukko 02):

	Tilastoinnin koodi
YLEISHALLINTO	110
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto	201
Lasten päivähoito	204
Lasten perhepäivähoito	205
Muu lasten päivähoito	207
Lastensuojelun laitos- ja perhehoito	212
Muut lasten ja perheiden palvelut	217
Vanhusten laitospalvelut	220
Vammaisten laitospalvelut	225
Vammaisten työllistämistoiminta	230
Kotipalvelut	235
Muut vanhusten ja vammaisten palvelut	240
Päihdehuolto	245
Perusterveydenhuolto (investoinnit)	250
Perusterveydenhuollon avohoito (pl. hammashuolto)	253
Perusterveydenhuollon hammashuolto	254
Perusterveydenhuollon vuodeosastoahoito	256
Erikoissairaanhoido	260
Ympäristöterveydenhuolto	270
Muu sosiaali- ja terveystoimi	290
OPETUS- JA KULTTUURITOIMI	
Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto	301
Esiopetus (opetus- ja sosiaalitoimessa)	304 [2012]
Perusopetus	305
Lukiokoulutus	310
Ammatillinen koulutus	315
Ammattikorkeakoulutoiminta	320
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö	325
Muu vapaa sivistystyö	327
Taiteen perusopetus	335
Muu opetustoimi	345
Kirjastoimi	350
Liikunta ja ulkoilu	355
Nuorisotoimi	360

Museo- ja näyttelytoiminta	370
Teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta	375
Musiikkitoiminta	385
Muu kulttuuritoiminta	390
MUUT PALVELUT	
Yhdyskuntasuunnittelu	410
Rakennusvalvonta	420
Ympäristön huolto	440
Liikenneväylät	460
Puistot ja yleiset alueet	470
Palo- ja pelastustoimi	480
Oikeudenhoito ja turvallisuus	515
Lomituspalvelut	520
Toimitila- ja vuokrauspalvelut	535
Sisäiset palvelut	545
Elinkeinoelämän edistäminen	555
Vesihuolto	610
Energiahuolto	620
Jätehuolto	625
Joukkoliikenne	630
Satama	640
Maa- ja metsätilat	660
Muu liikeluonteinen toiminta	669
Muu toiminta	690
<i>KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ</i>	700

Tehtäväluokkien sisältö

Käyttötalous ja investoinnit (taulukot 01 ja 02):

Käyttötalous- ja investointimenot ja -tulot sijoitetaan tehtäväluokkiin. Muut taseyksiköt sisältyvät taulukoihin 01 ja 02 eikä niitä saa sisällyttää (toiseen kertaan) taulukoihin 11–16, (jotka käsittävät ainoastaan kunnan liikelaitokset ja taseyksikkönä käsitellyt rahastot). **Menot ja tulot kirjataan aina toiminnan luonteen mukaisille tehtäville, riippumatta siitä mikä hallintokunta palvelun järjestää.**

Tehtäväluokkaan kuuluu myös luokan sisältöä vastaavien palvelujen osto valtiolta, kunnilta, kuntayhtymiltä ja muilta palvelujen tuottajilta. Opetustoimessa asiakaspalvelujen ostoa ja muilta ylläpitäjiltä ovat esimerkiksi ostopalveluna hankittu esiopetus ja/tai koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta ja koulutuskuntayhtymän perussopimuksessa maksettavaksi sovitut valtionrahoituksen yli menevät kustannukset sekä kotikuntakorvausmenot. [2012]

Avustukset kohdistetaan siihen luokkaan, mihin vastaava oma toiminta kuuluisi huolimatta siitä minkä yksikön alla avustukset ovat kunnan talousarviossa.

Kunnan kirjanpidossa kuntayhtymiltä hankittujen palvelujen menot käsitellään pääasiassa asiakaspalvelujen tai eräissä tapauksissa muiden palvelujen ostona. Kunnan kuntayhtymille maksamat tuet ja avustukset, jotka eivät ole korvausta suoritteiden myynnistä, käsitellään avustuksissa.

Kunnan osallistuminen kuntayhtymän investointimenoon on yleensä kunnassa investointiosan kuntayhtymäosuuksien lisäystä ja kuntayhtymässä peruspääoman tai muun oman pääoman lisäystä. Jos kunta antaa avustusta kuntayhtymän investointimenoon, se on kunnassa aineettomien hyödykkeiden muuta pitkävaikutteisista menoista ja kuntayhtymässä rahoitusosuutta investointiin, joka vähennetään investoinnin hankintamenosta.

Kuntayhtymän kirjanpidossa kuntien maksuosuudet käsitellään palvelujen myyntitulona. Myös opetustoimen kuntayhtymässä mahdolliset perussopimukseen perustuvat valtionrahoituksen ylittävistä kustannuksista perityt kotikunnan korvaukset käsitellään myyntituloina. Kuntayhtymässä kunnalta saadut tuet ja avustukset, jotka eivät ole korvausta palvelujen myynnistä, käsitellään tulona tuissa ja avustuksissa.

Tehtäväluokan menoihin ja tuloihin luetaan myös vyörytyserät. **Tilastossa saman tehtäväluokan sisäiset vyörytykset ja palvelujen ostot ja myynnit tulee eliminoida tehtäväluokan menoista ja tuloista.** Esimerkiksi tehtäväluokkaan 260 *Erikoissairaanhoito* kuuluu tilastossa sekä avohoito, vuodeosastohoito että erikoissairaanhoidon tukipalvelut (ml. kiinteistöhuolto). Jos esimerkiksi kiinteistöhuollon kustannukset on kohdennettu sisäisinä vuokrina, sisäiset vuokrat, ellei niitä eliminoida, näkyisivät tilastossa sekä menona että tulona samassa tehtäväluokassa ja paisuttaisivat tarpeettomasti menoja ja tuloja. Samoin tilaaja-tuottaja -mallia käytettäessä, jos palvelun tuottajana on kunnan oma ns. ”muu taseyksikkö” -mallia noudattava tai muu liikelaitos, jonka menot ja tulot sisältyvät talousarvion käyttötalousosaan, ei palvelun sisäistä ostoa (tilaajan ostomenoa ja tuottajan myyntituloa) sisällytetä tilastoon.

Ellei useaa tehtävää palvelevan rakennuksen rakentamis- tai peruskorjausmenoja voida muuten jakaa eri tehtävien kesken, voidaan jako tehdä kerrosalojen suhteessa tai jonkin muun sopivan perusteen mukaan. Se mitä luetaan hankkeen kustannuksiin, määräytyy kirjanpitolain ja kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti.

Opetustoimessa esiopetuksen (myös sosiaalitoimessa järjestettävän), perusopetuksen (ei koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan hankkeita), lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulutoiminnan, kirjastotoimen, taiteen perusopetuksen, kansalaisopiston ja muun vapaan sivistystyön ns. pienistä hankkeista, joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionosuutta, ilmoitetaan kustannustiedot valtionosuusjärjestelmää varten kerättävien tietojen yhteydessä.

110 YLEISHALLINTO

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

- kunnan ylintä päättävä- ja toimeenpanovaltaa käyttävien hallintoviranomaisten menot
- neuvonantajien ja suunnitteluelinten tehtävät
- edellä mainittujen oheispalvelut, tilat, jne.
- yleinen henkilöstö- ja taloushallinto
- rahoituksen ja varainhoidon hallintotehtävät
- verojen perintä ja tarkastustoimi
- vaaleista aiheutuneet menot
- maakuntien liittojen oma hallinto ja yleinen hallinto- ja edunvalvontatoiminta
- yhteispalvelupisteiden menot ja tulot (joita ei pystytä jakamaan eri tehtäville) [2012]
- vaalit.

Vaaleista aiheutuneet menot kysytään erikseen tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta*.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Osakkeet ja osuudet tulee kirjata sille tehtävälle mihin ne toiminnan luonteen mukaisesti kuuluvat. Esim. terveydenhoidon kuntayhtymän osuuksien hankinta tulee kirjata taulukon 02 tehtävälle 250. [2012]

Myös avustukset tulee aina ilmoittaa toiminnan luonteen mukaisilla tehtävillä. Mm. eri projekteille annetut avustukset ilmoitetaan projektin luonteen mukaisella tehtävällä. [2012]

Toimitilapalvelut ja *Muut sisäiset palvelut* eivät kuulu yleishallintoon. Sellaiset investointimenot, joiden ei voida katsoa kuuluvan mihinkään muuhun tehtäväluokkaan (esim. maanhankinnat, kun ei ole määritelty käyttötarkoitusta sekä tonttien myynti), kuuluvat tehtäväluokkaan 690 *Muu toiminta*.

Tonttien, rakennusten ja asunto-osakkeiden myyntivoitot tulee kirjata toimintaa kuvaaville tehtäville. Niitä ei tule sisällyttää yleishallintoon. [2012]

Kuntayhtymien hallinto kuuluu pääsääntöisesti siihen tehtäväluokkaan, minkä tehtäväalueen toiminnasta on kysymys. Ts. sosiaali- ja terveystoimen kuntayhtymien hallinto kuuluu tehtäväluokkaan 201 *Sosiaali- ja terveystoimen hallinto* ja opetus- ja kulttuuritoimen kuntayhtymien hallinto tehtäväluokkaan 301 *Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto*. Muiden kuntayhtymien hallinto sisällytetään samaan tehtäväluokkaan kuin kuntayhtymän muunkin toiminta.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI (tehtävät 201–290)

201 Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Sosiaali- ja terveystoimen tehtäviä hoitavan lautakunnan (tai lautakuntien) tai muun toimielimen ja viraston yleisistä hallinto- ja suunnittelu- yms. tehtävistä aiheutuvat kustannukset siltä osin kuin niitä ei voida sijoittaa muihin sosiaali- ja terveystoimen tehtäväluokkiin.

Myös sosiaali- ja terveystoimen kuntayhtymien kuntayhtymähallinto kuuluu tähän tehtäväluokkaan.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Hallintoon ei voida kirjata asiakaspalveluiden ostoja. [2012]

Sosiaalityöntekijöiden kustannukset eivät kuulu hallintoon, vaan ne on jaettava asianomaisille tehtäville. Jos sosiaalityöntekijä osallistuu osaksi hallintotehtäviin, silloin vain hallinnon osuus kuuluu tälle tehtävälle.

Laitosten sisäinen hallinto sijoitetaan samaan tehtäväluokkaan kuin laitoksen varsinainen toiminta. Tehtävien sisäistä hallintoa ei tule kirjata tehtävälle 201. Esim. terveydenhuollossa osaston kanslia on sisäistä hallintoa, joka kuuluu varsinaiseen toimintaan. [2012]

Kunnassa maksuosuudet sosiaali- ja terveystoimen kuntayhtymien hallintoon eivät kuulu tähän vaan ao. tehtäville.

204 Lasten päiväkotihoito

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Lasten päiväkotihoidon kuuluu lasten päiväkotitoiminta, lasten tilapäishoito päiväkodissa ja kiertävien päiväkotien toiminta ja vastaavien palvelujen osto sekä niiden tukeminen (ei ryhmäperhepäivähoitoa, joka kuuluu luokkaan *205 Lasten perhepäivähoito*). Tähän kuuluu myös esiopetuksessa olevien lasten iltapäivä- tai muu päivähoito sekä sellainen päiväkodissa toteutettu koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta (esim. erityisoppilaille), joka ei täytä perusopetuslaissa (628/1998, muutettu 1136/2003) aamu- ja iltapäivätoiminnalle säädettyjä edellytyksiä eikä toimintaan osallistuvia koululaisia ole ilmoitettu em. perusopetuslain mukaiseen toimintaan osallistuviksi oppilastilastossa.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Päiväkodissa 1.8.2000 alkaen järjestetty perusopetuslain (POL 628/1998, muutettu 1288/1999) ja -asetuksen (852/1998) mukainen esiopetus ilmoitetaan kohdassa 304 *Esiopetus (opetus- ja sosiaalitoimessa)* ja oppilaat tilastoidaan esiopetuksen oppilaiksi. Muu päiväkotihoidon yhteydessä annettu esiopetus kuin em. perusopetuslain mukainen esiopetus ilmoitetaan edelleen tässä päiväkotihoidon tehtäväluokassa. [2012]

Päiväkodissa toteutettu perusopetuslain (628/1998, muutettu 1136/2003) edellytykset täyttävä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta ilmoitetaan tehtäväluokassa 305 *Perusopetus*. [2012]

205 Lasten perhepäivähoito

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Lasten perhepäivähoitoon kuuluu lasten päivähoito hoitajan tai lapsen omassa kodissa ja lasten ryhmäperhepäivähoito ja vastaavien palvelujen osto sekä näiden toimintojen tukeminen. Myös sellainen perhe- ja ryhmäperhepäivähoidon yhteydessä järjestetty koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, joka ei täytä perusopetuslaissa (628/1998, muutettu 1136/2003) aamu- ja iltapäivätoiminnalle säädettyjä edellytyksiä eikä toimintaan osallistuvia koululaisia ole ilmoitettu oppilastilastossa em. perusopetuslain mukaiseen toimintaan osallistuviksi.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Lasten perhe- ja ryhmäperhepäivähoidossa toteutettu perusopetuslain (628/1998, muutettu 1136/2003) edellytykset täyttävä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta ilmoitetaan tehtäväluokassa 305 *Perusopetus*. [2012]

207 Muu lasten päivähoito

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Muuhun lasten päivähoitoon kuuluu lasten leikkitoiminta ja tämän toiminnan tukeminen sekä lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki. Myös sellainen muun lasten päivähoiton yhteydessä järjestetty koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, joka ei täytä perusopetuslaissa (628/1998, muutettu 1136/2003) aamu- ja iltapäivätoiminnalle säädet-

tyjä edellytyksiä eikä toimintaan osallistuvia koululaisia ole ilmoitettu oppilastilastossa em. perusopetuslain mukaiseen toimintaan osallistuviksi.

Lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen määristä kuntalisineen pyydetään erikseen selvitys vielä tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta.*

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Muussa päivähoitossa toteutettu perusopetuslain (628/1998, muutettu 1136/2003) edellytykset täyttävä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta ilmoitetaan tehtäväluokassa 305 *Perusopetus. [2012]*

212 Lastensuojelun laitos- ja perhehoito

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Lastensuojelun laitokset (lastenkodit, nuorisokodit, koulukodit), perhekodit (ammattilinen perhehoito), muu lasten laitoshoido sekä sijaisperhehoito. Myös asiakaspalvelujen ostot em. palveluntuottajilta. Ilmoita tässä myös lastensuojelulain mukainen alle 18-vuotiaiden jälkihuolto. *[2012]*

217 Muut lasten ja perheiden palvelut

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

- kasvatusta- ja perheneuvonta (myös oman terveystieteiden tuottamana)
- lasten ja perheiden tukihenkilötoiminta
- lasten huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevien asioiden hoito
- isyyden selvittely
- lapsen elatus- ja elatuksen turvaamisasiat
- kasvattilasten valvonta
- ottolapsineuvonta
- avioerosovittelu
- sosiaalinen lomatoiminta
- ensi- ja turvakodit
- nuorten asumispalvelut
- perheneuvottelukeskus
- lasten puhe- ja toimintaterapia *[2012]*
- yli 18-vuotiaiden jälkihuolto (huostaanottopäätös loppunut) *[2012]*
- **koulukuraattoritoiminta**
- elatustuen takaisinperinnän palautus (vuoteen 2013 asti), ellei sitä ole merkitty taseessa saatavien vähennykseksi. *[2012]*
- muihin luokkiin kuulumattomat lasten ja nuorten asumispalvelut yms. lasten ja perheiden palvelut mukaan lukien sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön suorittama ohjaus, neuvonta ja sosiaalisten ongelmien selvittäminen (sekä muu tukitoiminta), joka ei kuulu muiden sosiaali- ja terveystoimen tehtäväluokkien tehtäviin.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Toimeentulotuki kuuluu **tehtäväluokkaan 290 Muu sosiaali- ja terveystoimi.** *[2012]*

220 Vanhusten laitospalvelut

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Vanhainkodit sekä myös sellaiset hoiva- ja hoitokodit ja muut yksiköt, joissa toimitaan laitospalveluilla eli asiakkaat ovat ympäri- tai osavuorokautisessa hoidossa ja laitoshoidosta peritään laitoshoidon hoitomaksu. Myös vastaavien palvelujen osto.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Keveyen ja tehostetun palvelun hoivakodit, joissa asuminen perustuu vuokrasopimukseen, kuuluvat tehtäväluokkaan 240 *Muut vanhusten ja vammaisten palvelut*. Terveyskeskuksen vuodeosastohoito kuuluu tehtäväluokkaan 256 *Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito*.

225 Vammaisten laitospalvelut

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Vammaishuollon laitoshoidon ja vastaavien palvelujen osto (ei vammaisten työllistämistoimintaa eikä asumispalveluja).

230 Vammaisten työllistämistoiminta

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Vammaisten työ- ja toimintakeskusten toimintamenot (sekä työsuhteinen että ei-työsuhteinen/huoltosuhteinen työtoiminta).

235 Kotipalvelut

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kodinhuoltoapu sekä asiakkaiden selviytymistä omissa kodeissaan tukevat kotipalvelun tukipalvelut kuten kuljetus-, saatto-, ateria-, kylvytys- ja siivouspalvelut, vaatehuolto, turvapalvelujärjestelmät, lumityöapu, ilta- ja yöpartioiminta. [2012]

Kotihoidon palvelusetelimenot (yhdessä kotisairaanhoidon palvelusetelimenojen kanssa) kysytään taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan ja kuntayhtymän taloudesta*.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kotisairaanhoidon on erotettava kotipalveluista (vaikka arvioiden) ja ilmoitettava tehtävällä 253 perusterveydenhuollon avohoito. Ei myöskään omaishoidon tukea (tehtävälle 240) eikä vammaispalvelulain mukaisia palveluita ja tukitoimia.

Kotipalveluun ei lueta perhetyöntekijöiden toimintaa, joka on lastensuojelun alaista. [2012]

240 Muut vanhusten ja vammaisten palvelut

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

- vanhusten ja vammaisten päivähoito
- vanhuksille ja vammaisille tarkoitettut päivä-/palvelukeskukset ja palvelutalot
- ryhmäkodit (asuntolat) ja muut vanhusten ja vammaisten asumispalvelut

- vanhusten ja vammaisten perhehoito
- avohuollon ohjaus
- vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja taloudelliset tukitoimet
- muut vammaisuuden perusteella järjestettävät palvelut
- taloudelliset tukitoimet
- omaishoidon tuki
- hoivakodit ja muut kevyen tai tehostetun palvelun asumis- ja palveluyksiköt, joissa **asuminen perustuu vuokrasopimukseen.**

Vammaispalvelulain (380/1987) mukaisilla palveluilla ja tukitoimilla tarkoitetaan lain mukaan annettavia kuljetus- ja saattajapalveluita, palveluasumista, asunnon muutostyötä ja asuntoon kuuluvia välineitä ja laitteita, kuntoutusohjausta, sopeutumisvalmennusta, henkilökohtaista apua, päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavia välineitä, koneita ja laitteita, ylimääräisiä vaatekustannuksia ja ylimääräisiä erityiskustannuksia ravinnosta. [2012]

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja taloudellisista tukitoimista aiheutuvat menot yhteensä (L vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987) ja siitä kuljetuspalvelujen menot sekä maksetuista omaishoidon tuen hoitopalkkioista pyydetään selvitys tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta.*

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Ei laitokseksi sovittuja vanhusten hoiva-/hoitokoteja, joissa asiakkailta peritään laitoshoitomaksua eikä vammaisten työ- ja toimintakeskusten toimintaa.

245 Päihdehuolto

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

- A-klinikka- ja nuorisoasematoiminta
- päihdeongelmaisten asuntola- ja asumispalvelut
- ensisuoajat ja selviämisasemat
- pav-huoltolat ja muut päihdehuollon kuntoutuslaitokset
- katkaisuhuoltoasemat
- ym. päihdehuolto (ml. huume klinikat, päihdeongelmaisten päiväkeskukset tms.)
- sekä muu raittiustyö.

Myös omassa perusterveydenhuollossa järjestetty edellä mainittu päihdehuoltotoiminta.

250 Perusterveydenhuolto

Tätä tehtäväluokkaa käytetään ainoastaan taulukossa 02 *Investoinnit* ja se korvaa siellä tehtäväluokat 253, 254 ja 256.

253 Perusterveydenhuollon avohoito (pl. hammashuolto)

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Perusterveydenhuollon avohoito (ei hammashuolto) ml. työterveyshuolto, kouluterveydenhuolto ja **koulupsykologin toiminta**, perusterveydenhuollon mielenterveystoiminta.

Terveydenhuollon tukipalvelut, joita ovat mm. kiinteistöhuolto, kuvantamistutkimukset, laboratorio, kohdennetaan perusterveydenhuollon avohoidon (pl. hammashuolto), hammashuollon ja vuodeosastohoidon tehtäväluokkiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti suorina menon- ja tulonsiirtoina (meno- ja tulolajeittain).

Vaihtoehtoisesti voidaan menetellä niin, että kaikki tukipalvelujen menot ja tulot sisällytetään tilastossa meno- ja tulolajeittain tehtäväluokkaan 253 *Perusterveydenhuollon avohoito (pl. hammashuolto)* ja hammashuollon ja vuodeosastohoidon osuudet tukipalvelujen nettokustannuksista kohdennetaan kyseisiin tehtäväluokkiin sisäisinä myynteinä tai vyörytyksinä. Tukipalvelujen ulkoisia myyntejä vastaavat menot ja tulot kuuluvat tehtäväluokkaan 253 *Perusterveydenhuollon avohoito (pl. hammashuolto)*.

Kelan korvaukset työterveyshoidosta. [2012]

Tähän liittyvät investoinnit esitetään investoinneissa käytettävässä yhteisessä tehtäväluokassa 250 *Perusterveydenhuolto*.

Laboratoriotoiminnan ja kuvantamistutkimusten kustannukset (toimintamenot + poistot ja arvonalentumiset + vyörytyserät) perusterveydenhuollossa, apuvälineiden hankintamenot ja luovutettujen apuvälineiden lukumäärä vuoden aikana sekä työterveyshuollon myyntitulot (ml. sisäiset myyntitulot) kysytään erikseen tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan ja kuntayhtymän taloudesta*.

Kotisairaanhoidon palvelusetelimenot (yhdessä kotihoidon palvelusetelimenojen kanssa) kysytään taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan ja kuntayhtymän taloudesta*.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Jos terveyskeskuksessa toimii erikoissairaanhoidon yksiköitä, niin nämä toiminnot kuuluvat tehtäväluokkaan 260 *Erikoissairaanhoido*.

Ei kasvatus- ja perheneuvolatoimintaa (kuuluu tehtäväluokkaan 217 *Muut lasten ja perheiden palvelut*) eikä luokassa 245 *Päihdehuolto* määriteltyä päihdehuoltoa, vaikka ne kuuluisivat hallinnollisesti perusterveydenhuoltoon.

254 Perusterveydenhuollon hammashuolto

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Hammasairauksien ehkäisy ja hammashoito, oikomishoito ja muut erikoishoidot, koulu- ja opiskelijahammashuolto.

Hammashuollon osuus terveydenhuollon tukipalveluista (mm. kiinteistöhuolto, kuvantamistutkimukset, laboratorio jne.) kohdennetaan perusterveydenhuollon hammashuollon tehtäväluokkaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti joko suorina menon- ja tulonsiirtoina (meno- ja tulolajeittain).

Vaihtoehtoisesti voidaan menetellä niin, että kaikki tukipalvelujen menot ja tulot sisällytetään tilastossa meno- ja tulolajeittain tehtäväluokkaan 253 *Perusterveydenhuollon avohoito (pl. hammashuolto)* ja hammashuollon osuus tukipalvelujen nettokustannuksista kohdennetaan hammashuollon tehtäväluokkaan sisäisenä myyntinä tai vyörytyksenä.

Ellei kuntayhtymän laskusta käy erikseen ilmi hammashuollon osuus vaan avo- ja hammashuoltopalvelut laskutetaan yhtenä summana, voidaan jako avopalvelujen ja hammashuollon kesken tehdä käyntimäärien suhteessa.

Tähän liittyvät investoinnit esitetään investoinneissa käytössä olevassa yhteisessä tehtäväluokassa 250 *Perusterveydenhuolto*.

256 Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Vuodeosastohoidon osuus terveydenhuollon tukipalveluista (mm. kiinteistöhuolto, kuvantamistutkimukset, laboratorio jne.) kohdennetaan perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon tehtäväluokkaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti joko suorina meno- ja tulonsiirtoina (meno- ja tulolajeittain).

Vaihtoehtoisesti voidaan menetellä niin, että kaikki tukipalvelujen menot ja tulot sisällytetään tilastossa meno- ja tulolajeittain tehtäväluokkaan 253 *Perusterveydenhuollon avohoito (pl. hammashuolto)* ja vuodeosastohoidon osuus tukipalvelujen nettokustannuksista kohdennetaan vuodeosastohoidon tehtäväluokkaan sisäisenä myyntinä tai vyörytyksenä.

Jos terveyskeskuksessa toimii erikoissairaanhoidon yksiköitä, niin nämä toiminnot kuuluvat tehtäväluokkaan 260 *Erikoissairaanhoido*.

Tähän liittyvät investoinnit esitetään investoinneissa käytettävässä yhteisessä tehtäväluokassa 250 *Perusterveydenhuolto*.

260 Erikoissairaanhoido

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Erikoissairaanhoidolla tarkoitetaan lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisia sairauksien ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, päivystykseen ja lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluvia terveydenhuollon palveluja (Terveydenhuoltolaki 1.3 §, muutettu 1326/2010). [2012]

Erikoissairaanhoidon avosairaanhoido mukaan lukien myös terveyskeskusten erikoissairaanhoidon avosairaanhoidotoiminta, erikoissairaanhoidon päivä- ja yösaaraanhoido (kun läsnäoloaika enintään 15 h/vrk.), psykiatrian asumispalvelut, kuntoutus- ja pienkodit sekä perhehoito.

Erikoissairaanhoidon vuodeosastohoito mukaan lukien terveyskeskusten erikoissairaanhoidon yksiköiden vuodeosastotoiminta.

Erikoissairaanhoidon tukipalvelut, joita ovat mm. huolto (ml. kiinteistöhuolto) sekä sairaanhoidolliset palvelut (laboratorio, kuvantamistutkimukset yms.).

Tilastossa tehtäväluokan sisäiset vyörytykset ja palvelujen ostot ja myynnit tulee vähentää (netota) tehtäväluokan menoista ja tuloista. (Jos esimerkiksi laboratorion kustannukset on kohdennettu sisäisinä veloituksina avohoitoon ja vuodeosastohoitoon, ne näkyvät sekä menona että tulona tässä tehtäväluokassa ja paisuttavat tarpeettomasti menojen ja tulojen loppusummaa.)

Laboratoriotoiminnan ja kuvantamistutkimusten kustannukset (toimintamenot + poistot ja arvonalentumiset + vyörytyserät) erikoissairaanhoidossa kysytään erikseen tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan ja kuntayhtymän taloudesta*.

270 Ympäristöterveydenhuolto

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Ympäristöterveydenhuollon tehtävät kuten terveystarkkailu, elintarvikevalvonta ja eläinlääkintähuolto.

Ympäristöterveydenhuoltoon liittyvät investoinnit: ellei terveyskeskuksen rakentamisen tai peruskorjauksen menoja voida muuten jakaa perusterveydenhuollon investointien ja ympäristöterveydenhuollon kesken, voidaan jako tehdä kerrosalojen suhteessa tai muun sopivan jakoperusteen mukaan.

Eläinlääkintähuollon käyttökustannukset yhteensä (toimintamenot, poistot ja vyörytysmenot) kysytään erikseen tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta*.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Ympäristön suojelun hallinto ja muut ympäristön huoltoon kuuluvat tehtävät kuten ilmansuojelu ja meluntorjunta kuuluvat luokkaan 440 *Ympäristön huolto*, vaikkakin ne hoidettaisiin ympäristöterveydenhuollon yhteydessä.

Ympäristönsuojelun maksusuudet kuuluvat luokkaan 440 *Ympäristön huolto*.

290 Muu sosiaali- ja terveystoimi

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

- toimeentulotuki ja toimeentulotukeen liittyvät muut menot (mm. sosiaalityöntekijöiden palkat)
- kuntouttava työtoiminta
- sosiaaliasiamiestoiminta
- veteraanikuntoutus (kunnan tai KY:n osuus)
- kunnan rahoitusosuus passiivisen työmarkkinatuen kustannuksista
- kunnan opintoavustukset
- erilaiset sairauksien hoitoon annettavat vapaaehtoiset avustukset
- muut sosiaali- tai terveystoimintaan liittyvät avustukset joita ei voida sijoittaa toiminnan edellyttämään luokkaan
- pakolaisten vastaanottoasemat ja -keskukset
- maahanmuuttajista aiheutuneet kustannukset, jotka eivät liity suoranaisesti mihinkään palveluun [2012]
- mielenterveysongelmaisten asumispalvelut silloin kun niitä ei voida merkitä erikoissairaanhoidon tehtävälle
- sosiaalisen luottotuksen toimintamenot (ei lainapääomaa eikä luottotappioita)
- sosiaali- ja terveystoimi, jota ei voida sijoittaa muille tehtäville. [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Elatustuen takaisinperinnän palautusta, joka ilmoitetaan tehtävällä 217 *Muut lasten ja perheiden palvelut* (ellei sitä ole kirjattu taseessa saatavien vähennykseksi) [2012]

Edunvalvontaa tai talous- ja velkaneuvontaa, joka ilmoitetaan tehtävällä 515 *Oikeudenhoidon ja turvallisuus*.

Tiettyyn palveluun liittyvät maahanmuuttajille tarjotut palvelut kohdennetaan ao. tehtävälle. Esim. maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus ilmoitetaan perusopetukseen, riippumatta siitä missä opetus on annettu. [2012]

Perustoimeentulotuen takaisinperintä (pl. pakolaiset ja paluumuuttajat) sekä täydentävän toimeentulotuen takaisinperintä (pl. pakolaiset ja paluumuuttajat) kysytään erikseen tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta*.

Toimeentulotuen takaisinperinnällä tarkoitetaan sitä takaisin perittyä toimeentulotukea, jonka asiakas on saanut toimeentulotukena ennakonluontoisesti odotettavissa olevaa etuutta tai tuloa vastaan.

OPETUS- JA KULTTUURITOIMI (tehtävät 301–390)

301 Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Opetus- ja kulttuuritoimen tehtäviä hoitavan lautakunnan (tai lautakuntien) tai muun toimielimen ja viraston/toimiston yleiset hallinto- ja suunnittelutehtävät, joita ei voida kohdistaa opetus- ja kulttuuritoimen muihin tehtäväluokkiin (esim. koulutoimenjohtajan palkkauksesta ym. aiheutuvat menot kuuluvat pääsääntöisesti tähän tehtäväluokkaan, mutta kulttuuritoimen vastaavat henkilöstömenot tehtäväluokkaan 390 Muu kulttuuritoiminta).

Opetus- ja kulttuuritoimen kuntayhtymissä kuntayhtymähallinto.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Ei opetus- ja kulttuuritoimen laitosten sisäistä hallintoa. Laitoksen sisäinen hallinto sijoitetaan samaan tehtäväluokkaan kuin laitoksen muu toiminta.

304 Esiopetus (sosiaali- ja opetustoimessa)

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Mukaan luetaan sellainen perusopetuslain (POL 628/1998, muutettu 1288/1999) ja -asetuksen (852/1998) mukainen esiopetus, joka kunnan päätöksen mukaan käytännössä järjestetään opetustoimessa koulussa, päivähoidon yhteydessä tai muussa soveltuvassa paikassa. Mukaan luetaan myös pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluville oppilaille (25 § 2 mom.) järjestettävä esiopetus, muu erityisopetuksena järjestettävä esiopetus, sairaalassa järjestetty esiopetus sekä perusopetuksen aloittamiseen lykkäystä saaneille oppilaille (27 §) järjestettävä esiopetus.

Esiopetuksessa kustannusten jakoperusteena voidaan käyttää oppilas- tai tuntimäärää. [2012]

Ostopalveluina toteutetun esiopetuksen hankintakustannukset luetaan mukaan tehtävän menoihin myös silloin, kun kunta hankkii palvelut muulta yhteisöltä (esim. yksityiseltä päiväkodilta tai seurakunnalta).

Mikäli kunta on tehnyt sopimuksen toisen kunnan, kuntayhtymän tai yksityisen opetuksen järjestämisluvan saaneen yhteisön tai säätiön kanssa kotikuntakorvauksen yli menevien kustannusten maksamisesta, myös tällaiset sopimuksesta aiheutuvat kustannukset luetaan asiakaspalvelujen ostoina tehtäväluokan 304 kustannuksiin. Taulukossa 41 ne merkitään kotikunnan maksuosuuksiin. [2012]

Kustannusten tulee vastata oppilastilastoissa itse tuotetun tai ostopalveluna hankitun esiopetuksen oppilasmäärää (kahden syksyn keskiarvo 20.9). Kotikuntakorvausten tulee kuitenkin vastata vuoden lopun mukaista tilannetta. [2012]

Muussa kuin opetustoimessa annetun esiopetuksen kustannukset tulee kohdentaa suorina menonsiirtoina, ei sisäisenä laskutuksena eikä vyörytyksin, tehtävälle 304.

Esiopetuksen tiedot ilmoitetaan taloustilaston yhteydessä myös taulukossa 41 *Eräitä tietojasiopetuksen, perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen taloudesta ja toiminnasta* esitetyllä tavalla eriteltynä.

Tehtävälle 304 ilmoitettujen toimintamenojen ja vyörytyserien summan tulee täsmä-tä taulukon 41 esiopetuksen kokonaismenojen kanssa (pl. pienet hankkeet). [2011]

305 Perusopetus

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Perusopetus riippumatta siitä, missä opetus järjestetään, ml. perusopetuksen vuosisuunnitelman mukainen kerhotoiminta. Myös sairaala- ja vammaisopetus, vaikeimmin kehitysvammaisten opetus, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus sekä aikuiskoulutuksessa, kansanopistoissa ja kansalaisopistoissa järjestettävä perusopetus. [2012]

Tässä tehtäväluokassa ilmoitetaan myös perusopetuslain (628/1998, muutettu 1136/2003) edellytykset täyttävä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta riippumatta siitä, missä toiminta järjestetään, ml. ostopalvelut ja avustaminen (yhdenmukaisesti oppilastilastossa aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvaksi ilmoitettujen koululaisten ja ohjaustuntien kanssa). Lain edellyttämällä toiminnalla tarkoitetaan 570 h (keskimäärin 3 tuntia/päivä) tai 760 h (keskimäärin 4 tuntia/päivä) koulun työvuoden aikana järjestettyä tai sitä laajempaa toteutettua toimintaa. [2012]

Jos muun hallintokunnan toteuttama aamu- ja iltapäivätoiminta ei täytä perusopetuslaissa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnalle säädettyjä edellytyksiä, toiminta kuuluu siihen tehtäväluokkaan, mihin toteuttavan hallintokunnan toiminta tai osatoiminta muutoin kuuluisi eikä tällaiseen toimintaan osallistuvia koululaisia ilmoiteta aamu- ja iltapäivätoiminnan oppilastiedonkeruussa tilastointipäivänä 20.9.

Perusopetuksessa annettu perusopetuslain edellytyksiä täyttämätön aamu- ja iltapäivätoiminta voidaan kirjata käyttötalousovosassa taulukon 01 tehtävälle 345 *Muu opetustoimi*. [2012]

Perusopetuslain (628/1998, muutettu 1288/1999) ja asetuksen (852/1998) mukaista esiopetusta ei ilmoiteta tässä, vaan kohdassa 304 *Esiopetus*.

Kustannusten tulee vastata itse järjestetyn opetuksen oppilasmäärää (kahden syksyn 20.9 keskiarvo). Kotikuntakorvausten tulee kuitenkin vastata vuoden lopun mukaista tilannetta. [2012]

Perusopetuksen tiedot, ml. perusopetuslain edellytykset täyttävän koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tiedot, ilmoitetaan myös taloustilaston taulukossa 41 *Eräitä tietoja esiopetuksen, perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen taloudesta ja toiminnasta.* [2012]

Tehtävälle 305 ilmoitettujen toimintamenojen ja vyörytyserien summan tulee täsmätä taulukon 41 perusopetuksen kokonaismenojen kanssa (pl. pienet hankkeet). [2012]

310 Lukiokoulutus

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Lukiokoulutus riippumatta siitä, missä ao. koulutus järjestetään. Sisältää myös lukion aineopiskelun. Myös kansanopistoissa ja kansalaisopistoissa järjestettävä lukiokoulutus. Aikuislukioissa järjestettävää perusopetusta ei ilmoiteta tässä vaan tehtäväluokassa 305 Perusopetus.

Kaksoistutkintoa suorittavien lukiolaisten maksuosuudet ammattikoulussa suoritetuista kursseista kirjataan tähän. Vastaavasti ammattikoululaisten lukiossa suorittamista kursseista saadut tulot kirjataan myös tähän. [2012]

Lukiokoulutuksen valtionosuusjärjestelmän edellyttämät tiedot ilmoitetaan taulukossa 41 *Eräitä tietoja esiopetuksen, perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen taloudesta ja toiminnasta.*

Tehtävälle 310 ilmoitettujen toimintamenojen ja vyörytyserien summan tulee täsmätä taulukon 41 lukiokoulutuksen kokonaismenojen kanssa (pl. pienet hankkeet). [2012]

315 Ammatillinen koulutus

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kunnan tai kuntayhtymän ammatillinen koulutus kokonaisuudessaan riippumatta siitä, missä yksikössä tätä koulutusta järjestetään (ammatillisten oppilaitosten lisäksi myös esim. musiikkioppilaitoksissa, kansanopistoissa, kansalaisopistoissa järjestettävä ammatillinen koulutus). Sisältää ammatillisen peruskoulutuksen, oppisopimuskoulutuksen sekä ammatillisen lisäkoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen yhteydessä järjestetyn maksullisen palvelutoiminnan.

Kaksoistutkintoa suorittavien ammattikoululaisten maksuosuudet lukiossa suoritetuista kursseista kirjataan tähän. Vastaavasti lukiolaisten ammattikoulussa suorittamista kursseista saadut tulot lukiolta kirjataan myös tähän. [2012]

Opetushallitus kysyy ammatillisen koulutuksen valtionosuusjärjestelmän tiedot erikseen koulutuksen järjestäjiltä.

320 Ammattikorkeakoulutoiminta

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kunnan ja kuntayhtymän ammattikorkeakoulutoiminta.

Opetushallitus kysyy ammattikorkeakoulutoiminnan valtiosuusjärjestelmän tiedot erikseen ammattikorkeakoulujen ylläpitäjiltä.

325 Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kunnan ja kuntayhtymän kansalaisopiston vapaa sivistystyö (ei sisällä perusopetusta, lukiokoulutusta tai ammatillista koulutusta, jotka ilmoitetaan ao. tehtäväluokissa mutta sisältää kuitenkin kansalaisopiston järjestämän taiteen perusopetuksen). [2012]

Kunnan ja kuntayhtymän kansalaisopiston järjestämän taiteen perusopetuksen sekä maksullisen palvelutoiminnan menot ilmoitetaan erikseen taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta* ja järjestetyn opetuksen tuntimäärät taulukossa 51 *Toiminta (ml. liikelaitokset)*. [2012]

Kansalaisopiston maksullisella palvelutoiminnalla tarkoitetaan sellaista toimintaa, jonka kansalaisopisto toteuttaa koulutuksen tilaajan asettamilla ehdoilla, ts. tilaaja määrittelee koulutuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt, rekrytoi osanottajat ja maksaa sopimuksen mukaan toiminnasta aiheutuneet menot. Tällaista voi olla esimerkiksi kunnan tai yritysten hankkima henkilöstökoulutus.

Valtiosuuspohjan selvittämistä varten ilmoitetaan erikseen tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta* kansalaisopiston vapaan sivistystyön sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset (poistot, laskennalliset korot) ja kansalaisopiston vapaan sivistystyön investoinneista valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän alitavat ns. pienet hankkeet (ilman arvonnäköä), joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionavustusta (A vapaasta sivistystyöstä 805/1998).

Vapaan sivistystyön pieniä hankkeita ei kysytä enää tilastovuodesta 2012 lähtien! (A vapaasta sivistystyöstä 805/1998, muutos 1073/2011)

327 Muu vapaa sivistystyö

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kansanopistoissa ja kesäyliopistoissa järjestettävä vapaa sivistystyö.

335 Taiteen perusopetus

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Taiteen perusopetus sisältää taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) mukaisen kunnan tai kuntayhtymän järjestämän ja kunnan tai kuntayhtymän avustaman toiminnan. Tällaista on mm. musiikkioppilaitoksissa annettava taiteen perusopetus, muissa taidekouluissa (kuvataide, sanataide, esittävät taiteet, käsityö) annettava taiteen perusopetus. Ei sisällä esim. musiikkioppilaitoksissa järjestettävää ammatillista koulutusta, joka ilmoitetaan kohdassa 315 *Ammatillinen koulutus*. Ei myöskään kunnan tai kuntayhtymän kansalaisopiston järjestämää taideopetusta ja taiteen perusopetusta, jotka sisällytetään luokkaan 325 Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö.

Myös taiteen perusopetus, joka on toteutettu osana perusopetuslain (628/1998, muutettu 1136/2003) edellytykset täyttävää koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, ilmoitetaan

tässä tehtäväluokassa. Tätä osaa aamu- ja iltapäivätoiminnasta ei ilmoiteta tehtäväluokassa 305 *Perusopetus* eikä taloustilaston taulukossa 41.

Opetushallitus kysyy lisäksi valtiosuusjärjestelmän tiedot erikseen tuntiperusteista taitteen perusopetuksen valtiosuutta saavilta koulutuksen järjestäjiltä.

345 Muu opetustoimi

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Tehtäväluokka sisältää kotitalousneuvonnan ja mahdollisen muun opetustoiminnan (esim. kesälukio, ellei ole kansalaisopiston vapaata sivistystyötä), joka ei kuulu muihin opetustoimen tehtäväluokkiin.

350 Kirjastotoimi

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kunnan yleisen kirjastotoimen menot ja tulot kunnan järjestämän toiminnan osalta, sekä kunnan osuus muiden kuntien kanssa tai muulla tavoin järjestetyn yleisen kirjastotoimen menoista.

Valtiosuuspohjan selvittämistä varten ilmoitetaan erikseen tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta* kirjaston sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset (poistot, laskennalliset korot) ja investoinneista valtioneuvoston vahvistaman määrän alittavat ns. pienet hankkeet (ilman arvonlisäveroa), joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtiosuutta (RahA 1766/2009, 26 §). [2012]

Kirjastojen kirjastoaineiston ostot sisältäen muovitus-, sidonta-, pakkaus-, kuljetus- ym. vastaavat menot ja siitä erikseen kirjojen ostot ilman muovitus-, sidonta-, pakkaus-, kuljetus- ym. vastaavia menoja ilmoitetaan arvonlisäverottomina tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta*.

355 Liikunta ja ulkoilu

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Toiminnot, joiden tarkoituksena on liikunnan, urheilun, ulkoilun ja vastaavien toimintojen kehittäminen sekä liikuntapaikkojen, ulkoilualueiden ja -reittien tarjonta. Mukaan luetaan esim. urheilukenttien ja -hallien, leikkikenttien, lähiliikuntapaikkojen, uimarantojen, venelaitureiden (siltä osin kuin ei kuulu satamalaitokseen), ulkoilu- ja leirintäalueiden rakentaminen ja ylläpito. Mukaan luetaan myös kansalaistoiminnan kuten urheiluseuratoiminnan avustaminen ja tukeminen sekä terveyttä edistävän liikunnan erilaiset toimenpiteet. [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Liikuntatoimessa toteutettu perusopetuslain (628/1998, muutettu 1136/2003) edellytykset täyttävä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta ilmoitetaan tehtäväluokassa 305 *Perusopetus*. [2012]

360 Nuorisotoimi

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä nuorten työpajapalvelut ja etsivä nuorisotyö tai muut paikallisiin olosuhteisiin sopivat toimintamuodot. [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Nuorisotoimessa toteutettu perusopetuslain (628/1998, muutettu 1136/2003) edellytykset täyttävä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta ilmoitetaan tehtäväluokassa 305 *Perusopetus*. [2012]

370 Museo- ja näyttelytoiminta

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kunnan järjestämä museo- ja näyttelytoiminta sekä vastaavan toiminnan tukeminen. Sisältää myös kunnan tähän toimintaan myöntämät avustukset yhteisöille, yhdistyksille ja yksittäisille taiteilijoille. Näyttelytoimintaan luetaan kuuluvaksi taidenäyttelyt sekä yleisemmin kulttuurialaan kuuluvat näyttelyt.

375 Teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kunnan järjestämä teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta sekä vastaavan toiminnan tukeminen. Sisältää myös yhteisöille, yhdistyksille ja yksittäisille taiteilijoille kunnan näihin toimintoihin antamat avustukset.

385 Musiikkitoiminta

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kunnan järjestämä musiikkitoiminta sekä vastaavan toiminnan tukeminen. Sisältää mm. orkesteri- ja bänditoiminnan, oopperatoiminnan, kuorot, esitysten järjestämisen sekä yhteisöille, yhdistyksille ja muusikoille kunnan tähän toimintaan antamat avustukset.

390 Muu kulttuuritoiminta

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Muu kunnan järjestämä kulttuuritoiminta, jonka tarkoituksena on kulttuuriharrastusten ja -palvelujen tarjonta ja tukeminen. Myös yleiseen kulttuuritoimeen luettavan henkilöstön palkkauksesta ym. aiheutuvat menot ja tulot sekä kulttuurikeskusten toiminnasta aiheutuvat menot ja tulot. Kaikki kulttuuritoimen ja muiden hallintokuntien kulttuuritaipahumille sekä kulttuuritoiminnalle myönnetty avustukset lukuun ottamatta museo- ja näyttelytoiminnan, teatteri-, tanssi ja sirkustoiminnan sekä musiikkitoiminnan avustuksia, jotka ilmoitetaan asianomaisissa tehtäväluokissa 370 *Museo- ja näyttelytoiminta*, 375 *Teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta* tai 385 *Musiikkitoiminta*.

MUUT PALVELUT

410 Yhdyskuntasuunnittelu

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Yhdyskuntien kehittämiseen liittyvä tutkimustoiminta, alueiden käytön suunnittelu, seutu-, yleis-, asema-, rakennus- ja rantakaavoitus, kunnallistekniikan suunnittelu, maanmittaus ja näitä toimintoja tukevat tehtävät, maksusuodet yhdyskuntasuunnittelun kuntayhtymille. Mikäli toiminta- ja taloussuunnittelusta on erotettavissa maankäytön suunnittelu, se kuuluu tähän luokkaan.

Teknisen suunnittelun ja rakennuttamisen menot ja tulot jaetaan suunniteltaville ja rakennettaville kohteille. Sellaiset teknisen viraston hallinnosta, suunnittelusta ja rakennuttamisesta aiheutuvat kunnallistekniikan suunnitteluun tai rakennuttamiseen liittyvät menot ja tulot, joita ei voida jakaa rakennuskohteina aktivoitaviin hankintamenoihin, voidaan sijoittaa tähän tehtäväluokkaan.

420 Rakennusvalvonta

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Rakennuslautakunta, maankäyttö- ja rakennuslain mukainen rakennuslupamenettely ja rakennusvalvonta, korjaus- ja energianeuvonta, maa-aineslain mukainen maa-ainesten ottamistoiminnan valvonta sekä ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta perittävät maksut.

440 Ympäristön huolto

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Luonnon- ja ympäristönsuojelu, öljyvahinkojen torjunta, ilman- ja vesiensuojelu, melun- ja äänen- ja ajoneuvojen siirtäminen ja hävittäminen. Myös näitä toimintoja koskevat hallinto-, tutkimus- ja suunnittelutehtävät sekä investoinnit. Ympäristönsuojelun hallinto kuuluu tähän, vaikka hoidettaisiin ympäristöterveydenhuollon yhteydessä.

Öljyvahinkojen torjunnan käyttökustannukset (toimintamenot + poistot + vyörytyserät) ja erikseen investointimenot ilmoitetaan tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan ja kuntayhtymän taloudesta*.

460 Liikenneväylät

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Tie-, raide- ja lentoliikenteen ohjaus, tutkimus ja suunnittelu, avustukset yksityisille sekä liikenneväylien (tiestön, siltojen, tunneleiden, pysäköintialueiden ja parkkihallien, lentokenttien jne.) rakentaminen ja ylläpito. Mikäli toiminta- ja taloussuunnittelusta on erotettavissa liikenteen kokonaissuunnittelu eli liikenteen koordinoiva yleissuunnittelu, se esitetään tässä luokassa. [2012]

470 Puistot ja yleiset alueet

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Puistojen ja muiden yleisten alueiden rakentaminen ja kunnossapito, istutusten hoito, puistokaluston sekä leikkivälineiden hankinnat ja kunnossapito, torien rakentaminen ja kunnossapito muilta kuin liikenneväylien osalta. Myös vastaavista toiminnoista saatavat tulot, esim. toripaikkojen vuokratulot.

480 Palo- ja pelastustoimi

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Palo- ja pelastustoimen hallinto, koulutustoiminta, kalustohankinnat, rakentaminen sekä muut palo- ja pelastustointa tukevat tehtävät, palonehkäisy (sisältäen nuohouksen), sammutus-, pelastus- ja sairaankuljetustoiminta (ei terveyskeskuksen ylläpitämää sairaankuljetusta) ja hätäkeskusten toiminta, väestönsuojelu ja siihen liittyvät tehtävät. **Myös palvelujen osto toisen kunnan tai kuntayhtymän tai oman kunnan ”kunnan liikelaitos” -mallia noudattavan yksikön ylläpitämältä aluepelastuslaitokselta.** Jos palvelun tuottajana on kunnan oma ns. ”muu taseyksikkö” -mallia noudattava tai muu liikelaitos, jonka menot ja tulot sisältyvät talousarvion käyttötalousosaan, ei palvelun sisäistä ostoa (tilaajan ostomenoa ja tuottajan myyntituloa) sisällytetä tilastoon.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Öljyvahinkojen torjunta ei kuulu tähän tehtäväluokkaan vaan tehtäväluokkaan 440 *Ympäristön huolto*.

515 Oikeudenhoito ja turvallisuus

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Edunvalvonta (holhoustoimi), pysäköinninvalvonta, kuluttaja- ja velkaneuvonta, majoitustoimi, löytöeläinten säilytys ja mahdollinen muu oikeudenhoitoon ja turvallisuuteen kuuluva toiminta.

Pysäköintivirhemaksutulot ilmoitetaan erikseen tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta*.

520 Lomituspalvelut

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Maatalousyrittäjien loma- ja sijaisaputoiminta. Myös kunnan toiselle kunnalle sopimuksen perusteella maksama osuus valtionkorvauksen (Melan välittämän) yli menevistä kustannuksista.

535 Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kiinteistöjen ja rakennusten suunnittelu, rakentaminen, rakennuttaminen ja hallinto sekä hoito (ml. siivoustoimi) siltä osin kuin niitä ei suoraan välittöminä kustannuksina kohdisteta varsinaisen tehtävän mukaiseen luokkaan.

Kunnan omassa käytössä olevien tilojen hoidosta ja kunnossapidosta aiheutuneet menot siirretään pääsääntöisesti tiloja käyttäneille yksiköille sisäisinä vuokrina.

Sellaiset teknisen viraston hallinnosta, suunnittelusta ja rakennuttamisesta aiheutuvat talonsuunnitteluun tai rakennuttamiseen liittyvät menot ja tulot, joita ei voida kohdistaa rakennuskohteille, voidaan sijoittaa tähän tehtäväluokkaan.

Tähän tehtäväluokkaan kuuluvat myös vuokralle annetut asunnot sekä muut rakennukset ja huoneistot. Omassa käytössä olevat rakennukset ja huoneistot voivat olla myös pääasiallisen käytön mukaisessa luokassa silloin, kun toimitilapalveluja ei hoideta keskitetysti.

Älä sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Alueiden vuokraus sisältyy siihen tehtäväluokkaan, johon ko. alueen toiminta ja kunnossapito kuuluu, esim. toripaikkojen vuokrat tehtäväluokkaan 470 Puistot ja yleiset alueet, maa- ja metsätilojen peltojen tai metsästysoikeuden vuokratulot tehtäväluokkaan 660 *Maa- ja metsätilat* sekä tonttien vuokrat ja myyntivoitot tehtäväluokkaan 690 *Muu toiminta*. Yrityksille vuokratut teollisuushallit voidaan kuitenkin kirjata tälle tehtävälle. [2012]

545 Sisäiset palvelut

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Toimintaa tukevat ja avustavat ns. sisäiset palvelut kuten hankintatoimi, keskuskeittiö, konevarikko, keskusvarasto, painatus ja kopiointi, oppimateriaalikeskus ja muut sellaiset keskitetyt toiminnot, joiden menot pääsääntöisesti siirretään palveluja käyttäneille hallinnonaloille sisäisinä myynteinä. [2012]

Kunnassa toimiva keskuskeittiö kirjataan tähän, vaikkakin se kuuluisi hallinnollisesti johonkin toimialaan. Esim. perusopetuksen alainen keskuskeittiö kirjataan tähän eikä perusopetukseen. Edellä mainitussa tilanteessa keskuskeittiön menot siirretään sisäisinä ostoina ja myynteinä oikeille tehtävälle aterioiden suhteessa, myös perusopetukseen. Silloin jokaiselle palvelua käyttävälle tehtävälle kohdentuu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti juuri oikea määrä kustannuksia. [2012]

555 Elinkeinoelämän edistäminen

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Elinkeinoelämän edistämiseen liittyvä hallinto (ml. maatalouslautakunta), tutkimus, suunnittelu ja ohjaus sekä elinkeinojen tukeminen, matkailun edistämistoiminta ja niihin liittyvät toiminnot kuten esim. messut.

610 Vesihuolto

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Vesihuollon hallinto, tutkimus ja suunnittelu, vesi- ja viemärlaitoksen toiminta, laitosten ja järjestelmien rakentaminen, varustelu ja ylläpito, avustukset vesiyhtiöille ja osuudet vesi- ja viemärlaitoskuntayhtymille. Myös taseyksikkönä käsitelty vesihuolto kuuluu tähän.

620 Energiahuolto

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Energiahuolto ja kaukolämpölaitoksen tuotanto-, siirto- ja jakelutoiminta ja niihin liittyvä rakentaminen ja ylläpito sekä sähköistysavustukset.

625 Jätehuolto

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kaatopaikkojen sekä muiden jätteenkäsittely- ja -vastaanottoalueiden hoito ja (jälki)kunnostaminen sekä muu jätteenkäsittely, jäteöljyhuolto, kunnan järjestämä kiinteistöjen jätehuolto.

Jätevero ilmoitetaan erikseen tilaston taulukossa 07 *Eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta.*

630 Joukkoliikenne

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Paikallisliikenteen järjestäminen (myös joukkoliikennepalvelujen ostot liikennöitsijöiltä) ja joukkoliikenteen tukeminen.

640 Satama

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Satamatoiminta sekä siihen ja vesiliikenteeseen liittyvä hallinto, ohjaus, tutkimus ja suunnittelu, sisä- ja rannikkovesireittien rakentaminen, ylläpito ja ruoppaus, luotsi- yms. toiminta, venelaituritoiminta, vesiliikenteen tukeminen sekä vierasvenesatamat. [2012]

660 Maa- ja metsätilat

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Kunnan omassa elinkeinoluonteisessa käytössä olevat maa- ja metsätilat, ei rakennustonttien osto, esimerkiksi asuntotuotantoon ostettujen ja myytyjen tonttien menot ja tulot kuuluvat tehtäväluokkaan 690 *Muu toiminta.*

669 Muu liikeluonteinen toiminta

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Yksityisille ja muille kunnan ulkopuolisille tehtävät työt, joiden ei voida katsoa kuuluvan muihin luokkiin. Myös näiden toimintojen hallinto, ohjaus, tutkimus, suunnittelu ja ylläpito. Esim. puhelinlaitos tai kaukolämpöputken vuokraus. [2012]

690 Muu toiminta

Sisällytä kustannuksiin ja tuottoihin:

Mm. asuntotuotannon hallinto sekä asumista koskeva tutkimus, suunnittelu ja ohjaus, myös asuntotuotannon edistämiseen sekä asunto-olojen parantamiseen liittyvät tehtävät

(ei asuntojen rakennuttaminen eikä asuntojen vuokraus jotka kuuluvat tehtävälle 535), tonttien vuokraus, myynti (myyntivoittoinen) ja asuntomessut. [2012]

Tietoliikenneväylien rakentaminen, suunnittelu ja huolto. [2012]

Lisäksi edellä mainittuihin tehtäväluokkiin kuulumattomat muut tehtävät tai palvelut, esimerkiksi saaristolautakunta, matonpesu- ja raskaan kaluston pesupaikat (ellei muuta liikeluonteista toimintaa), kierrätyskeskukset (ellei jätehuoltoon kuuluvaa), maanhankinta silloin, kun hankinta ei ole selkeästi kohdennettavissa muuhun tehtäväluokkaan.

5 Meno- ja tulolajiluokitus (taulukot 01, 02 ja 05)

Käyttötalouden meno- ja tulolajien tarkemmat määritykset löytyvät Kuntaliiton julkaisusta *Tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille* (tarkistettu painos, 2012). [2012]

Kunnan käyttötalouden sisäisten menojen ja tulojen tulee täsmätä, ellei kunnalla ja sen liikelaitoksella ole niiden välisiä sisäisiä ostoja ja myyntejä. [2012]

Vyörytyserämenojen ja -tulojen tulee vastata koko kunnan tasolla. [2012]

Sisäisiä menoja voi sisältyä ainoastaan seuraaville menolajeille: muiden palveluiden ostot, avustukset, sisäiset vuokramenot ja muut menot. [2012]

Sisäisiä tuloja voi sisältyä ainoastaan seuraaville tulolajeille: sisäiset myyntitulot, sisäiset vuokratulot ja muut tulot. [2012]

Palkkauksia voi syntyä ainoastaan kunnan omasta henkilöstöstä. Henkilöstön vuokraus on muiden palveluiden ostoa. [2012]

Meno- ja tulolajit (taulukko 01 Käyttötalous)

	Tilastoinnin koodi
MENOT	
Palkat ja palkkiot	0100
Maksetut eläkkeet	0300
Eläkevakuutusmaksut	0370
Muut sosiaalivakuutusmaksut	0380
Asiakaspalvelujen ostot	0500
– valtiolta	0510
– kunnilta	0520
– kuntayhtymiltä	0530
– muilta	0540
Muiden palvelujen ostot	0600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat ⁶	1400
Avustukset	1800
Vuokramenot, ulkoiset	1920
Vuokramenot, sisäiset	1970
Muut menot	2700
<i>TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ</i>	2900
Siitä: Sisäiset menot ⁷ yhteensä	2910

6 Ml. varastojen lisäys/vähennys

7 Ml. menot omille liikelaitoksille

Poistot ja arvonalentumiset	2940
LASKENNALLISET MENOT	
Vyörytyserät	2960
Palautusjärjestelmän arvonnäisävero ⁸	2965
Muut laskennalliset menot ⁹	2970
TULOT	
Myyntitulot	5200
– valtiolta	5210
– kunnilta	5220
– kuntayhtymiltä	5230
– muilta	5240
– sisäiset myyntitulot ¹⁰	5250
Maksut	5500
Tuet ja avustukset	5800
– työllistämistuet	5805
– muut tuet ja avustukset valtiolta	5810
– Euroopan Unionilta	5880
– muilta	5890
Vuokratulot, ulkoiset	6320
Vuokratulot, sisäiset	6370
Muut tulot	6700
Valmisteverastojen muutos	6840
Valmistus omaan käyttöön	6850
<i>TOIMINTATULOT YHTEENSÄ</i>	6900
Siitä: Sisäiset tulot yhteensä ¹¹	6910
LASKENNALLISET TULOT:	
Vyörytyserät	6960
Muut laskennalliset tulot	6970

8 Ml. laskennallinen palautus 5 %

9 Ml. laskennalliset korot ja poistot

10 Ml. tulot omilta liikelaitoksilta

11 Ml. tulot omilta liikelaitoksilta

Investointimenot ja -tulot (taulukko 02 Investoinnit)

Investointimenojen ja -tulojen sisältömäärytykset löytyvät seuraavasta kappaleesta sekä Kuntaliiton julkaisusta *Tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille* (tarkistettu painos, 2012). [2012]

MENOT (Investointihyödykkeiden hankinta)	
Tietokoneohjelmistot	3110
Muut aineettomat hyödykkeet	3190
Maa- ja vesialueet	3310
Asuinrakennukset	3320
Muut rakennukset	3330
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3340
Tietokonelaitteet	3345
Viestintälaitteet	3347
Kuljetusvälineet	3350
Muut koneet ja kalusto	3370
Muut aineelliset hyödykkeet	3390
Osakkeet ja osuudet	3400
<i>INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ</i>	4900
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	4965
TULOT	
Rahoitusosuudet investointimenoihin:	
– valtiolta	7110
– kunnilta ja kuntayhtymiltä	7120
– Euroopan Unionilta	7150
– muilta	7190
Investointihyödykkeiden myynti:	
Tietokoneohjelmistot	8110
Muut aineettomat hyödykkeet	8190
Maa- ja vesialueet	8310
Asuinrakennukset	8320
Muut rakennukset	8330
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8340
Tietokonelaitteet	8345
Viestintälaitteet	8347
Kuljetusvälineet	8350
Muut koneet ja kalusto	8370
Muut aineelliset hyödykkeet	8390
Osakkeet ja osuudet	8400
<i>INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ</i>	9900

Investointien sisältömääritykset (taulukko 02 Investoinnit)

INVESTOINNIT (TAULUKKO 02)

Investoinnit esitetään taulukossa 02 tehtävuokittain ja tavaratyypeittäin. Tavaratyypit on määritelty seuraavassa investointimenojen yhteydessä.

MENOT

Investointihyödykkeiden hankinta (3100–3400):

Aktivoitavien pysyvien vastaavien investointihyödykkeiden hankinta ja perusparannus esitetään tavaratyypeittäin talousarvion investointiosan toteutuman mukaisesti. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat merkitään myös kyseiseen tavaratyypin, samoin kuntayhtymäosuudet.

3110 Tietokoneohjelmistot

Ohjelmistoihin luetaan valmiina ostetut ja tilaustyönä teetetyt ATK-ohjelmistot sekä lisenssimaksut ATK-ohjelmistoista. Ohjelmistoja, jotka sisältyvät koneiden ja laitteiden hankintahintaan, ei lueta tähän kohtaan vaan kohtaan 3345 Tietokonelaitteet.

Tietokoneohjelmistojen aktivoitavia hankintamenoja ovat atk-ohjelmien käyttöoikeuksien, itse valmistettujen ohjelmien ja ostettujen ohjelmien hankintamenot, kun tulontuottamisaika tai vaikutusaika tuotannontekijänä on yhtä tilikautta pitempi ja hankintamenon kerralla kuluksi kirjaamisella on olennaista vaikutusta kunnan tilikauden tulokseen.

3190 Muut aineettomat hyödykkeet

Muiden aineettomien hyödykkeiden kuin tietokoneohjelmistojen hankintamenot kunta- jaoston yleisohjeiden mukaisesti. Muita aineettomia hyödykkeitä ovat *aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot*.

Aineettoman oikeuden aktivointi tulee kysymykseen silloin, kun sen tulontuottamisaika tai vaikutusaika tuotannontekijänä on yhtä tilikautta pitempi ja hankintamenon kerralla kuluksi kirjaamisella on olennaista vaikutusta kunnan tilikauden tulokseen. Aineettomia oikeuksia ovat liikenneluvat, patentit, tekijänoikeudet yms.

Muita pitkävaikutteisia menoja voivat olla aktivoitavat perustamis- ja järjestelymenot sekä tutkimus- ja kehittämismenot samoin kuin aktivoitu liikearvo, vuokrahuoneistojen perusparannusmenot, tavanomaista vuotuiskustannusta suuremmat kaavoitusmenot ja liittymismaksut energia-, vesi- tms. laitokselle, mikäli niitä ei voida sisällyttää kiinteistön hankintamenuun tai osuuksina pitkäaikaisiin sijoituksiin sekä tavanomaista suuremmat osuudet muiden yhteisöjen käyttöomaisuuden hankintamenuihin.

3310 Maa- ja vesialueet

Maa- ja vesialueiden hankintamenot ja perusparannukset (esim. järven ruoppaus).

3320 Asuinrakennukset

Asuinrakennusten hankinta- ja perusparannusmenot. Asuinrakennuksia ovat sellaiset talorakennukset, joiden kerrosalasta yli puolet on asumiskäytössä. Lastenkoteja, vanhainkoteja tms. laitoksia ei lueta asuinrakennuksiin, ei myöskään sellaisia asuntoloita tms., joissa asukkailla on yhteiset keittiö-, oleskelu- tai saniteettitilat.

3330 Muut rakennukset

Muiden kuin asuinrakennusten hankinta- ja perusparannusmenot. Muita rakennuksia ovat rakennukset, joiden kerrosalasta yli puolet on muussa kuin asumiskäytössä. Tähän kuuluvat esim. lastenkodit, vanhainkodit ja sellaiset asuntolat, joissa asukkailla on yhteiset keittiö-, oleskelu- tai saniteettitilat.

3340 Kiinteät rakenteet ja laitteet

Sisältää mm. maarakenteiden eli katujen, teiden, pysäköintialueiden, siltojen sekä puistojen ja virkistysalueiden hankintamenot pl. maapohjan hankintamenot, vesirakenteiden eli patojen, kanavien ja altaiden hankintamenot, johtoverkoston ja niiden laitteiden hankintamenot sekä muiden kiinteiden koneiden ja laitteiden hankintamenot, jotka eivät ole rakennuksen hankintamenoa. Myös vastaavien rakenteiden ja laitteiden perusparannusmenot. Tähän eivät kuulu viestintälaitteisiin sisällytettävät laitteet ja verkot tms.

3345 Tietokonelaitteet

Tietokoneet, palvelimet, tietoverkkolaitteet ja tietokoneiden oheislaitteet. Tietokoneet koosta riippumatta ja palvelimet. Näytöt, näppäimistöt, printterit, skannerit, kaapelit ja muut tietokoneiden oheislaitteet. Tietoverkkolaitteet, mukaan lukien reitittimet. Tietokoneiden yhteydessä hankitut ohjelmistot sisällytetään tähän kohtaan.

3347 Viestintälaitteet

Televiestintä, audio-, video- ja muut ICT-laitteet. Teleliikenneverkot mukaan lukien kaapeloinnit sekä muut tietoliikenneväyliin liittyvät investoinnit. Puhelinvaihteet, puhelimet, puhelinvastaajat, faksit ja antennit. Murto- ja palohälytysjärjestelmät. Televisiot, videot, dvd-laitteet, monitorit ja projektorit. Videokamerat ja digitaalikamerat. Radiovastaanottimet, vahvistimet ja kaiuttimet. Lääkintäkäyttöön tarkoitetut instrumentit ja laitteet sekä mittauslaitteet. [2012]

3350 Kuljetusvälineet

Kuljetusvälineiden aktivoitavat hankintamenot. Kuljetusvälineitä ovat henkilö- ja tavarakuljetuksiin tarkoitetut liikennevälineet, esim. autot, perävaunut, laivat, raitiovaunut ja invalidivaunut.

3370 Muut koneet ja kalusto

Muiden koneiden ja kaluston aktivoitavat hankintamenot. Muita koneita ja kalustoa ovat mm. voimakoneet, nosto- ja siirtolaitteet, maansiirtokoneet ja liikkuvat työkoneet, maa- ja metsätaloustyökoneet, työstökoneet, konttorikoneet, muut sähkökoneet ja -laitteet, huonekalut, soittimet ja urheiluvälineet. Rakennuksiin kiinteästi kuuluvia koneita ja laitteita ei lueta tähän luokkaan.

3390 Muut aineelliset hyödykkeet

Muiden aineellisten hyödykkeiden hankintamenot. Muita aineellisia hyödykkeitä ovat luonnonvarat, kunnan omistamat arvo- ja taide-esineet sekä ns. kasvatettavat varat. Luonnonvaroja ovat mm. soranottopaikat, malmiesiintymät, kivilouhokset ja turvesuot.

Kunnan omistamat arvoesineet kuten esim. taideteokset ja museoesineistö aktivoidaan samoin perustein kuin muutkin pysyvien vastaavien hyödykkeet. Ts. jos arvo- ja taideesineistöä käytetään esim. kulttuuripalvelujen tuottamiseen useampana kuin yhtenä tilikautena tai ne ovat luovutettavissa vastikkeellisesti esim. vaihtokaupan yhteydessä, ne ovat aktivoitavaa omaisuutta. Mikäli kumpikaan ehdoista ei täyty, kirjataan em. esineistön hankintameno kuluksi. Taloustilaston kunnan tasetta (taulukko 26) varten joudutaan selvittämään kunnan arvo- ja taide-esineistön hankintameno, mistä syystä voi esineistön aktivointi taseeseen olla tarkoituksenmukaista, vaikka sen realisointi ei käytännössä tulisi kysymykseen.

Muihin aineellisiin hyödykkeisiin luetaan myös ns. kasvatettavat varat kuten jalostuseläimet, lypsykarja, työeläimet sekä hedelmätarhat ja muut istutukset, jotka toistuvasti tuottavat satoa.

3400 Osakkeet ja osuudet

Talousarvion investointiosan toteutumassa esitetyt aktivoitavien pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvien osakkeiden ja osuuksien hankintamenot. Pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvat pysyvään käyttöön hankitut osakkeet ja osuudet kunnan toimialasijoittamisesta, esim. kunnallisia palveluja tuottavien yhteisöjen osakkeet ja osuudet, kunnan asiakas-, hankkija- ja rahoittajayhteisöjen osakkeet ja osuudet, asunto-osakkeet ja kuntayhtymien peruspääoman korotukset.

4900 Investointimenot yhteensä

Talousarvion investointiosan toteutuman mukaiset investointimenot tehtäväluokittain yhteensä.

4965 Palautusjärjestelmän arvonlisävero

Palautusjärjestelmän piiriin kuuluvat arvonlisäverot.

TULOT

Rahoitusosuudet investointimenoihin (7110–7190)

Investointeihin saadut rahoitusosuudet talousarvion investointiosan toteutuman mukaisesti. Rahoitusosuus voi olla valtionosuutta tai muuta rahoitusosuutta (esim. kuntayhtymällä jäsenkunnan rahoitusosuus investoinnin hankintamenoon). Rahoitusosuudet investointimenoihin eritellään *rahoitusosuuksiin valtiolta, kunnilta ja kuntayhtymiltä, Euroopan Unionilta ja muilta.*

Investointihyödykkeiden myynti (8100–8400)

Investointihyödykkeiden myynnillä tarkoitetaan aktivoitujen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä osakkeiden ja osuuksien myyntiä.

Investointihyödykkeiden myyntitulot esitetään tehtäväluokittain ja tavaratyypeittäin. Tilastossa investointihyödykkeiden myyntituloina ilmoitetaan tehtäväluokittain myynnistä saatu koko luovutustulo (myyntitulo), ts. hankintamenojäännös ja tuloslaskelmaan kirjatun myyntivoitto (vähentämättä tappioita). **Investoinnit yhteensä -sarakkeen jälkeen esitetään sarakkeessa 710 erikseen investointihyödykkeiden myyntituloihin sisältyvät myyntivoitot tavaratyypeittäin.**

Kirjanpidossa investointiosan tulona käsitellään hankintamenojäännöstä (poistot tehty luovutusajankohtaan saakka poistosuunnitelman mukaisesti) vastaava osa myyntitulosta tai enintään myyntitulo, jos se on alempi kuin hankintamenojäännös. Myyntivoitto tai -tappio käsitellään tuloslaskelmassa kuntajaoston ohjeiden mukaisesti.

9900 Investointitulot yhteensä

Tehtäväluokan investointitulot talousarvion investointiosan toteutuman mukaisesti.

Meno- ja tuloerittelyt (taulukko 05)

Käyttötalouteen (taulukko 01) sisältyvien tiettyjen erien erittelyt kirjataan taulukkoon 05 seuraavasti. Muu kuin liiketoiminta (tehtävät 110–555, 690) kirjataan sarakkeelle 001 ja liiketoiminta (tehtävät 610–669) sarakkeelle 002.

KÄYTTÖMENOT

Eläkevakuutusmaksut	0370
KuEL-maksut	0371
Muut eläkevakuutusmaksut	0379
Muut sosiaalivakuutusmaksut	0380
Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	0381
Työttömyysvakuutusmaksut	0385
Muut sosiaalivakuutusmaksut	0389
Muiden palvelujen ostot	0600
Toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalvelut	0605
Painatukset ja ilmoitukset	0610
Posti- ja telepalvelut	0615
Vakuutukset	0620
Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	0625
Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut	0630
Koneiden ja laitteiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut	0635
Majoitus- ja ravitsemispalvelut	0640
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	0645
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	0650
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	0655
Osuus verotuskustannuksiin	0660
Muut yhteistoimintaosuudet	0670
Muut palvelut	0690
Aineet, tarvikkeet ja tavarat¹²	1400
Toimisto- ja koulutarvikkeet	1405

12 Ml. varastojen lisäys/vähennys

Kirjallisuus	1410
Elintarvikkeet	1415
Vaatteisto	1420
Lääkkeet ja hoitotarvikkeet	1425
Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	1430
Poltto- ja voiteluaineet	1440
Lämmitys, sähkö ja vesi	1445
Kalusto	1450
Rakennusmateriaali	1455
Muu materiaali	1490

Avustukset 1800

Avustukset kotitalouksille	1810
Avustukset yhteisöille	1820

Vuokramenot, ulkoiset 1920

Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	1922
Koneiden ja laitteiden vuokrat	1925
Maa- ja vesialueiden vuokrat	1927
Muut vuokrat	1929

Käyttötulot

Vakuutusyhtiöiden täyskustannuskorvaukset	5205
---	------

Opetustoimintaa harjoittavien kuntayhtymien myyntitulot valtiolta¹¹ 5210

Yksikköhintarahoitus (ml. valtion rahoitus oppisopimuskoulutukseen)	5211
Muut myyntitulot valtiolta	5219

Maksut 5500

Siitä:

Perusterveydenhuollon (pl. hammashuolto) avohoidon lääkäripalvelujen maksut	5529
Erikoissairaanhoidon laitoshoidon asiakasmaksut	5531
Erikoissairaanhoidon päiväkirurgian asiakasmaksut	5537
Rakennusvalvonta-/rakennustarkastusmaksut	5541
Pysäköintimaksut	5548
Lomituspalvelumaksut	5551

Vuokratulot, ulkoiset 6320

Asuntojen vuokrat	6321
Muiden rakennusten vuokrat	6323
Maa- ja vesialueiden vuokrat	6327
Muut vuokrat	6329

Vyörytystulot 6960

Vyörytysvuokrat	6961
Muut vyörytystulot	6969

13 Vain opetustoimintaa harjoittavat kuntayhtymät (myös liikelaitoskuntayhtymät) täyttävät.

Investoinnit

Taulukossa 02 esitetyt investointimenot eritellään taulukossa 05 **liiketoiminnan investointeihin** (sarake 002) ja **muun kuin liiketoiminnan investointeihin** (sarake 001). Liiketoimintaan luetaan tässä taulukon 02 tehtävät 610–669 ja muuhun kuin liiketoimintaan tehtävät 110–555 sekä 690. Tähän ei sisällytetä kunnan liikelaitoksia, joiden kirjanpito pidetään kuntajaoston liikelaitosyleisohjeen mukaisesti ja joiden tiedot kerätään erikseen taulukoissa 11–16. Erien sisältö määritykset näkyvät jäljempänä.

Investointihyödykkeiden ostot yhteensä	4200
Siitä:	
Osakkeet ja osuudet	4240
Asunto-osakkeet	4245
Kuntayhtymien peruspääomien korotukset	4247
Muut osakkeet ja osuudet	4249
Omajohtoinen rakentaminen yhteensä	4300
<i>A. Rakennukset yhteensä</i>	<i>4310</i>
Henkilöstömenot	4311
Palvelut	4313
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4315
Muut menot	4319
<i>B. Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä</i>	<i>4350</i>
Henkilöstömenot	4351
Palvelut	4353
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4355
Muut menot	4359
<i>C. Muut investointihyödykkeet yhteensä</i>	<i>4390</i>
Henkilöstömenot	4391
Palvelut	4393
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4395
Muut menot	4399
Rakennuttaminen yhteensä	4400
Rakennukset	4410
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4420
Muut investointihyödykkeet	4490
 <i>INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ</i>	 4900
 <i>INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ</i>	 9900
Siitä:	
Osakkeiden ja osuuksien myynti	9940
Asunto-osakkeiden myynti	9945
Muiden osakkeiden ja osuuksien myynti	9949

4200 Investointihyödykkeiden ostot yhteensä

Pysyvien vastaavien investointihyödyke tai arvopaperi on ostettu jo ”olemassa olevana” siten, että koko kansantalouden tasolla ei ole tapahtunut pääomatavaroitten lisääntymistä, vaan ainoastaan omistaja on vaihtunut (esim. osakkeet, osuudet, kalusto, maa- ja vesialueet, valmiit rakennukset ja rakennelmat, ns. valmiit tuotteet). Pysyvien vastaavien ostomenot yhteensä.

Siitä:

4240 Osakkeet ja osuudet

Pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvien osakkeiden ja osuuksien hankinta. Pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvat pysyvään käyttöön hankitut osakkeet ja osuudet kunnan toimialasijoittamisesta, esim. kunnallisia palveluja tuottavien yhteisöjen osakkeet ja osuudet, kunnan asiakas-, hankkija- ja rahoittajayhteisöjen osakkeet ja osuudet, asunto-osakkeet ja kuntayhtymien peruspääoman korotukset.

Siitä:

4245 Asunto-osakkeet

Asunto-osakeyhtiöiden osakkeet.

4247 Kuntayhtymien peruspääomien korotukset

4249 Muut osakkeet ja osuudet

Muiden pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvien osakkeiden ja osuuksien hankintamenot.

4300 Omajohtoinen rakentaminen yhteensä (A + B + C)

Omajohtoinen rakentaminen tarkoittaa aktivoitavien pysyvien vastaavien hankinnassa sellaista rakennustoimintaa, jossa kunta/kuntayhtymä kantaa kokonaisvastuun rakentamisesta. Kunta/kuntayhtymä maksaa tällöin mm. työntekijöiden palkat sosiaalikulunnuksineen eli toimii työnantajana yleensä pääosalle työntekijöitä. Sivu- ja alaurakat (esim. vesijohtotyöt, maalaustyöt) saatetaan teettää eri yrityksillä, mutta nämä vastaavat vain omasta osaurakastaan.

Omajohtoinen rakentaminen eritellään **tyypeittäin**: A. *Rakennukset*, B. *Kiinteät rakenteet ja laitteet*, C. *Muut investointihyödykkeet* **menolajiryhmiin** *henkilöstömenot, palvelut, aineet, tarvikkeet ja tavarat, muut menot*. Muut investointihyödykkeet -ryhmässä käsitellään myös esimerkiksi aktivoitavan atk-projektin kustannukset, kun se rakennetaan omana työnä. Osaurakat kuuluvat menolajiryhmään palvelut.

4400 Rakennuttaminen yhteensä

Sellainen rakentaminen, jossa kunta/kuntayhtymä teettää rakennushankkeen ulkopuolisilla urakoitsijoilla joko kokonaisurakkana tai jaettuina urakoina. Kunta/kuntayhtymä vastaa rakennuksen sen valmistuttua eikä toimi työnantajana rakentamisen aikana.

Rakennuttaminen eritellään **tyypeittäin**: rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet, muut investointihyödykkeet.

9900 Investointitulot yhteensä

Siitä:

9940 Osakkeiden ja osuuksien myynti

Pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluneiden pysyvään käyttöön hankittujen osakkeiden ja osuuksien luovutushinta.

Siitä:

9945 Asunto-osakkeiden myynti

Asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden luovutushinta.

9949 Muiden osakkeiden ja osuuksien myynti

Muiden pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluneiden osakkeiden ja osuuksien luovutushinta.

Taulukossa 05 kysytään myös erikseen taulukon 02 tehtävän 535 muiden rakennusten erittelyä seuraavasti:

Tehtäväluokan 535 Toimitila- ja vuokrauspalvelut rakennusinvestointien (taulukon 02 rivi 3330 Muut rakennukset) erittely rakennusten käyttötarkoituksen mukaan:

Muut rakennukset yhteensä	3330
Yleishallinnon rakennukset	4610
Lasten päiväkodit	4620
Vanhustenhuollon laitokset	4630
Muut sosiaalitoimen rakennukset	4640
Perusterveydenhuollon rakennukset	4650
Erikoissairaanhoidon rakennukset	4660
Peruskoulut	4670
Lukiot	4680
Ammatilliset oppilaitokset	4690
Ammattikorkeakoulut	4695
Muut opetustoimen rakennukset	4710
Kirjastot	4720
Liikuntatoimen rakennukset	4730
Nuorisotilat	4735
Muut kulttuuritoimen rakennukset	4740
Palo- ja pelastustoimen rakennukset	4750
Liiketoiminnan rakennukset	4760
Muut rakennukset	4890

6 Toimintatiedot (taulukot 51, 54 ja 55)

Toiminta- ja kapasiteettitietoihin sisällytetään myös kunnan liikelaitosten (ei osakeyhtiömuotoisten) tiedot. Toimintatietojen tarkemmat määritykset esitetään seuraavassa kappaleessa. [2012]

Tehtäväluokka:

110 YLEISHALLINTO

Toiminta-/kapasiteettitieto:

–

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

201 Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

–

204 Lasten päivähoito

Lapsia kokopäivähoidossa 31.12. ikäryhmittäin:

- alle 1-vuotiaat
- 1-vuotiaat
- 2-vuotiaat
- 3-vuotiaat
- 4-vuotiaat
- 5-vuotiaat
- 6-vuotiaat
- 7- ja yli 7-vuotiaat

Kokopäivähoidon hoitopäiviä päiväkodeissa vuodessa

Lapsia osapäivähoidossa 31.12. (ikäryhmittäin kuten edellä)

Osapäivähoidon hoitopäiviä päiväkodeissa vuodessa

205 Lasten perhepäivähoito

Lapsia kokopäivähoidossa 31.12. (ikäryhmittäin kuten edellä)

Kokopäivähoidon hoitopäiviä perhepäivähoidossa vuodessa

Lapsia osapäivähoidossa 31.12. (ikäryhmittäin kuten edellä)

Osapäivähoidon hoitopäiviä perhepäivähoidossa vuodessa

207 Muu lasten päivähoito

Lapsia keskimäärin toimintapäivän aikana, erikseen:

- Leikkipuistoissa
- Kerhotoiminnassa
- Avoimissa päiväkodeissa

212 Lastensuojelun laitos- ja perhehoito

Asiakkaita hoidossa 31.12., erikseen:

- Perhekodit (ns. ammatillinen perhekotihoito)
- Lastensuojelulaitokset

	<ul style="list-style-type: none"> – Muu laitoshoido
	<p>Hoitopäiviä vuodessa, erikseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Perhekodit (ns. ammatillinen perhekotihoito) – Lastensuojelulaitokset – Muu laitoshoido
	<p>Lastensuojelun sijaisperhehoito:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Asiakkaita hoidon piirissä 31.12. – Hoitopäiviä vuodessa – Perhehoitokotien lukumäärä 31.12.
217 Muut lasten ja perheiden palvelut	<p><i>Kasvatus- ja perheneuvolat</i></p> <p>Asiakkaita vuoden aikana:</p> <p>Lapset ja nuoret:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 0–6-vuotiaat – 7–15-vuotiaat – 16–21-vuotiaat <p>Aikuiset</p> <p><i>Ensikodit</i></p> <p>Asiakkaita vuoden aikana:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lapset – Aikuiset <p>Asumispäiviä vuodessa</p> <p><i>Turvakodit</i></p> <p>Asiakkaita vuoden aikana:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lapset – Aikuiset <p>Asumispäiviä vuodessa</p> <p><i>Nuorten (16–21-vuotiaat) palvelu- ja tukiasunnot,</i> asukkaita 31.12.</p>
220 Vanhusten laitospalvelut	<p>Vanhainkodeissa hoidossa olleiden asiakkaiden lukumäärä 31.12. [2012]</p> <p>Hoitopäiviä vuodessa</p>
225 Vammaisten laitospalvelut	<p>Asiakkaita hoidossa 31.12.</p> <p>Hoitopäiviä vuodessa</p>
230 Vammaisten työllistämistoiminta	<p>Toiminnan piirissä asiakkaita 31.12:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vammaisten työllistymistä tukeva toiminta – Vammaisten työtoiminta [2012] – Vammaisten päivätoiminta [2012]
235 Kotipalvelut	<p>Kodinhoitoapua vuoden aikana saaneiden <i>kotitalouksien lukumäärä</i>, erikseen:</p> <p>Lapsiperheet</p> <p>Vanhuskotitaloudet yhteensä, siitä:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 65–74-vuotiaat – 75–79-vuotiaat [2012] – 80–84-vuotiaat [2012]

- 85- ja yli 85-vuotiaat
- Vammaiskotitaloudet
- Muut

Kodinhuoltoavun *käynnit* vuoden aikana, erikseen:

- Lapsiperheet
- Vanhuskotitaloudet
- Vammaiskotitaloudet
- Muut

Tukipalvelua vuoden aikana saaneiden asiakkaiden lukumäärä, siitä:

- 65–74-vuotiaat
- 75–79-vuotiaat [2012]
- 80–84-vuotiaat [2012]
- 85- ja yli 85-vuotiaat

Tukipalveluja saaneista kuljetuspalveluja saaneet
Kotipalvelun asiakkaista palvelusetelin saaneet asiakkaat yhteensä

240 Muut vanhusten ja vammaisten palvelut

Vanhustenhuollon palveluasumisasiakkaita 31.12. yhteensä (sisältää myös tehostetun palveluasumisen asiakkaat) [2012],

Vanhustenhuollon palveluasumisasiakkaista tehostetun palveluasumisen asiakkaita 31.12. yhteensä (sisältyvät myös edelliseen kohtaan) [2012],

Vanhustenhuollon osavuorokautisen hoidon piirissä asiakkaita 31.12.

Vanhusten perhehoito:

Asiakkaita hoidon piirissä 31.12.

Hoitopäiviä vuodessa

Perhehoitokotien lukumäärä 31.12.

Vammaisten asumispalvelut:

Vammaisten ryhmämuotoisen asumispalvelun piirissä asiakkaita 31.12.:

- Henkilökunta läsnä myös yöllä
- Henkilökunta EI läsnä yöllä

Vammaisten palvelu- ja tukiasunnot, asukkaita 31.12.

Vammaisten perhehoito:

Asiakkaita hoidon piirissä 31.12.

Hoitopäiviä vuodessa

Perhehoitokotien lukumäärä 31.12.

Vammaispalvelulain (380/87) mukaisten palvelujen ja tukitoimien saajia vuoden aikana [2012]:

Vaikeavammaisten palveluasuminen

- 0–17-vuotiaat
- 18–64-vuotiaat
- 65- ja yli 65-vuotiaat

Vaikeavammaisten kuljetuspalvelut

- 0–17-vuotiaat
- 18–64-vuotiaat
- 65- ja yli 65-vuotiaat

Henkilökohtaisen avun saajat [2012]

- 0–17-vuotiaat
- 18–64-vuotiaat
- 65- ja yli 65-vuotiaat

Asunnon muutostyöt ja asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet

- 0–17-vuotiaat
- 18–64-vuotiaat
- 65- ja yli 65-vuotiaat

Omaishoidon tuella hoidettujen lukumäärä vuoden aikana

- 0–17-vuotiaat
- 18–64-vuotiaat
- 65–74-vuotiaat
- 75–79-vuotiaat [2012]
- 80–84-vuotiaat [2012]
- 85- ja yli 85-vuotiaat)

Omaishoitajien lukumäärä vuoden aikana
Siitä:

- 65- ja yli 65-vuotiaat hoitajat

245 Päihdehuolto

Asiakkaita vuoden aikana:

- A-klinikat
- Nuorisoasemat
- Asumispalveluyksiköt
- Ensisuojat
- Katkaisuhuoltoasemat
- Kuntoutuslaitokset

Asumis-/hoitopäivät vuoden aikana:

- Asumispalveluyksiköt
- Ensisuojat
- Katkaisuhuoltoasemat
- Kuntoutuslaitokset

Päihdeongelmaisten palvelu- ja tukiasunnot, asukkaita
31.12.

THL kysyy tehtäväluokkien 253, 254, 256 ja 260 toimintatiedot:

253 Perusterveydenhuollon avohoito (pl. hammashuolto)

Avohoitokäyntien lukumäärä vuoden aikana

254 Perusterveydenhuollon hammashuolto

Hammashuoltokäyntien lukumäärä vuoden aikana

256 Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito

Hoitopäivien lukumäärä vuoden aikana

260 Erikoissairaanhoito

Avohoitokäyntien lukumäärä vuoden aikana
Hoitopäivien (nettohoitopäivien) lukumäärä vuoden aikana

290 Muu sosiaali- ja terveystoimi	Mielenterveysongelmaisten palvelu- ja tukiasunnot, asukkaita 31.12.
Sosiaalipalvelujen toimintayksiköiden lukumäärätietoja 31.12. (taulukko 55)	Lasten päiväkodit Lasten ryhmäperhepäiväkodit Lastenkodit Nuorisokodit Ensikodit Turvakodit Vanhainkodit Vammaishuollon laitokset Vammaisten työ- ja toimintakeskukset Vammaisten asumispalveluyksiköt (ryhmäkodit, asuntolat) A-klinikat Nuorisoasemat Päihdehuollon asumispalveluyksiköt Ensisuojat Katkaisuhoitoasemat Päihdehuollon kuntoutuslaitokset
OPETUS- JA KULTTUURITOIMI (Taulukko 51)	
304 Esiopetus (sosiaali- ja opetustoimessa)	Opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi [2012]
305 Perusopetus	Opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi Siitä: tukiopetustuntien lukumäärä kpl /vuosi [2012]
310 Lukiokoulutus	Opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi
315 Ammatillinen koulutus	Opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi
325 Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö	Opetustuntien lukumäärä yhteensä, kpl/vuosi Siitä: Maksullisen palvelutoiminnan opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi Taiteen perusopetuksen opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi
335 Taiteen perusopetus	Opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi
350 Kirjastoimi	Ei kerätä talous- ja toimintatilaston yhteydessä tilastovuodesta 2010 lähtien. [2012]
355 Liikunta ja ulkoilu	Kunnalta avustusta saaneiden yhteisöjen lukumäärä
360 Nuorisotoimi	Kunnalta avustusta saaneiden yhteisöjen lukumäärä Kunnan nuorisotilojen lukumäärä vuoden alussa, kpl

MUUT PALVELUT

410 Yhdyskuntasuunnittelu	Vuoden aikana hyväksytyjen uusien ja muutettujen asema-, rakennus- ja rantakaavojen pinta-ala, ha
460 Liikenneväylät	Kunnan kunnossapitämät kadut ja tiet 31.12., km Kunnan kunnossapitämät kevyenliikenteen väylät 31.12., km Kunnan kunnossapitämät yksityistiet 31.12., km Muut yksityistiet 31.12., km
470 Puistot ja yleiset alueet	Rakennettujen ja hoidettujen puistojen pinta-ala 31.12., ha
480 Palo- ja pelastustoimi	Hälytyslähettäjä, kpl/vuosi
520 Lomituspalvelut	Pidetyt lomapäivät, kpl/vuosi
535 Toimitila- ja vuokrauspalvelut	(ks. jäljempänä Asunnot ja toimitilat)
610 Vesihuolto	Verkkoon pumpattu vesimäärä, m ³ /vuosi Vastaanotettu jätevesimäärä, m ³ /vuosi
620 Energiahuolto	Sähkön myynti, MWh/vuosi Lämmön myynti, MWh/vuosi
630 Joukkoliikenne	Kunnan liikennelaitoksen matkustajamäärä vuodessa
640 Satama	Matkustajamäärä vuodessa Tavaramäärä, t/vuosi
660 Maa- ja metsätilat	Peltopinta-ala 31.12., ha Metsäpinta-ala 31.12., ha
Muuta:	(Vain kunnat ilmoittavat, ei kuntayhtymät.) Luottamustoimielinten (valtuusto, hallitus, lauta- ja johtokunnat, valtuuston asettamat pysyvät toimikunnat) lukumäärä 31.12. Vuokralle annettujen alueiden pinta-ala 31.12., ha
Asunnot ja toimitilat:	(Vain kunnat ilmoittavat, ei kuntayhtymät.) Kunnan suoraan omistamien asuntojen lukumäärä 31.12., kpl Kunnan suoraan omistamien asuntojen huoneistoala, h-m ² Kunnan omistamien asunto-osakehuoneistojen lukumäärä 31.12., kpl Kunnan määräämisvallassa olevien asunto- ja kiinteistö-osakeyhtiöiden omistamien asuntojen lukumäärä 31.12., kpl Kunnan suoraan omistamien muiden tilojen huoneistoala 31.12., h-m ²

Toimintatietojen määritelmät

TOIMINTA, YLEISET OHJEET

Kuntien ja kuntayhtymien toimintatilastossa (taulukot 51, 54 ja 55) kerätään tietoja tuotettujen, myytyjen ja ostettujen palvelujen määristä sekä eräitä muita toiminta- ja kapasiteettitietoja.

Taulukossa 54 (sosiaalipalvelujen toimintatiedot) useimmista palveluista ilmoitetaan erikseen

- itse tuotetut palvelut
- myydyt palvelut
- valtiolta ostetut palvelut
- kunnilta ostetut palvelut
- kuntayhtymiltä ostetut palvelut
- muilta ostetut palvelut.

Itse tuotetuilla palveluilla tarkoitetaan kunnan/kuntayhtymän omissa hoitolaitoksissa tai muissa omassa toimintayksiköissä tuotettujen palvelujen kokonaismäärää, esim. omassa vanhainkodeissa hoidossa olleiden asiakkaiden lukumäärä 31.12. tai omien vanhainkotien hoitopäivien lukumäärä vuoden aikana.

Myydyillä palveluilla tarkoitetaan kunnan omassa hoitolaitoksissa tai muissa toimintayksiköissä tuotettujen, muille kunnille tai muille ostajille myytyjen palvelujen määrää, esim. kunnan oman vanhainkodin hoitopäivät, jotka on laskutettu muilta kunnilta tai vanhainkodissa hoidettavana olleiden ulkokuntalaisten lukumäärä 31.12.

Kuntayhtymät merkitsevät myytyihin palveluihin ainoastaan muille kuin kunnille (esim. valtiolle tai yksityiselle) myydyt palvelut.

Ostetut palvelut, ts. palvelut, joita kunta tai kuntayhtymä ei tuota omassa toimintayksiköissään vaan ostaa muilta palveluntuottajilta, eritellään tuottajasektorin mukaan. Esimerkiksi yksityiseltä vanhainkodilta ostetut hoitopäivät merkitään tilastossa kohtaan "Muilta ostetut palvelut" ja kuntayhtymien vanhainkodeissa 31.12. hoidossa olleiden kuntalaisten lukumäärä kohtaan "Kuntayhtymiltä ostetut palvelut".

Kun kunnan itse tuottamista palveluista vähennetään myydyt palvelut ja niihin lisätään valtiolta, muilta kunnilta, kuntayhtymiltä ja muilta ostetut palvelut, saadaan kunnan kuntalaisilleen kustantamien palvelujen kokonaismäärä.

Yhteistoiminta-alueiden kirjaukset ilmoitetaan luvussa 10.

Seuraavissa toimintatiedoissa, silloin kun asiakasmäärä 31.12. poikkeaa normaalista, ilmoitetaan vuoden viimeisen normaalin toimintapäivän asiakasmäärä.

Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (taulukko 54)

Asiakas jaotellaan sosiaalipalveluiden toimintatilastossa asiakasryhmään sen mukaan mikä on ensisijainen tarve/syy palvelun myöntämiselle. Tilaston asiakkaiksi kirjataan vain määritelmiä vastaavat asiakkaat. [2012]

204 Lasten päiväkotihoito

Lapsia kokopäivähoidossa 31.12.

Päiväkodeissa kokopäivähoidossa olevien lasten lukumäärä vuoden lopussa. Lukumäärään luetaan myös iltapäivä- tai muussa päivähoidossa olevat lapset, jotka ovat osan päivästä perusopetuslain (POL 628/1998, muutettu 1288/1999) ja -asetuksen (POA 852/1998) mukaisessa esiopetuksessa, jos varsinainen päiväkotihoito kestää yli 5 tuntia.

Lukumäärään **ei lueta** yksityisen hoidon tuella hoidettuja lapsia eikä lapsia, jotka ovat pelkästään perusopetuslain mukaisessa esiopetuksessa. Lukumäärään luetaan lapset, joille on varattu kokopäivähoitopaikka 31. 12., siis myös tilapäisesti poissa olevat.

Perusopetuslain mukainen esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta eivät ole päivähoitoa.

Lasten lukumäärät eritellään 1-vuotisikäryhmittäin: alle 1-vuotiaat, 1-, 2-, 3-, 4-, 5-, 6-vuotiaat sekä 7- ja yli 7-vuotiaat, yhteensä 8 ikäryhmää. Lapsi sijoitetaan ikäryhmään vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaan.

Kokopäivähoidon hoitopäiviä päiväkodeissa vuodessa

Mukaan luetaan kokopäivähoidon hoitopäivät päiväkodeissa vuoden aikana. Mukaan **ei lueta** yksityisen hoidon tuella hoidettujen lasten kokopäivähoitopäiviä eikä pelkästään perusopetuslain mukaisessa esiopetuksessa olleiden lasten esiopetuspäiviä. Kokopäivähoitoksi katsotaan yli 5 tuntia päivässä kestävä päivähoito.

Hoitopäiviin luetaan todelliset kokopäivähoidon läsnäolopäivät.

Päiväkotien hoitopäiviksi luetaan kokopäivähoidon hoitopäivät mukaan luettuna vuoro- hoito, koululaisten iltapäivähoito ja erityispäivähoito.

Perusopetuslain mukainen esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta eivät ole päivähoitoa.

Lapsia osapäivähoidossa 31.12.

Päiväkodeissa osapäivähoidossa (5 tuntia tai alle 5 tuntia kestävä päivittäinen hoito) olevien lasten lukumäärä vuoden lopussa. Lukumäärään luetaan myös iltapäivä- tai muussa osapäivähoidossa olevat lapset, jotka ovat osan päivästä päiväkodissa perusopetuslain (POL 628/1998, muutettu 1288/1999) ja -asetuksen (POA 852/1998) mukaisessa esiopetuksessa, kun varsinainen päiväkotihoito kestää 5 tuntia tai alle 5 tuntia.

Lukumäärään **ei lueta** yksityisen hoidon tuella hoidettuja lapsia eikä lapsia, jotka ovat pelkästään perusopetuslain mukaisessa esiopetuksessa. Päivähoitoa saaneiden lukumäärään lasketaan lapset, joille on varattu osapäiväpäivähoitopaikka 31.12., siis myös tilapäisesti poissa olevat.

Kiertävissä päiväkodeissa päivähoidossa olevat lapset tilastoidaan päiväkotien osapäivätoimintaan.

Perusopetuslain mukainen esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta eivät ole päivähoitoa.

Lasten lukumäärät eritellään 1-vuotisikäryhmittäin kuten edellä. Lapsi sijoitetaan ikäryhmään vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaan.

Osapäivähoidon hoitopäiviä päiväkodeissa vuodessa

Mukaan luetaan osapäivähoidon hoitopäivät päiväkodeissa vuoden aikana. Mukaan **ei lueta** yksityisen hoidon tuella hoidettujen lasten osapäivähoitopäiviä eikä pelkästään perusopetuslain mukaisessa esiopetuksessa olleiden lasten esiopetuspäiviä. Osapäivähoidoksi katsotaan 5 tuntia tai alle 5 tuntia päivässä kestävä hoito.

Hoitopäiviin luetaan todelliset osapäivähoidon läsnäolopäivät.

Päiväkotien hoitopäiviksi luetaan osapäivähoidon hoitopäivät mukaan luettuna vuoro- hoito, koululaisten iltapäivähoito, erityispäivähoito tai kiertävässä päiväkodissa tapahtuva päivähoito.

Perusopetuslain mukainen esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta eivät ole päivähoitoa.

205 Lasten perhepäivähoito

Lapsia kokopäivähoidossa 31.12.

Perhepäivähoidon kokopäivähoidossa olevien lasten lukumäärä vuoden lopussa. Lukumäärään luetaan myös iltapäivä- tai muussa päivähoitossa olevat lapset, jotka ovat osan päivää perusopetuslain (POL 628/1998, muutettu 1288/1999) ja -asetuksen (POA 852/1998) mukaisessa esiopetuksessa, jos varsinainen päivähoito kestää yli 5 tuntia päivässä.

Mukaan **ei lueta** yksityisen hoidon tuella hoidettuja lapsia eikä lapsia, jotka ovat pelkästään perusopetuslain mukaisessa esiopetuksessa. Lukumäärään lasketaan lapset, joille on varattu kokopäivähoitopaikka 31.12., siis myös tilapäisesti poissa olevat.

Ryhmäperhepäivähoidossa olevat lapset tilastoidaan perhepäivähoitoon.

Perhepäivähoidon kokopäivähoidossa ilmoitetaan hoitolapsina vain ne lapset, joille on lautakunnan, jaoston tai virkamiehen päätöksellä osoitettu kokopäivähoitopaikka.

Perusopetuslain mukainen esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta eivät ole päivähoitoa.

Lasten lukumäärät eritellään 1-vuotisikäryhmittäin kuten edellä päiväkotihoidossa. Lapsi sijoitetaan ikäryhmään vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaan.

Kokopäivähoidon hoitopäiviä perhepäivähoidossa vuodessa

Mukaan luetaan kokopäivähoidon hoitopäivät perhepäivähoidossa vuoden aikana. Mukaan ei lueta yksityisen hoidon tuella hoidettujen lasten hoitopäiviä eikä pelkästään esiopetuksessa olleiden lasten esiopetuspäiviä. Kokopäivähoidoksi katsotaan yli 5 tuntia päivässä kestävä päivittäinen hoito.

Hoitopäiviin luetaan todelliset kokopäivähoidon läsnäolopäivät.

Perhepäivähoidon kokopäivähoitopäiviksi lasketaan sekä hoitajan kodissa, lapsen omassa kodissa, ryhmäperhepäivähoitona että kolmiperhepäivähoidossa annetut kokopäivähoitopäivät.

Perusopetuslain mukainen esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta eivät ole päivähoitoa.

Lapsia osapäivähoidossa 31.12.

Perhepäivähoidon osapäivähoidossa (5 tuntia tai alle 5 tuntia kestävä päivittäinen hoito) olevien lasten lukumäärä vuoden lopussa. Lukumäärään luetaan myös iltapäivä- tai muussa osapäivähoidossa olevat lapset, jotka ovat osan päivästä perusopetuslain (POL 628/1998, muutettu 1288/1999) ja -asetuksen (POA 852/1998) mukaisessa esiopetuksessa, kun varsinainen päivähoito kestää 5 tuntia tai alle 5 tuntia päivässä.

Mukaan **ei lueta** yksityisen hoidon tuella hoidettuja lapsia eikä lapsia, jotka ovat pelkästään perusopetuslain mukaisessa esiopetuksessa. Päivähoitoa saaneiden lukumäärään lasketaan lapset, joille on varattu osapäivähoitopaikka 31.12., siis myös tilapäisesti poissa olevat.

Ryhmäperhepäivähoidossa olevat lapset tilastoidaan perhepäivähoitoon.

Perhepäivähoidossa ilmoitetaan osapäivähoitolapsina vain ne lapset, joille on lautakunnan, jaoston tai virkamiehen päätöksellä osoitettu osapäivähoitopaikka.

Perusopetuslain mukainen esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta eivät ole päivähoitoa.

Lasten lukumäärät eritellään 1-vuotiskäryhmittäin kuten edellä päiväkotihoidossa. Lapsi sijoitetaan ikäryhmään vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaan.

Osapäivähoidon hoitopäiviä perhepäivähoidossa vuodessa

Mukaan luetaan osapäivähoitopäivät perhepäivähoidossa vuoden aikana. Mukaan ei lueta yksityisen hoidon tuella hoidettujen lasten osapäivähoitopäiviä eikä pelkästään esiopetuksessa olleiden lasten esiopetuspäiviä. Osapäivähoidoksi katsotaan 5 tuntia tai alle 5 tuntia päivässä kestävä päivittäinen hoito.

Osapäivähoitopäiviin luetaan todelliset osapäivähoidon läsnäolopäivät.

Perhepäivähoidon osapäivähoidon hoitopäiviksi lasketaan sekä hoitajan kodissa, lapsen omassa kodissa, ryhmäperhepäivähoitona että kolmiperhepäivähoidossa annetut osapäivähoitopäivät.

Perusopetuslain mukainen esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta eivät ole päivähoitoa.

207 Muu lasten päivähoito

Lapsia keskimäärin toimintapäivän aikana

Muuhun lasten päivähoitoon kuuluu koko- ja osavuotinen leikkikenttä- ja puistotoiminta, leikkikoulut ja avoimet päiväkodit, mutta ei perusopetuslain edellytykset täyttävä koulu-laisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Leikkitoiminta on toimintaa, josta ei peritä hoitopäivämaksua, mutta voidaan periä esim. kerhomaksu tms.

Toimintapäiviä ovat ne kalenterivuoden päivät, joina toimintayksikkö on ollut avoinna eli asiakaspaikat ovat olleet käytössä.

Lasten keskimääräinen lukumäärä ilmoitetaan erikseen leikkipuistoissa (sisältää koko- ja osavuotiset leikkikentät ja puistot), kerhotoiminnassa ja avoimissa päiväkodeissa toimintapäivän aikana keskimäärin olleiden lasten lukumäärät.

212 Lastensuojelun laitos- ja perhehoito

Asiakkaita hoidossa 31.12.

Erikseen perhekodeissa (ns. ammatillinen perhekotihoito), lastensuojelulaitoksissa (lastenkodit, koulukodit, nuorisokodit tms.) ja muussa laitoshoidossa olleiden lasten ja nuorten lukumäärä.

Asiakkaiden määrään otetaan mukaan laitoksen kirjoissa olevat henkilöt, myös lomalla tai muuten tilapäisesti poissa olevat eli ne asiakkaat, joille asiakaspaikka on ollut varattuna.

Hoitopäiviä vuodessa

Erikseen hoitopäivät perhekodeissa (ns. ammatillinen perhekotihoito), lastensuojelulaitoksissa (lastenkodit, koulukodit, nuorisokodit tms.) ja muussa laitoshoidossa vuoden aikana.

Hoitopäiviksi lasketaan asiakkaiden tulo- ja läsnäolopäivät. Lähtöpäiviä ei lasketa hoitopäiviksi.

Lastensuojelun sijaisperhehoito: Asiakkaita hoidon piirissä 31.12.

Sijaisperhehoidolla tarkoitetaan lapsen ja nuoren hoidon järjestämistä kirjallisen sopimuksen perusteella sosiaalilautakunnan tehtävään hyväksymässä perheessä.

Hoidon, kasvatuksen tai muun ympärivuorokautisen huolenpidon piirissä oman kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa (toimeksiantosuhteinen perhehoito) olleiden asiakkaiden lukumäärä vuoden lopussa.

Lapsia ja nuoria ovat alle 21-vuotiaat.

Lastensuojelun sijaisperhehoito: Hoitopäiviä vuodessa

Sijaisperheissä perhehoidossa olleiden lasten ja nuorten hoitopäivien lukumäärä vuoden aikana. Perhehoidon hoitopäiviksi luetaan kaikki perheessä oloapäivät.

Lastensuojelun sijaisperhehoito: Perhehoitokotien lukumäärä 31.12.

Perhehoitokotien, ml. tilapäiskodit, lukumäärä 31.12. Eli kodit, joiden kanssa sopimus on ollut voimassa vuoden lopussa.

217 Muut lasten ja perheiden palvelut

Kasvatus- ja perheneuvolat: Asiakkaita vuoden aikana

Asiakkaaksi luetaan henkilö, joka on kasvatus- ja perheneuvontaa tekevien työntekijöiden luona asiakassuhteen luonteisessa tilanteessa tai jonka luokse tehdään kotikäynti, ml. oman terveyskeskuksen vastaava toiminta. Perheasioiden sovittelun asiakkaita ei lueta kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaisiin.

Erikseen lapset ja nuoret ikäryhmissä 0–6-vuotiaat, 7–15-vuotiaat ja 16–21-vuotiaat sekä aikuiset. Mikäli vanhemman ominaisuudessa oleva henkilö on alle 18-vuotias, luetaan hänet aikuiseksi.

Kukin henkilö luetaan asiakkaaksi vain kerran riippumatta siitä, kuinka monta kertaa hän on ollut asiakkaana. Asiakkaaksi tilastoidaan myös palveluja käyttäneet perheenjäsenet.

Ensikodit: Asiakkaita vuoden aikana

Ensikodeissa vuoden aikana asuneiden asiakkaiden lukumäärä, erikseen lapset ja aikuiset.

Lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta henkilöä. Mikäli vanhemman ominaisuudessa oleva henkilö on alle 18-vuotias, luetaan hänet aikuiseksi.

Kukin henkilö luetaan asiakkaaksi vain kerran riippumatta siitä, kuinka monta kertaa hän on ollut asiakkaana.

Ensikodit: Asumispäiviä vuodessa

Ensikotien asumispäiviksi lasketaan vain aikuisasiakkaiksi tilastoitujen tulo- ja läsnäolopäivät. Lähtöpäiviä ei lasketa asumispäiviksi.

Turvakodit: Asiakkaita vuoden aikana

Turvakodeissa vuoden aikana asuneiden asiakkaiden lukumäärinä ilmoitetaan erikseen lasten ja aikuisten lukumäärät. Tässä turvakodilla tarkoitetaan vain sellaisia yksiköitä, joissa on ammatillinen henkilökunta.

Lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta henkilöä. Mikäli vanhemman ominaisuudessa oleva henkilö on alle 18-vuotias, luetaan hänet aikuiseksi.

Kukin henkilö luetaan asiakkaaksi vain kerran riippumatta siitä, kuinka monta kertaa hän on ollut asiakkaana.

Turvakodit: Asumispäiviä vuodessa

Asumispäiviksi lasketaan asiakkaiden tulo- ja läsnäolopäivät. Lähtöpäiviä ei lasketa asumispäiviksi.

Nuorten (16–21 -vuotiaat) palvelu- ja tukiasunnot: Aukkaita 31.12.

Vain ne palveluasuntojen asukkaat, jotka saavat säännölliset päivittävät kotipalvelut tai päivittäistä huolenpitoa sekä tukiasuntojen asukkaat, jotka tarvitsevat tukihenkilön huolenpitoa.

Palveluasuminen tapahtuu henkilön tarpeen mukaisesti a) erityisesti varustetussa asunnossa (erityinen tarve voi johtua sairaudesta), tai b) normaaliasunnossa, johon liittyvät säännölliset kotipalvelut.

Tukiasuminen tapahtuu normaalimuotoisena asumisena kuitenkin niin, että henkilö tarvitsee tukihenkilön huolenpitoa. Tukiasumiseen ei kuulu asunnon erityisvarustelua (ainakaan oleellisesti).

Sekä tuki- että palveluasumista voidaan järjestää laitoksen yhteydessä, asuntola- tai palvelutaloluonteisena tai normaalina vuokra-asumisena, tukiasumista myös henkilön omistamassa asunnossa.

220 Vanhusten laitospalvelut

Vanhainkodeissa hoidossa olleiden asiakkaiden lukumäärä 31.12.

Vanhainkodeissa sekä laitospäivähoitoon toimivissa hoiva- ja hoitokodeissa (perivät laitoshoidon maksun) ympärivuorokautisessa hoidossa olleiden lukumäärä vuoden lopussa. Luvun tulee sisältää kaikki ikäryhmät. Osavuorokautista hoitoa saavat (esim. päivä- tai yöasutohoidossa) asiakkaat ilmoitetaan tehtäväluokassa 240 *Muut vanhusten ja vammaisten palvelut*.

Asiakkaiden määrään luetaan kaikki vanhainkodin kirjoissa ympärivuorokautisessa hoidossa olevat henkilöt, myös lomalla tai muuten tilapäisesti poissa olevat eli ne asiakkaat, joiden asiakaspaikka on ollut varattuna, mukaan lukien lyhytaikaisen hoidon asiakkaat tilastointipäivänä.

Laitoshoidossa olevan asiakkaan kanssa laitoksessa asuvat perheenjäsenet luetaan myös asiakkaiksi.

Vanhainkotien tuottamien tukipalvelujen asiakkaita ei lueta laitoshoidossa oleviin.

Asiakas sijoitetaan ikäryhmään vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaan.

Ei terveyskeskusten vuodeasustoilla hoidossa olleita, mitkä tilastoidaan terveydenhuollon toimintaan.

Hoitopäiviä vuodessa

Hoitopäivät vanhainkodeissa sekä hoiva- ja hoitokodeissa vuoden aikana. Mukaan luetaan ainoastaan ympärivuorokautisten asiakkaiden hoitopäivät, mukaan lukien lyhytaikaisen ja intervallihoidon.

Hoitopäiviksi lasketaan asiakkaiden tulo- ja läsnäolopäivät. Lähtöpäiviä ei lasketa hoitopäiviksi. Hoitopäiviksi luetaan myös maksulliset poissaolopäivät.

225 Vammaisten laitospalvelut

Mukaan lasketaan laitoshoidtoa antavat yksiköt. Ryhmäkodit ja muut asumispalvelut eivät sisälly tähän, vaikka niissä olisi henkilökunta paikalla ympäri vuorokauden.

Asiakkaita hoidossa 31.12.

Vammaishuollon laitoksissa hoidettujen asiakkaiden lukumäärä yhteensä vuoden lopussa.

Asiakkaiden määrään luetaan laitoksen kirjoissa olevat henkilöt, myös lomalla tai muuten tilapäisesti poissa olevat eli ne asiakkaat, joille asiakaspaikka on ollut varattuna.

Hoitopäiviä vuodessa

Hoitopäivien lukumäärä vammaishuollon laitoksissa vuoden aikana.

Hoitopäiviksi lasketaan asiakkaiden tulo- ja läsnäolopäivät. Lähtöpäiviä ei lasketa hoitopäiviksi. Hoitopäiviin luetaan mukaan myös maksulliset poissaolopäivät.

230 Vammaisten työllistämistoiminta

Toiminnan piirissä asiakkaita 31.12:

Vammaisten työllistymistä tukeva toiminta

Työ- ja toimintakeskusten järjestämää työtä tekevät vammaiset henkilöt sekä henkilöt, joille työ- ja toimintakeskus on järjestänyt työhön sijoittumista edistäviä kuntoutus- tai muita tukitoimia heidän työllistymisekseen avoimille työmarkkinoille (SHL 27 d §:n mukaisen toiminnan asiakkaat).

Vammaisten työtoiminta [2012]

Vammaisten henkilöiden työtoiminta on toimintakykyä ylläpitävää ja edistävää toimintaa. Työtoimintaa järjestetään työkyvyttömille henkilöille, joilla ei ole vammaisuuden takia edellytyksiä osallistua tai hakeutua tavanomaiseen työhön avoimille työmarkkinoille. Työtoimintaa järjestetään kuntien ja kuntayhtymien ylläpitämissä työ- ja toimintakeskuksissa sekä tavallisilla työpaikoilla niin sanottuna avotyötoimintana. Työtoiminta on tyypillisesti tekstiili- ja puutöitä sekä yrityksille alihankintana tehtävää kokoonpano- ja pakkaustyötä.

Vammaisten henkilöiden työtoimintaan osallistuvan henkilön ja toiminnan järjestäjän välille ei synny työsopimuslain mukaista työsuhdetta. Työtoimintaan osallistuvien henkilöiden toimeentulo perustuu pääosin sairauden tai työkyvyttömyyden perusteella myönnettäviin etuuksiin. Lisäksi toimintaan osallistuvalla voidaan maksaa työosuusrahaa tai vastaavaa korvausta. Työtoimintaa järjestetään sosiaalihuoltolain (SHL) 27 e §:n ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (KVL) 2 §:n 4 kohdan perusteella.

Mikäli asiakkaalle on tarjottu sekä työ- että päivätoimintaa, voidaan hänet kirjata asiakkaaksi molempiin. [2012]

Vammaisten työ- ja päivätoiminta kerätään erikseen tilastovuodesta 2012 lähtien. [2012]

Vammaisten päivätoiminta [2012]

Vammaisten henkilöiden päivätoiminta on kodin ulkopuolella järjestettyä itsenäisessä elämässä selviytymistä tukevaa ja sosiaalista vuorovaikutusta edistävää toimintaa. Päivätoiminta voi sisältää esimerkiksi ruoanlaittoa, liikuntaa, keskustelua, luovaa toimintaa sekä sosiaalisten taitojen harjaannuttamista. Vammaisten henkilöiden päivätoimintaa järjestetään vaikeavammaisille henkilöille, joilla ei erittäin vaikean vammaisuuden takia ole edellytyksiä tehdä työtä tai osallistua sosiaalihuoltolain 27 e §:n mukaiseen työtoimintaan.

Päivätoimintaan osallistuvien toimeentulo perustuu pääosin sairauden tai työkyvyttömyyden perusteella myönnettäviin etuuksiin. Päivätoimintaan osallistuville ei makseta työosuusrahaa tai vastaavaa korvausta. Päivätoimintaa järjestetään vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tuista annetun lain (VPL) 8 b §:n ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (KVL) 2 §:n 4 kohdan perusteella.

Mikäli asiakkaalle on tarjottu sekä työ- että päivätoimintaa, voidaan hänet kirjata asiakkaaksi molempiin. [2012]

Vammaisten työ- ja päivätoiminta kerätään erikseen tilastovuodesta 2012 lähtien. [2012]

235 Kotipalvelut

Kodinhoitoapua vuoden aikana saaneiden kotitalouksien lukumäärä

Niiden kotitalouksien lukumäärä, jotka ovat vuoden aikana saaneet kodinhoitoapua. Kotisairaanhoidon erottaminen kotipalvelusta vaikke arvioiden.

Kotitalouden muodostavat yksinäinen henkilö tai yhdessä asuvat perheenjäsenet, myös avopuolisot ja heidän lapsensa.

Kukin kotitalous ilmoitetaan vain kerran riippumatta siitä kuinka monta kertaa se on ollut asiakkaana.

Kodinhoitoapu ja tukipalvelut tilastoidaan erikseen. Jos sama henkilö saa sekä kodinhoitoapua että tukipalveluja, ilmoitetaan hänet kodinhoitoapua saaneisiin kotitalouksiin sekä tukipalvelua saaneisiin asiakkaisiin.

Lapsiperheet

Lapsiperheessä on huoltajan lisäksi yksi tai useampi alle 18-vuotias lapsi.

Jos samassa kotitaloudessa on sekä lapsia että vanhuksia, katsotaan tällainen kotitalous kuitenkin lapsiperheeksi.

Kukin perhe ilmoitetaan vain kerran riippumatta siitä kuinka monta kertaa se on ollut asiakkaana.

Vanhuskotitaloudet yhteensä (ikäryhmittäin)

Vanhuskotitaloudella tarkoitetaan kotitaloutta, jossa on yksi tai useampi yli 65-vuotias henkilö eikä kotitalouteen kuulu lapsia.

Kodinhoitoapua saaneet eritellään ikäryhmittäin 65–74-vuotiaat, 75–79-vuotiaat, 80–84-vuotiaat sekä 85- tai yli 85-vuotiaat.

Asiakas sijoitetaan ikäryhmään vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaan.

Kukin kotitalous ilmoitetaan vain kerran riippumatta siitä kuinka monta kertaa se on ollut asiakkaana.

Vammaiskotitaloudet

Vammaiskotitaloudella tarkoitetaan kotitaloutta, jossa avun tarpeen ensisijainen syy liittyy henkilön vammaisuuteen.

Kukin kotitalous ilmoitetaan vain kerran riippumatta siitä kuinka monta kertaa se on ollut asiakkaana.

Kodinhoitoapua saaneiden muiden kotitalouksien lukumäärä vuoden aikana

Kodinhoitoapua saaneiden muiden kuin lapsiperheiden, vanhus- tai vammaiskotitalouksien lukumäärä vuoden aikana, esimerkiksi alle 65-vuotiaat, jotka eivät kuulu em. muihin ryhmiin.

Kukin kotitalous ilmoitetaan vain kerran riippumatta siitä kuinka monta kertaa se on ollut asiakkaana.

Kodinhoitoavun käynnit vuoden aikana (sektoreittain)

Lapsiperheet

Kodinhoitoavun käyntien lukumäärä lapsiperheissä vuoden aikana.

Lapsiperheessä on huoltajan lisäksi yksi tai useampi alle 18-vuotias lapsi.

Jos samassa kotitaloudessa on sekä lapsia että vanhuksia, katsotaan tällainen kotitalous kuitenkin lapsiperheeksi.

Vanhuskotitaloudet

Kodinhoitoavun käyntien lukumäärä vanhuskotitalouksissa vuoden aikana.

Vanhuskotitaloudella tarkoitetaan kotitaloutta, jossa on yksi tai useampi yli 65-vuotias henkilö eikä kotitalouteen kuulu lapsia.

Vammaiskotitaloudet

Kodinhoitoavun käyntien lukumäärä vammaiskotitalouksissa vuoden aikana.

Vammaiskotitaloudella tarkoitetaan kotitaloutta, jossa avun tarpeen ensisijainen syy liittyy henkilön vammaisuuteen.

Muut

Kodinhuoltoavun käyntien lukumäärä muissa kuin lapsiperheissä, vanhus- tai vammaiskotitalouksissa vuoden aikana, esimerkiksi alle 65-vuotiaiden kotitalouksissa, jotka eivät kuulu em. muihin ryhmiin.

Tukipalvelua vuoden aikana saaneiden asiakkaiden lukumäärä (ikäryhmittäin)

Tukipalveluja saaneet asiakkaat ovat vastaanottaneet tavanomaiseen elämään kuuluvissa toiminnoissa suoriutumista ja turvallisuutta edistäviä palveluja kuten ateria-, kuljetus-, vaatehuolto-, kylvytys-, saattaja-, turva- ja mahdollisesti muita näillä perusteilla annettuja palveluja. Tukipalveluasiakkaaksi vuoden aikana luetaan kaikki palvelujen käyttäjät riippumatta siitä, tapahtuuko toiminta palvelu- tai päiväkeskuksissa, laitoksissa, muissa yksiköissä tai asiakkaan kotona.

Tukipalvelua saaneista asiakkaista kysytään erikseen 65–74-vuotiaat, 75–79-vuotiaat, 80–84-vuotiaat, 85- tai yli 85-vuotiaat. [2012]

Asiakas sijoitetaan ikäryhmään vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaan.

Kukin vuoden aikana jotain tukipalveluja saanut henkilö lasketaan asiakkaaksi vain kerran riippumatta siitä kuinka monta kertaa hän on ollut asiakkaana. Asiakkaaksi tilastoidaan myös palveluja käyttäneet perheenjäsenet.

Tukipalveluja saaneista kuljetuspalveluja saaneet

Edellä mainituista tukipalveluja saaneista asiakkaista erikseen kuljetuspalveluja saaneet asiakkaat.

Kotipalvelun asiakkaista palvelusetelin saaneet asiakkaat yhteensä

Kotipalvelun asiakkaat, joille kunta on järjestänyt kotipalvelua antamalla palvelusetelitä, asiakkaiden lukumäärä yhteensä.

240 Muut vanhusten ja vammaisten palvelut

Vanhustenhuollon palveluasumisasiakkaita 31.12. yhteensä

Asiakkaiden yhteismäärään tulee sisällyttää myös alle 65-vuotiaat asiakkaat sekä vanhusten tehostetun palveluasumisen asiakkaat. [2012]

Vanhustenhuollon palveluasumisasiakkaiden määrään luetaan mukaan palvelutalon kirjoissa olevat henkilöt, myös lomalla tai muuten tilapäisesti poissa olevat eli ne asiakkaat, joille asiakaspaikka on ollut varattuna.

Palveluasuminen tarkoittaa sitä, että asiakkaalla on käytössään sekä pysyvä asunto että siihen kiinteästi liittyvät, jokapäiväistä selviytymistä edistävät palvelut (esimerkiksi kodinhoitopalvelut, henkilökohtaiseen hygieniaan liittyvät palvelut jne.). Asuminen perustuu vuokra-, omistus- tai muuhun vastaavaan hallintaan. Mukaan kuuluvat sekä palvelutalot että ryhmä- ja pienkodit.

Vanhusten vuokra-asunnot ja sellaiset vanhusten palveluasunnot, joihin ei liity päivittäisiä tai säännöllisiä kotipalveluja, jäävät tämän kyselyn ulkopuolelle.

Ikäjaottelua ei kerätä tilastovuodesta 2012 lähtien.

Vanhustenhuollon palveluasumisasiakkaista tehostetun palveluasumisen asiakkaita 31.12. yhteensä (sisältyvät myös edelliseen kohtaan)

Tehostetun palveluasumisen yksiköissä on henkilökunta paikalla ympäri vuorokauden.

Asiakkaiden yhteismäärään tulee sisällyttää kaiken ikäiset asiakkaat. [2012]

Ikäjaottelua ei kerätä tilastovuodesta 2012 lähtien.

Vanhustenhuollon osavuorokautisen hoidon piirissä asiakkaita 31.12.

Vanhainkotien ja muiden laitosperiaatteella toimivien yksiköiden osavuorokautisen (esim. päivä- tai yöhoidossa) hoidon piirissä olleiden asiakkaiden lukumäärä 31.12. Asiakkaalta peritään laitoshoidon osavuorokausimaksu.

Asiakkaiden määrään luetaan vanhainkodin kirjoissa olevat päivä- tai yöhoitoasiakkaat, myös lomalla tai muuten tilapäisesti poissa olevat eli ne asiakkaat, joille asiakaspaikka on ollut varattuna.

Vanhusten perhehoito

Asiakkaita hoidon piirissä 31.12.

Hoidon tai muun ympärivuorokautisen huolenpidon piirissä oman kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa (toimeksiantosuhteinen perhehoito) olleiden asiakkaiden lukumäärä vuoden lopussa.

Vanhuksia ovat 65- tai yli 65-vuotiaat.

Hoitopäiviä vuodessa

Perhehoidon hoitopäiviksi luetaan kaikki perheessä olopäivät.

Perhehoitokotien lukumäärä 31.12.

Perhehoitokotien, ml. tilapäiskodit, lukumäärä 31.12. Eli kodit, joiden kanssa sopimus on ollut voimassa vuoden lopussa.

Vammaisten asumispalvelut

Mukaan ei lasketa vammaispalvelulain perusteella annetun vaikeavammaisten palveluasumisen asiakkaita.

Vammaisten ryhmämuotoisen asumispalvelun piirissä asiakkaita 31.12.:

Henkilökunta läsnä myös yöllä

Vammaisten ryhmämuotoisen asumispalvelun, jossa henkilökunta on ympärivuorokautisesti läsnä, piirissä olevien asiakkaiden määrä 31.12.

Henkilökunta EI läsnä yöllä

Vammaisten ryhmämuotoisen asumispalvelun, jossa henkilökunta **EI ole ympärivuorokautisesti** läsnä, piirissä olevien asiakkaiden määrä 31.12.

Vammaisten palvelu- ja tukiasunnot, asukkaita 31.12.

Vain ne palveluasuntojen asukkaat, jotka saavat säännölliset päivittäiset kotipalvelut tai päivittäistä huolenpitoa sekä tukiasuntojen asukkaat, jotka tarvitsevat tukihenkilön huolenpitoa. Ei perheenjäseniä eikä niitä, jotka tilastoidaan vammaispalvelulain mukaiseen vaikeavammaisten palveluasumiseen (kohdat 240 406–408 *Vaikeavammaisten palveluasuminen*).

Sekä tuki- että palveluasumista voidaan järjestää laitoksen yhteydessä, asuntola- tai palvelutaloluonteisena tai normaalina vuokra-asumisena, tukiasumista myös henkilön omistamassa asunnossa.

Palveluasuminen tarkoittaa sitä, että asiakkaalla on käytössään sekä pysyvä asunto että siihen kiinteästi liittyvät, jokapäiväistä selviytymistä edistävät palvelut (esimerkiksi kodin hoitopalvelut, henkilökohtaiseen hygieniaan liittyvät palvelut jne.). Asuminen perustuu vuokra-, omistus- tai muuhun vastaavaan hallintaan.

Tukiasuminen on normaalimuotoista asumista kuitenkin niin, että henkilö tarvitsee tukihenkilön huolenpitoa. Tukiasumiseen ei kuulu asunnon erityisvarustelua (ainakaan oleellisesti).

Tähän ei sisällytetä vammaisten ryhmäkotien (asuntoloiden) asukkaita.

Vammaisten perhehoito

Asukkaita hoidon piirissä 31.12.

Hoidon, kasvatuksen tai muun ympärivuorokautisen huolenpidon piirissä oman kotinsa ulkopuolella yksityiskodeissa (toimeksiantosuhteinen perhehoito) perhehoidossa olleiden vammaisten asiakkaiden lukumäärä vuoden lopussa.

Hoitopäiviä vuodessa

Perhehoidon hoitopäiviksi luetaan kaikki perheessä olopäivät.

Perhehoitokotien lukumäärä 31.12.

Perhehoitokotien, ml. tilapäiskodit, lukumäärä 31.12. Eli kodit, joiden kanssa sopimus on ollut voimassa vuoden lopussa.

Vammaispalvelulain (380/1987) mukaisten palvelujen ja tukitoimien saajia vuoden aikana:

Vaikeavammaisten palveluasuminen

Vaikeavammaisten palveluasumisen asiakkaita vammaispalvelulain (380/1987) perusteella ikäryhmissä 0–17-vuotiaat, 18–64-vuotiaat sekä 65 ja yli 65-vuotiaat (3 ikäryhmää).

Kukin vuoden aikana vaikeavammaisten asumispalveluja saanut henkilö lasketaan asiakkaaksi vain kerran riippumatta siitä, kuinka monta kertaa hän on ollut asiakkaana.

Vaikeavammaisten kuljetuspalvelut

Vaikeavammaisten kuljetuspalveluja tai -avustusta vammaispalvelulain (380/1987) perusteella saaneiden lukumäärä ikäryhmissä 0–17-vuotiaat, 18–64-vuotiaat sekä 65 ja yli 65-vuotiaat (3 ikäryhmää).

Muille kuin vaikeavammaisille henkilöille järjestetyt kuljetuspalvelut kuuluvat kotipalvelun tukipalveluihin.

Kukin vuoden aikana vaikeavammaisten kuljetuspalveluja saanut henkilö lasketaan asiakkaaksi vain kerran riippumatta siitä, kuinka monta kertaa hän on ollut asiakkaana.

Henkilökohtaisen avun saajat [2012]

Vammaisten henkilökohtainen apu, joka annetaan vammaispalvelulain (380/1987) perusteella, ikäryhmissä 0–17-vuotiaat, 18–64-vuotiaat sekä 65 ja yli 65-vuotiaat (3 ikäryhmää).

Kukin vuoden aikana henkilökohtaista apua saanut henkilö lasketaan asiakkaaksi vain kerran riippumatta siitä, kuinka monta kertaa hän on ollut asiakkaana. [2012]

Asunnon muutostyöt ja asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet

Vammaispalvelulain (380/1987) mukaisia asunnon muutostöitä ja asuntoon kuuluvia välineitä ja laitteita saaneet asiakkaat vuoden aikana ikäryhmissä 0–17-vuotiaat, 18–64-vuotiaat sekä 65 ja yli 65-vuotiaat (3 ikäryhmää).

Kukin vuoden aikana vammaispalvelulain mukaisia asunnon muutostöitä ja asuntoon kuuluvia välineitä ja laitteita saanut henkilö lasketaan asiakkaaksi vain kerran riippumatta siitä, kuinka monta kertaa hän on ollut asiakkaana.

Omaishoidon tuella hoidettujen lukumäärä vuoden aikana

Omaishoidon tuella tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön kotona tapahtuvan hoidon tai muun huolenpidon turvaamiseksi maksettavaa hoitopalkkiota ja/tai annettavia palveluja, jotka määritellään hoito- ja palvelusuunnitelmassa.

Omaishoidon tuella vuoden aikana hoidetut eritellään ikäryhmittäin; 0–17-vuotiaat, 18–64 -vuotiaat, 65–74 -vuotiaat, 75–79 -vuotiaat, 80–84 -vuotiaat sekä 85- tai yli 85-vuotiaat. [2012]

Edellä mainittu ikäjaottelu kerätään tilastovuodesta 2012 lähtien. [2012]

Omaishoitajien lukumäärä vuoden aikana

Kaikki sopimuksen tehneet hoitajat, joilla sopimus on ollut voimassa koko vuoden tai vain osan vuotta.

Siitä ilmoitetaan vielä erikseen niiden hoitajien lukumäärä, jotka ovat 65- ja yli 65-vuotiaita.

245 Päihdehuolto

Asiakkaita vuoden aikana

Päihdehuollon asiakkaiden määrä vuoden aikana ml. oman terveyskeskuksen vastaava toiminta. Asiakkaat eritellään toimintayksikötyypeittäin; *erikseen A-klinikoiden, nuori-soasemien, asumispalveluyksiköiden, ensisuojiin, katkaisuhuoltoasemien ja kuntoutuslaitosten asiakkaisiin.*

A-klinikat (ml. huume klinikat) ovat ongelmakäyttäjille ja heidän läheisilleen tarkoitettuja avoimuuden palveluyksiköitä. Niiden tavoitteena on päihdeongelman ja siihen liittyvien fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten vaikeuksien hoitaminen sekä päihdeongelmien ehkäisy ja päihdeongelmaisten aseman ja toimintaedellytysten parantaminen.

Päihdehuollon asumispalveluja järjestetään yksiköissä, joita kutsutaan mm. hoitokodeiksi, huoltokodeiksi, veljeskodeiksi ja suojakodeiksi, joissa on palkattua henkilökuntaa. Joidenkin toimintayksiköiden toimintamallit ovat lähempänä ympärivuorokautista laitoshoidoa kuin palveluasumista. Jotkut taas lähenevät luonteeltaan ensihuoltoyksiköitä, tukiasunto-toimintaa tai majoitusliikkeitä.

Ensisuoja on päihdeongelmaisten väliaikainen majoituspaikka, jossa pyritään välttämättömien perustarpeiden tyydyttämiseen, huollon tarpeen selvittämiseen ja välittömään pysyväisluontoisten hoitotoimenpiteiden käynnistämiseen muiden sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden toimesta.

Katkaisuhuoltoaseman tavoitteena on valvotussa ympäristössä lyhytaikaisessa laitoshoidossa katkaista asiakkaan päihteen käyttö, luoda edellytykset fyysiselle kuntoutumiselle sekä sosiaalisten ongelmien selvittelyn käynnistäminen. Osa katkaisuhuoltoasemista tarjoaa myös pitempiaikaisia kuntoutusjaksoja.

Kuntoutuslaitoksissa (nimenä saattaa olla myös huoltola, sosiaalisairaala, kuntoutuskliniikka, kuntoutuskeskus jne.) pyritään lyhyttä katkaisuhuolto- ja pidempiaikaiseen laitoshoidon, jossa sovelletaan ensisijaisesti sosiaalityön ja terveydenhuollon menetelmiä.

Asumis-/hoitopäivät vuoden aikana

Päihdehuollon asumis- ja hoitopäivät vuoden aikana. Asumis-/hoitopäivät eritellään toimintayksikötyypeittäin (asumispalveluyksiköt, ensisuojat, katkaisuhuoltoasemat ja kuntoutuslaitokset).

Päihdehuollon asumis-/hoitopäiviksi lasketaan asiakkaiden tulo- ja läsnäolopäivät. Lähtöpäiviä ei lasketa hoitopäiviksi.

Päihdeongelmaisten palvelu- ja tukiasunnot, asukkaita 31.12.

Vain ne päihdeongelmaisten palveluasuntojen asukkaat, jotka saavat säännöllisesti päivittäiset kotipalvelut tai päivittäistä huolenpitoa sekä tukiasuntojen asukkaat, jotka tarvitsevat tukihenkilön huolenpitoa.

Palveluasuminen tarkoittaa sitä, että asiakkaalla on käytössään sekä pysyvä asunto että siihen kiinteästi liittyvät, jokapäiväistä selviytymistä edistävät palvelut (esimerkiksi kodinhoitopalvelut, henkilökohtaiseen hygieniaan liittyvät palvelut jne.). Asuminen perustuu vuokra-, omistus- tai muuhun vastaavaan hallintaan. Mukaan kuuluvat sekä palvelutalot että ryhmä- ja pienkodit.

Tukiasuminen on normaalimuotoista asumista kuitenkin niin, että henkilö tarvitsee tukihenkilön huolenpitoa. Tukiasumiseen ei kuulu asunnon erityisvarustelua (ainakaan oleellisesti).

Sekä tuki- että palveluasumista voidaan järjestää laitoksen yhteydessä, asuntola- tai palvelutaloluonteisena tai normaalina vuokra-asumisena, tukiasumista myös henkilön omistamassa asunnossa.

Tähän ei merkitä päihdehuollon asumispalveluyksiköiden asukkaiksi 31.12. tilastoituja.

253 Perusterveydenhuollon avohoido (pl. hammashuolto)

Perusterveydenhuollon avohoidon toimintatiedot kerää THL.

Avohoitokäyntien lukumäärä vuoden aikana

Avohoitokäyntejä ovat asiakkaiden/potilaiden terveyden- ja sairaanhoitokäynnit erilaisilla vastaanotoilla (lääkärit, hoitohenkilökunta, erityistyöntekijät) ja ammattihenkilöiden suorittamat kotikäynnit asiakkaan/potilaan luo. Avohoitokäyntejä ovat terveystarkastus-, rokotus- ja seulontatutkimuskäynnit, erilaiset sairaanhoitokäynnit ja myös käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen (esim. lääkärintodistukset ym.).

Avohoitokäynnin syntymisen edellytyksenä on potilaan/asiakkaan henkilökohtainen tapaaminen terveydenhuollon ammattihenkilön kanssa ja siitä tehdään merkintä potilaan/asiakkaan terveyskeskuksen asiakirjoihin. Jos potilas käy useamman henkilökunnan edustajan luona saman käynnin aikana, käynti tilastoidaan sille, joka on pääasiallisesti vastuussa käynnistä.

Käyntikertojen laskemiseen ei vaikuta käynnin maksullisuus tai maksuttomuus.

Pelkkää lääkemääräyksen noutamista poliklinikalta ei tilastoida käynniksi.

Päivä- ja yösairanhoido: terveyskeskusten päiväsairanhoidon ja erillisten päiväsairaalayksiköiden toiminta tai yöllä tapahtuva hoito tilastoidaan käynteinä.

Käyntien lukumäärään ei lueta mukaan kasvatus- ja perheneuvolakäyntejä, A-klinikka-käyntejä eikä hoidollisista tukipalveluista (laboratorio, kuvantaminen jne.) kertyneitä käyntejä. Hoidollisista tukipalveluista tilastoidaan tutkimusmäärät.

Käyntikertoina ei pidetä joukkovalistustilaisuuksien osanottokäyntejä eikä osanottoa ryhmätilaisuuksiin.

254 Perusterveydenhuollon hammashuolto

Hammashuollon toimintatiedot kerää THL.

Hammashuoltokäyntien lukumäärä vuoden aikana

Hammashuoltokäynteihin luetaan kaikki käynnit hammashuollon ammattihenkilöstön luona.

256 Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito

Perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon toimintatiedot kerää THL.

Hoitopäivien lukumäärä vuoden aikana

Hoitopäivä on kalenteripäivä, jonka aikana potilas on ollut hoidettavana sairaansijalla/hoitopaikalla. Hoitopäivän perustana on saapumiskirjaus. Tulo- ja lähtöpäivä lasketaan yhdeksi hoitopäiväksi, jolloin laskentapäiväksi otetaan tulopäivä. Hoitopäiviksi ei lasketa lomapäiviä eikä muita poissaolopäiviä, joista ei synny maksuvelvoitteita.

260 Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidon toimintatiedot kerää THL.

Avohoitokäyntien lukumäärä vuoden aikana

Avohoitokäynti on potilaan käynti sairaalan poliklinikalla tai vuodeosaston polikliinisella vastaanotolla tai muussa avohoitoyksikössä. Käynniksi luetaan myös sairaanhoitopiirin terveydenhuoltohenkilöstöön kuuluvan käynti sairaalan ulkopuolella potilaan luona.

Avohoitokäynteihin sisältyy päivystyskäynnit, ensikäynnit, uusintakäynnit ja konsultaatiot:

Päivystyskäynti on yksi kokonaisuus, johon voi sisältyä useamman erikoislääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön konsultaatioita tai tutkimuksia. Hoitokokonaisuudesta kirjataan vain yksi käynti, joka kirjataan päävastuussa olevan lääkärin erikoisalalle.

Jos potilaalle on varattu samalle päivälle saman sairauden takia vastaanottoaika useammalle terveydenhuollon asiantuntijalle (hoitokäynnit, konsultaatiokäynnit), niin kirjataan erillinen käynti kaikille näille hoitosuunnitelman mukaisille, varsinaiset poliklinikkakäynnin kriteerit täyttävälle käynneille.

Käyntikertojen laskemiseen ei vaikuta käynnin maksullisuus tai maksuttomuus.

Käynti määritellään potilaskohtaisesti, ei työntekijäkohtaisesti.

Mikäli potilas käy **saman** käyntikerran aikana **eri sairauksien** vuoksi useamman erikoisalan vastaanotolla, tilastoidaan **jokainen käynti erilliseksi** avohoitokäynniksi ao. erikoisalojen mukaan.

Sarjahoitokäynnit (lääkärin yhdellä kertaa määräämä hoitosarja) ja poliklinikkakäynnit korvaavat puhelinvastaanottokäynnit ovat avohoitokäyntejä. Dialyysihoito rinnastetaan sarjahoitoon.

Yleissairaalassa tapahtuva päiväsairaanhoitotoiminta järjestetään poliklinikkatoimintana. Tämä tilastoidaan käynniksi sille erikoisalalle, minkä toimintaa se on.

Käynneiksi ei lueta hoidollisiin tukipalveluihin kuuluvia käyntejä (laboratorio, kuvantaminen yms.) eikä puoliavoimia hoitomuotoja.

Hoitopäivien (nettohoitopäivien) lukumäärä vuoden aikana

Hoitopäivä on kalenteripäivä, jonka aikana potilas on ollut hoidettavana sairaansijalla/hoitopaikalla. Hoitopäivän perustana on saapumiskirjaus. Tulo- ja lähtöpäivä lasketaan yhdeksi hoitopäiväksi, jolloin laskentapäiväksi otetaan tulopäivä. Hoitopäiviksi ei lasketa lomapäiviä eikä muita poissaolopäiviä, joista ei synny maksuvelvoitteita. Terveiden vastasyntyneiden lapsien hoidosta ei kerry hoitopäiviä. Kun vastasyntynyt tarvitsee sairaanhoitoa toisella erikoisalalla kuin synnytysosastolla, tehdään hänestä saapumiskirjaus.

290 Muu sosiaali- ja terveystoimi

Mielenterveysongelmaisten palvelu- ja tukiasunnot, asukkaita 31.12.

Vain ne palveluasuntojen asukkaat, jotka saavat säännöllisesti päivittäiset kotipalvelut tai päivittäistä huolenpitoa sekä tukiasuntojen asukkaat, jotka tarvitsevat tukihenkilön huolenpitoa.

Palveluasuminen tarkoittaa sitä, että asiakkaalla on käytössään sekä pysyvä asunto että siihen kiinteästi liittyvät, jokapäiväistä selviytymistä edistävät palvelut (esimerkiksi kodin hoitopalvelut, henkilökohtaiseen hygieniaan liittyvät palvelut jne.). Asuminen perustuu vuokra-, omistus- tai muuhun vastaavaan hallintaan. Mukaan kuuluvat sekä palvelutalot että ryhmä- ja pienkodit.

Tukiasuminen on normaalimuotoista asumista kuitenkin niin, että henkilö tarvitsee tukihenkilön huolenpitoa. Tukiasumiseen ei kuulu asunnon erityisvarustelua (ainakaan oleellisesti).

Sekä tuki- että palveluasumista voidaan järjestää laitoksen yhteydessä, asuntola- tai palvelutaloluonteisena tai normaalina vuokra-asumisena, tukiasumista myös henkilön omistamassa asunnossa.

Sosiaalipalveluiden toimintayksiköiden lukumäärätietoja (taulukko 55)

Toimintayksiköiden lukumäärät annetaan 31.12 tilanteen mukaisina.

Toimintayksiköiden lukumäärätietoihin merkitään vain kunnan tai kuntayhtymän omien (itse ylläpitämien) toimintayksiköiden lukumäärä.

Jos samassa rakennuksessa on tiloja monille eri toiminnoille, lasketaan kaikki toiminnot omiksi toimintayksiköiksi. Esim. jos vanhainkodin tiloissa toimii päiväkotit, lasketaan nämä päiväkodiksi sekä vanhainkodiksi. [2012]

Yhteistoiminta-alueiden kirjaukset ilmoitetaan luvussa 10.

Lasten päiväkodit

Lasten päivähoidon järjestämiseen tarkoitettu tila (hoitopaikka), jossa hoito- ja kasvatustehtävissä työskentelee vähintään kolme tehtävään soveltuvan ammatillisen tutkinnon suorittanutta työntekijää.

Lasten päiväkotien (ei ryhmäperhepäiväkodit) lukumäärä vuoden lopussa.

Lasten ryhmäperhepäiväkodit

Ryhmäperhepäiväkodilla tarkoitetaan päiväkotia, jossa työskentelee yleensä kaksi perhepäivähoitajaa ja lastenhoitajaa ja lapsia saa olla hoidossa enintään 12. Hoitotiloina voi olla esim. riittävän suuri asuinhuoneisto. Ryhmäperhepäiväkodit toimivat usein myös päiväkotien yhteydessä. Osa ryhmäperhepäiväkodeista tarjoaa myös vuorohoitoa sitä tarvitseville lapsille.

Lasten ryhmäperhepäiväkotien lukumäärä vuoden lopussa.

Lastenkodit

Lastenkoti on paikka, johon on sijoitettu avohuollon tukitoimena lapsia ja nuoria tai huostaan otettuja lapsia ja nuoria. Pääsääntöisesti lapset ovat alle 18-vuotiaita.

Nuorisokodit

Nuorisokoti on paikka, johon on sijoitettu avohuollon tukitoimena nuoria tai huostaan otettuja nuoria.

Ensikodit

Ensikoti on paikka, jossa tuetaan perheitä vanhemmuudessa ja elämänhallinnassa. Äiti voi tulla ensikotiin jo odotusaikana.

Turvakodit

Turvakodit, joissa on ammatillinen henkilökunta.

Vanhainkodit

Vanhainkoti on vanhuksille tarkoitettu toimintayksikkö, joka antaa sosiaalihuoltolain mukaista laitoshoidtoa. [2012]

Vammaishuollon laitokset

Vammaishuollon laitos on keskuslaitos tai muu laitosperiaatteella toimiva yksikkö.

Vammaisten työ- ja toimintakeskukset

Vammaisten työ- ja/tai päivätoimintaa järjestävä yksikkö. Mikäli vammaisia työllistetään esim. keskuskeittiöön, ei tätä lasketa toimintayksiköksi. [2012]

Vammaisten asumispalveluyksiköt (ryhmäkodit, asuntolat)

Vammaisten asumispalvelua järjestävät yksiköt (ryhmäkodit, asuntolat). [2012]

A-klinikat

A-klinikat (ml. huume klinikat) ovat päihteiden ongelmakäyttäjille ja heidän läheisilleen tarkoitettuja avohuollon palveluyksiköitä. [2012]

Nuorisoasemat

Nuorisoasemat ovat päihteitä käyttäville nuorille ja heidän läheisilleen tarkoitettuja avohuollon palveluyksiköitä. Useimmiten nuorisoasemat tarjoavat palveluja ensisijaisesti alle 25-vuotiaille. [2012]

Päihdehuollon asumispalveluyksiköt

Päihdehuollon asumispalveluja järjestetään yksiköissä, joissa on palkattua henkilökuntaa. Joidenkin yksiköiden toimintamallit ovat lähempänä ympärivuorokautista laitoshoidoa kuin palveluasumista. Jotkut puolestaan lähenevät luonteeltaan ensihuoltoyksiköitä, tuki-asuntotoimintaa tai majoitusliikkeitä. [2012]

Ensisuojat

Ensisuoja on päihdeongelmaisten väliaikainen majoituspaikka, jossa pyritään välttämättömien perustarpeiden tyydyttämiseen, huollon tarpeen selvittämisen ja välittömään pysyväisluontoisten hoitotoimenpiteiden käynnistämiseen. [2012]

Katkaisuhoitoasemat

Katkaisuhoitoasema tarjoaa lyhytaikaista laitoshoidoa, jossa tavoitteena on valvotussa ympäristössä katkaista asiakkaan päihteiden käyttö. Osa katkaisuhoitoasemista tarjoaa myös pitempiaikaisia kuntoutusjaksoja. [2012]

Päihdehuollon kuntoutuslaitokset

Päihdehuollon kuntoutuslaitoksissa pyritään lyhyttä katkaisuhoitoa pidempiaikaiseen laitoshoittoon. [2012]

Toiminta (taulukko 51)

Taulukon 51 toimintatietoihin sisällytetään myös liikelaitosten tiedot!

OPETUS- JA KULTTUURITOIMI

304 Esiopetus (sosiaali- ja opetustoimessa)

Opetustuntien lukumäärä, kpl/v

Esiopetuksen opetustuntien lukumäärä tilastovuoden (= kalenterivuoden) aikana. Opetustunneiksi luetaan 45–60 minuuttia kestävä esiopetuksen opetussuunnitelman mukainen

toiminta (alle 45 minuuttia kestävät opetustapahtumat yhdistellään 45 minuutin mittaisiksi opetustunneiksi).

Opetustuntien tulee vastata oppilastilastoissa 20.9. ilmoitettuja esioppilaita. Opetustunneiksi ilmoitetaan **sekä sosiaali- että opetustoimessa** annetun esiopetuksen tunnit. [2012]

305 Perusopetus

Opetustuntien lukumäärä, kpl/v

Perusopetuksessa annettujen opetustuntien lukumäärä tilastovuoden (= kalenterivuoden) aikana. Opetustunneiksi luetaan 45–60 minuuttia kestävä kontaktiopetustapahtuma (alle 45 minuuttia kestävät opetustapahtumat yhdistellään 45 minuutin mittaisiksi opetustunneiksi).

Opetustunteihin luetaan myös:

- tukiopetus
- erityisopetus (osa-aikainen ja luokkamuotoinen)
- oppilaanohjaajan työjärjestyksen mukaan pitämät luokkatunnit
- maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus
- lisäopetus

Opetustunteihin ei lueta:

- opettajien erityistehtäviä, joissa ei ole oppilaskontaktia (AV-välineiden hoito, kirjastotunnit, demonstraatiotunnit, valvonta)
- kerhotunteja
- aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustunteja.

Tilastokeskus kysyy aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustunnit erikseen oppilaskyselyjen (20.9.) yhteydessä.

Siitä: Tukiopetustuntien lukumäärä, kpl/v [2012]

Perusopetuksen opetustuntimäärään sisältyvät tukiopetustunnit. Perusopetuslain (628/1998, muutettu 642/2010) 16 §:n mukaan oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee oppimisessaan lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan tukiopetusta annetaan joko oppilaan työjärjestyksen mukaisten, sellaisten oppituntien aikana, joihin tuen tarve liittyy, tai oppituntien ulkopuolella. Sitä voidaan antaa samanaikaisopetuksena oppilaan tavallisessa opetusryhmässä, pienryhmässä tai täysin yksilöllisesti.

310 Lukiokoulutus

Opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi

Lukiokoulutuksen opetustuntien lukumäärä vuoden aikana. Opetustunneiksi luetaan 45–60 minuuttia kestävä kontaktiopetustapahtuma. Myös verkko-opetuksena annettu kontaktiopetus opettajalle määritellyn tuntimäärän mukaisesti. [2012]

Opetustunteihin ei lueta sellaisia opettajien erityistehtäviä, joissa ei ole oppilaskontaktia (AV-välineiden hoito, kirjastotunnit, demonstraatiotunnit, valvonta, yo-kirjoitusten korjaaminen), ei myöskään kerhotunteja.

Muille myytyjä opetustunteja ei saa sisällyttää lukiokoulutuksen opetustunteihin (opetusta annettu pelkästään muille kuin lukiolaisille). [2012]

315 Ammatillinen koulutus

Opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi

Ammatillisen koulutuksen kontaktiopetustuntien lukumäärä tilastovuoden (=kalenterivuoden) aikana. Opetustuntimäärään sisällytetään oppilaitosmuotoisen ammatillisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen opettajien ja opinto-ohjaajien lähiopetuksen-, etäopetuksen- ja monimuoto-opetuksen tunnit sekä työssäoppimisen ohjauksen ja oppilaanohjauksen tunnit ml. maksullisen palvelutoiminnan ja työllisyyskoulutuksen opetustunnit.

325 Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö

Opetustuntien lukumäärä, kpl/v

Kansalaisopistoissa annettujen kaikkien opetustuntien lukumäärä tilastovuoden aikana. Mukaan luetaan myös yleisluentojen, kansalaisopistossa annetun taiteen perusopetuksen, maksullisen palvelutoiminnan ja työvoimapoliittisen koulutuksen tunnit.

Siitä: Maksullisen palvelutoiminnan opetustuntien lukumäärä, kpl/v

Kansalaisopistoissa annettujen maksullisen palvelutoiminnan opetustuntien lukumäärä tilastovuoden aikana.

Kansalaisopiston maksullisella palvelutoiminnalla tarkoitetaan sellaista toimintaa, jonka kansalaisopisto toteuttaa koulutuksen tilaajan asettamilla ehdoilla, ts. tilaaja määrittelee koulutuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt, rekrytoi osanottajat ja maksaa sopimuksen mukaan toiminnasta aiheutuneet menot. Tällaista voi olla esim. kunnan tai yrittäjien hankkima henkilöstökoulutus ja työvoimahallinnon hankkima työvoimapoliittinen koulutus.

Taiteen perusopetuksen opetustuntien lukumäärä, kpl/v

Kansalaisopistoissa annetun, taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) mukaisen taiteen perusopetuksen opetustuntien lukumäärä kalenterivuodessa.

335 Taiteen perusopetus

Opetustuntien lukumäärä, kpl/v

Kunnan tai kuntayhtymän järjestämän taiteen perusopetuksen opetustuntien lukumäärä kalenterivuodessa. Ei sisällytetä kunnan tai kuntayhtymän kansalaisopistossa annetun taiteen perusopetuksen opetustuntien lukumäärää. Kansalaisopistojen järjestämän taiteen perusopetuksen opetustuntien lukumäärä ilmoitetaan tehtäväluokan 325 *Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö* suoritteina.

355 Liikunta ja ulkoilu

Kunnalta avustusta saaneiden yhteisöjen lukumäärä

Kunnalta liikuntatoimintaan vuoden aikana avustusta saaneiden yhdistysten ja yhteisöjen lukumäärä, kpl. Kukin yhdistys, järjestö tai yhteisö luetaan lukumäärään mukaan vain kerran riippumatta siitä, montako erillistä avustusta se on saanut vuoden aikana.

360 Nuorisotoimi

Kunnalta avustusta saaneiden yhteisöjen lukumäärä

Kunnalta nuorisotoimintaan vuoden aikana avustusta saaneiden nuorisoyhdistysten tai -yhteisöjen lukumäärä (pl. kulttuuri- ja liikuntajärjestöt), kpl/v. Kukin yhdistys, järjestö tai yhteisö on lukumäärässä vain kerran riippumatta siitä, montako erillistä avustusta se on saanut vuoden aikana.

Kunnan nuorisotilojen lukumäärä vuoden alussa, kpl

Kunnan omistamien tai vuokraamien pääosin nuorten käytössä olevien nuorisotilojen lukumäärä kalenterivuoden alussa.

MUUT PALVELUT

410 Yhdyskuntasuunnittelu

Vuoden aikana hyväksytyjen uusien ja muutettujen asema-, rakennus- ja rantakaavojen pinta-ala, ha

Tässä ilmoitetaan sekä detaljikaavojen ja kaavan muutosten vahvistamista koskevat päätökset lääninhallituksessa ja ympäristöministeriössä että kuntien ilman alistusta hyväksymät kaavat, **ei** yleiskaavoja.

460 Liikenneväylät

Liikenneväylä tulee sijoittaa vain yhteen seuraavassa esitettyyn ryhmään, jotta sen pituutta ei ilmoiteta useaan kertaan.

Kunnan kunnossapitämät kadut ja tiet 31.12, km

Kunnan kunnossapitämät kadut, rakennuskaavatiet ja näiden luonteiset tiet kaava-alueilla yhteensä kilometreinä vuoden lopussa.

Kunnan kunnossapitämät kevyenliikenteen väylät 31.12., km

Kunnan kunnossapitämät jalankulku- ja pyörätiet (ei jalkakäytävät) yhteensä kilometreinä vuoden lopussa. Mukaan lasketaan myös kunnan pysyvästi kunnossapitämät yleisiin teihin liittyvät jalankulku- ja pyörätiet.

Kunnan kunnossapitämät yksityistiet 31.12., km

Kunnan kunnossapitämät yksityistiet yhteensä kilometreinä vuoden lopussa. Kunnan avustamat yksityistiet kuuluvat seuraavaan kohtaan *Muut yksityistiet 31.12., km*.

Muut yksityistiet 31.12., km

Pysyvää asutusta palvelevat tiekunnan/tieosakkaiden kunnossapitämät yksityistiet yhteensä kilometreinä vuoden lopussa. Pysyväksi asutukseksi katsotaan vakituisesti asuttu yksikin asuinrakennus pois lukien vapaa-ajan asunnot. Tilusteitä ja metsäautoteitä ei ilmoiteta.

470 Puistot ja yleiset alueet

Rakennettujen ja hoidettujen puistojen pinta-ala 31.12., ha

Istutettujen ja hoidettujen puistoalueiden pinta-ala yhteensä hehtaareina (hoitoluokat AI, AII ja AIII).

480 Palo- ja pelastustoimi

Hälytyslähde, kpl/vuosi

Hälytyslähdeiden lukumäärä yhteensä vuoden aikana kunnan tai kuntayhtymän itse tuottamana toimintana. Hälytyslähdeiksi luetaan palo- ja pelastushälytyslähdet mukaan luettuna kiireelliset sairaankuljetuksen hälytyslähdet (A, B ja C -luokat).

520 Lomituspalvelut

Pidetyt lomapäivät, kpl/vuosi

Maatalousyrittäjien vuoden aikana pitämät vuosilomapäivät, sijaisapupäivät ja maksulliset lomitukset yhteensä, joiden ajaksi yrittäjälle on myönnetty oikeus saada lomittaja.

535 Toimitila- ja vuokrauspalvelut

(ks. jäljempänä kohta Asunnot ja toimitilat)

610 Vesihuolto

Vain kunnan tai kuntayhtymän oma toiminta. Myös kunnan liikelaitosmallia noudattavat liikelaitokset.

Verkkoon pumpattu vesimäärä, m³/vuosi

Vuoden aikana jakeluun pumpatun (myydyn) veden määrä (m³).

Vastaanotettu jätevesimäärä, m³/vuosi

Vuoden aikana puhdistettavaksi vastaanotetun jäteveden määrä (m³).

620 Energiahuolto

Vain kunnan tai kuntayhtymän oma toiminta. Myös kunnan liikelaitosmallia noudattavat liikelaitokset.

Sähkön myynti, MWh/vuosi

Vuoden aikana myyty sähköenergian määrä.

Lämmön myynti, MWh/vuosi

Vuoden aikana myyty lämpöenergian määrä.

630 Joukkoliikenne

Kunnan liikennelaitoksen matkustajamäärä vuodessa

Kunnan oman liikennelaitoksen itse tuottamien palvelujen matkustajamäärä vuoden aikana.

640 Satama

Matkustajamäärä vuodessa

Sataman kautta vuoden aikana lähteneiden ja saapuneiden matkustajien määrä yhteensä.

Tavaramäärä, t/vuosi

Sataman kautta vuoden aikana lähteneiden ja saapuneiden tavaroiden määrä yhteensä (tonnia).

660 Maa- ja metsätilat

Peltopinta-ala 31.12., ha

Kunnan tai kuntayhtymän omistamien maatilojen peltopinta-ala hehtaareina yhteensä vuoden lopussa.

Metsäpinta-ala 31.12., ha

Kunnan tai kuntayhtymän omistamien metsien pinta-ala hehtaareina yhteensä vuoden lopussa.

Muita toimintatietoja:

Vain kunnat ilmoittavat seuraavat tiedot, ei kuntayhtymät.

Luottamustoimielinten (valtuusto, hallitus, lauta- ja johtokunnat, valtuuston asettamat pysyvät toimikunnat) lukumäärä 31.12.

Vuokralle annettujen alueiden pinta-ala 31.12., ha

Kunnan vuokralle antamien alueiden (tontit, pellot, toripaikat) pinta-ala yhteensä vuoden lopussa. Mukaan ei lueta metsästy- ja kalastusoikeuksia.

Asunnot ja toimitilat:

Vain kunnat ilmoittavat seuraavat tiedot, ei kuntayhtymät.

Kunnan suoraan omistamat asunnot 31.12.:

– lukumäärä, kpl

Suorassa omistuksessa olevien asuntojen lukumäärä vuoden lopussa.

Suorassa omistuksessa olevilla asunnoilla tarkoitetaan kunnan suoraan omistamissa rakennuksissa olevia asuntoja. Tähän ei lueta asunto- tai kiinteistöosakeyhtiöiden ja asumisoikeustalojen omistusta eikä asunto-osakehuoneistoja eikä asuntoloita.

Kokonaismäärään luetaan sekä kunnan käytössä olevat että ulkopuolisille vuokratut asunnot ja henkilöstön käytössä olevat palvelussuhdeasunnot.

– huoneistoala, h-m², yhteensä

Suorassa omistuksessa olevien asuntojen huoneistoala vuoden lopussa huoneistoneliömetreinä, h-m². Huoneistoala lasketaan ja ilmoitetaan RT-kortissa 120.22 määritellyllä tavalla.

Kunnan omistamien asunto-osakehuoneistojen lukumäärä 31.12., kpl

Vapaarahoitteisissa asunto-osakeyhtiöissä olevat yksittäiset asuinhuoneistot, joiden hallintaan oikeuttavat osakkeet kunta omistaa. Asuntojen lukumäärä vuoden lopussa.

Kunnan määräämisvallassa olevien asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden omistamien asuntojen lukumäärä 31.12., kpl

Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden omistamien asuntojen lukumäärä vuoden lopussa (asunto- ja kiinteistövuokratilat ml. asumisoikeustalot ja valtion korkotukea saaneet vuokratilat). Vain sellaiset yhteisöt, joissa kunnalla on määräämisvalta ja jotka kirjanpitolautakunnan kuntajaoston konserniyleisohjeen mukaisesti yhdistellään tytäryhteisönä kunnan konsernitilinpäätökseen.

Kunnan suoraan omistamien muiden tilojen huoneistoala 31.12., h-m²

Kunnan suoraan omistamien muiden rakennusten ja toimitilojen kuin asuntojen huoneistoala yhteensä. Muita rakennuksia ja toimitiloja ovat kunnan suoraan omistamat myymälä-, majoitus- ja ravitsemusrakennukset, hoitoalan rakennukset, toimisto- ja hallintorakennukset, kokoontumis-, opetus-, teollisuus- ja varastorakennukset, maa-, metsä- ja kalatalouden rakennukset sekä liikenteen rakennukset ja muut rakennukset (Tilastokeskuksen rakennusluokitus, käsikirjoja 16/1994). Tähän ei lueta kunnan asunto- eikä muita osakehuoneistoja eikä asunto- ja kiinteistöyhtiöiden omistamia muita tiloja. Huoneistoala lasketaan ja ilmoitetaan RT-kortissa 120.22 määritellyllä tavalla.

Kokonaismäärään luetaan sekä kunnan käytössä olevat että ulkopuolisille vuokratut rakennukset ja toimitilat ml. asuntolat.

Kotikunta- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuntasijoitusten kirjaaminen talous- ja toimintatilastoon

Kotikuntalain 3a § tai sosiaalihuoltolain 16a § mukaan kotikuntaansa vaihtavien henkilöiden osalta tehdään kirjaukset talous- ja toimintatilastoon seuraavasti:

Uusi kotikunta ilmoittaa kotikuntaa vaihtaneet asiakkaat toimintatilastossa (taulukko 54) omina kuntalaisinaan sille sektorille miten palvelut heille on järjestetty (itse tuotetut tai ostopalvelut). [2012]

Alkuperäinen kustannusvastuussa oleva kotikunta ei ilmoita mitään sosiaalipalveluiden toimintatilastossa (taulukko 54) näiden asiakkaiden osalta. Uudelle kotikunnalle maksetut kustannusosuudet kirjataan käyttötaloudessa menolajille *asiakaspalvelujen ostot kunnilta*, vaikka uusi kotikunta ostaisikin palvelut yksityiseltä tuottajalta tai kuntayhtymältä. Uusi kotikunta ilmoittaa vanhalta kotikunnalta saadun tulon myyntitulona kunnilta. [2012]

Alkuperäisen kotikunnan toiminta- ja taloustilastot eivät ole kotikuntaa vaihtaneiden asiakkaiden osalta yhteneväiset, koska käyttötalouteen ilmoitetaan asiakaspalveluiden ostoja mutta toimintatilastoon ei ilmoiteta asiakkaita. Sama pätee uuden kotikunnan myyntitulojen ja toimintatilastoon ilmoitettujen myyntien suhteen. [2012]

	Taulukko 54	Taulukko 01
Vanha kotikunta	–	Asiakaspalvelujen ostot kunnilta
Uusi kotikunta	Asiakas (itse tuotettu tai ostettu)	Myyntitulot kunnilta

7 Eräitä tietoja kunnan ja kuntayhtymän taloudesta (taulukko 07)

Tilastokeskus kerää talous- ja toimintatilaston yhteydessä mm. valtionosuuksien määrittämisessä eri viranomaisten tarvitsemia erillistietoja kunnan ja kuntayhtymän taloudesta 1 000 euron tarkkuudella (ilman arvonnalisäveroa).

Käyttötalous

100 0180 Luontoisetujen raha-arvot
Tilinpäätöksen tuloslaskelman liitetiedoissa esitettävä luontoisetujen raha-arvojen yhteismäärä.

Yleishallinto

110 1490 Vaalit, menot yhteensä (toimintamenot, vyörytyserät, poistot ja arvonalentumiset)

Sosiaali- ja terveystoimi

207 2488 Lasten kotihoidon tuki (lakisääteinen)
207 2490 Lasten kotihoidon tuen kuntalisä
207 2492 Lasten yksityisen hoidon tuki (lakisääteinen)
207 2494 Lasten yksityisen hoidon tuen kuntalisä

Sosiaali- ja terveystoimen palvelusetelit:

Palvelusetelillä tarkoitetaan kunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttäjälle myöntämää sitoumusta korvata palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määrittelemään arvoon asti. Palvelusetelillä järjestetyissä palveluissa asiakas ei maksa asiakasmaksua kunnalle. [2012]

222 1492 Kotihoidon palvelusetelimenot [2012]
Kotihoidon palvelusetelimenoihin luetaan kotipalvelun ja kotisairaanhoidon palvelusetelimenot.

Kotipalvelu sisältää kodinhoitoavun sekä asiakkaiden selviytymistä omilla koodissaan tukevat kotipalvelun tukipalvelut, kuten kuljetus-, saatto-, ateriat-, kylvytys- ja siivouspalvelut, vaatehuolto, turvapalvelut, lumityöapu, ilta- ja yötyöpartio toiminta.

Kotisairaanhoidon sisältää kotona annettavat terveyden- ja sairaanhoidon palvelut.

- 222 1494 Palveluasumisen palvelusetelimenot [2012]
 Palveluasumiseen annettujen palvelusetelien menot (sekä ympärivuorokautinen että ei-ympärivuorokautinen palveluasuminen). Palveluasumisessa palveluseteli voidaan antaa hoito- ja hoivapalveluihin ja siivous-, turva- ja muihin tukipalveluihin.
- 222 1496 Terveydenhuollon palvelusetelimenot [2012]
 Palvelusetelillä järjestetyt terveydenhuollon avohoidon, vuodeosastohoidon sekä suun terveydenhuollon palvelut. Kotisairaanhoidon palvelusetelimenot sisältyvät kotihoidon palvelusetelimenoihin.
- 222 1498 Muut palvelusetelimenot [2012]
 Muut palvelusetelillä järjestetyt sosiaali- ja terveystyöpalvelut, jotka eivät sisälly kohtiin kotihoidon, palveluasumisen ja terveydenhuollon palvelusetelimenot.

Rivien 222 1492–222 1498 tiedot kerätään tilastovuodesta 2012 lähtien!

- 240 1490 Vammaispalvelulain (380/87) mukaisten palvelujen ja taloudellisten tukitoimien menot yhteensä
- 240 1770 *Siitä:* Kuljetuspalvelut
- 240 2490 Omaishoidon tuki, hoitopalkkiot (ilman henkilösivukuluja)
- 250 1490 Laboratoriotoinnin kustannukset perusterveydenhuollossa (toimintamenot, vyörytyserät, poistot ja arvonalentumiset) [2012]
- 250 2490 Kuvantamistutkimusten kustannukset perusterveydenhuollossa (toimintamenot, vyörytyserät, poistot ja arvonalentumiset) [2012]
- 253 1490 Apuvälineiden hankintamenot
 Kunnan/kuntayhtymän vuoden aikana hankkimien lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden hankintamenot. Sisältää sekä varastoon että yksittäisille käyttäjille hankittujen apuvälineiden menot.
- 253 2490 Luovutettujen apuvälineiden lukumäärä vuoden aikana
 Kunnan/kuntayhtymän vuoden aikana lääkinnällisenä kuntoutuksena asiakkaille luovutettujen apuvälineiden lukumäärä. Luku sisältää sekä lyhyt- että pitkäaikaislainsaajan ja omaksi luovutettavat apuvälineet. Apuvälineiden kierrätyksen myötä sama apuväline voidaan luovuttaa vuoden aikana useamman kerran, jolloin se lasketaan uudeksi luovutukseksi joka kerralla.
- 253 2520 Työterveyshuollon myyntitulot (ml. sisäiset myyntitulot)
- 260 1490 Laboratoriotoinnin kustannukset erikoissairaanhoidossa (toimintamenot, vyörytyserät, poistot ja arvonalentumiset) [2012]
- 260 2490 Kuvantamistutkimusten kustannukset erikoissairaanhoidossa (toimintamenot, vyörytyserät, poistot ja arvonalentumiset) [2012]
- 270 1290 Eläinlääkintä, käyttökustannukset yhteensä (toimintamenot, vyörytyserät, poistot ja arvonalentumiset) [2012]
- 290 3052 Perustoimeentulotuen takaisinperintä (pl. pakolaisten ja paluumuuttajien), tulot yhteensä

290 3054 Täydentävän toimeentulotuen takaisperintä (pl. pakolaisten ja paluumuuttajien), tulot yhteensä

Opetus- ja kulttuuritoimi

- 325 1490 Kansalaisopistojen vapaan sivistystyön maksullisen palvelutoiminnan toimintamenot ja vyörytyserät yhteensä
Kansalaisopistojen vapaan sivistystyön maksullisella palvelutoiminnalla tarkoitetaan sellaista toimintaa, jonka kansalaisopisto toteuttaa koulutuksen tilaajan asettamilla ehdoilla, ts. tilaaja määrittelee koulutuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt, rekrytoi osanottajat ja maksaa toiminnasta aiheutuneet menot. Tällaista voi olla esim. kunnan tai yritysten hankkima henkilöstökoulutus.
- 325 2490 Kansalaisopistossa annetun taiteen perusopetuksen toimintamenot yhteensä
Menot sisältyvät tehtäväluokan 325 *Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö* kokonaiskustannuksiin.
- 325 3250 Kansalaisopistojen vapaan sivistystyön sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset
Kansalaisopiston käytössä olevista tiloista kunnan tai kuntayhtymän toiselle toimintayksikölle maksettuihin vuokriin sisältyvät poistot (sekä suunnitelman mukaiset että mahdolliset laskennalliset poistot) ja laskennalliset korot.
- 350 1030 Kirjastoaineiston ostot yhteensä
Kirjastoaineistoa on kaikki yleisen kunnallisen kirjaston kokoelmiin ostettu ja asiakkaiden ja/tai henkilökunnan käyttöön tarkoitettu aineisto kuten kirjat, sanoma- ja aikakauslehdet, kuva- ja äänitallenteet, nuotit ja partituurit, kartat ja mikromuotoinen aineisto. Tekijänoikeusmaksut, digitaalisen ja verkkoaineiston hankinta- ja lisenssimaksut ja/tai tietokantojen sekä sisältötuotteiden käyttöoikeusmaksut tai kertakaikkiset korvaukset sisällytetään mukaan kirjastoaineistokuluihin. Kirjastoaineiston ostoon **sisällytetään** muovitus-, sidonta-, pakkaus-, kuljetus- ym. vastaavat menot.
- 350 1040 Siitä: Kirjojen ostot
Kirjojen hankintakuluihin sisällytetään ainoastaan kirjojen ostohinnat. Kirjojen ostoon **ei sisällytetä** muovitus-, sidonta-, pakkaus-, kuljetus- ym. vastaavia menoja. Tämän kohdan perusteella määräytyy kirjailijoille ja kääntäjille maksettavien kirjastoapurahojen kokonaissumma (L 236/1961).
- 350 3250 Kirjastotoiminnan sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset
Kirjastotoiminnan käytössä olevista tiloista kunnan toiselle toimintayksikölle maksettuihin vuokriin sisältyvät poistot (sekä suunnitelman mukaiset että mahdolliset laskennalliset poistot) ja laskennalliset korot.

Muut palvelut

- 440 1290 Öljyvahinkojen torjunta, käyttökustannukset yhteensä (toimintamenot, vyörytyserät, poistot) [2012]
- 440 2390 Öljyvahinkojen torjunta, investointimenot yhteensä
- 515 2510 Pysäköintivirhemaksut (pysäköintivirhemaksutulot)

625 1770 Jätevero (myös kunnan liikelaitoksen maksamat jäteverot)

Investoinnit:

Investointeihin sisältyvät valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän alittavat ns. pienet hankkeet (kirjastojen hankekohtainen raja ilman arvonlisävero on 400 000 euroa RahA 1766/2009 ja kansalaisopistojen raja on 320 000 euroa A vapaasta sivistystyöstä 805/1998), joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionosuutta. [2012]

830 9390 Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö, pienten hankkeiden menot yhteensä (raja 320 000 euroa)

840 9390 Kirjastotoimi, pienten hankkeiden menot yhteensä (raja 400 000 euroa)

Vapaan sivistystyön pieniä hankkeita ei kysytä enää tilastovuodesta 2012 lähtien! (A vapaasta sivistystyöstä 805/1998, muutos 1073/2011)

Pienten hankkeiden menoihin ei lueta mukaan ostoihin sisältyneitä palautusjärjestelmän piiriin kuuluvia arvonlisäveroja. (Tiedot annetaan ilman arvonlisäveroja, koska arvonlisäverottomia kustannuksia tarvitaan yksikköhintojen määrittämiseksi.)

8 Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitosten tiedot (taulukot 11, 12, 15 ja 16)

Nämä taulukot koskevat **vain kunnan/kuntayhtymän liikelaitoksia ja taseyksikkönä käsiteltyjä rahastoja – ei muuna taseyksikkönä käsiteltyjä liikelaitoksia**, jotka sisältyvät taulukoihin 01, 02 ja 05. Tiedot kysytään tuhansina euroina.

Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitoksella tarkoitetaan kunnan liikelaitosmallin mukaista liikelaitosta, joka määritellään kuntalain 10a luvun 87a §:n mukaisesti. Liikelaitokset ja-
kautuvat kolmeen eri tyyppiin. [2012]

Kultakin liikelaitokselta erikseen kerätään tilinpäätöksen mukainen tuloslaskelma (taulukko 11), rahoituslaskelma (taulukko 12) ja tase 31.12. (taulukko 16).

Lisäksi kerätään **kultakin kunnan/kuntayhtymän liikelaitokselta erikseen** tietoja liikelaitoksen pysyvien vastaavien investointihyödykkeiden tilikauden aikana tapahtuneista muutoksista (taulukko 15). Pysyvien vastaavien investointihyödykkeiden tiedot kerätään taseen ryhmistä: *aineettomat hyödykkeet, maa- ja vesialueet, rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet, koneet ja kalusto, muut aineelliset hyödykkeet, ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat, osakkeet ja osuudet seuraavasti:*

Kirjanpitoarvo tilikauden alussa

- + Lisäykset (hankintameno)
- Katettu investointiavustuksilla, liittymismaksuilla yms.
- Vähennykset (luovutushinta, muu vastike)
- ± Myyntivoitto (+)/-tappio (–) tai vastaava
- Poistot ja arvonalentumiset
- ± Arvonkorotukset tilikauden aikana (+)/peruutukset (–)
- ± Ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen siirto
- = Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa.

9 Esi- ja perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä lukiokoulutuksen kustannustiedot (taulukko 41)

Esi- ja perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä lukiokoulutuksen kustannusseuranta- sekä valtionosuustietoina kerätään tietoa, jota ei ole mahdollista sisällyttää varsinaiseen talous- ja toimintatilastoon. Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on sovittu, että nämä tiedot kerätään taloustilaston yhteydessä omana taulukkonaan. [2012]

Taulukon 41 esi- ja perusopetuksen kustannustiedot toiminnoittain ilmoittaa se kunta tai kuntayhtymä, joka on vastuullinen opetuksen järjestäjä. Esimerkiksi yhteistyömallissa, jossa kunta järjestää perusopetuksen toisille kunnille, ilmoittaa opetuksen järjestäjäkunta aiheutuneet perusopetuksen toiminnoittaiset kustannustiedot lomakkeella 41. Sopimuskunnat ilmoittavat lomakkeella ainoastaan opetuksen järjestäjäkunnalle maksamansa kotikuntakorvauksen ja maksamansa muut sopimukseen liittyvät osakustannukset (esim. kuljetuksen tai tilakustannukset). Lisää yhteistoiminta-alueiden kirjauksista luvussa 10.

Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen taulukon 01 sekä 41 kustannuksiin ilmoitetaan ainoastaan opetuksen ja koulutuksen **järjestämisestä aiheutuneet kustannukset**. Muun toiminnan kuten henkilökunnan asuntojen kustannukset, henkilöstön ja ulkopuolisten ruokailukustannukset, tilojen muusta käytöstä aiheutuneet tilakustannukset ja muille järjestetyn maksullisen palvelutoiminnan kustannukset tulisi siirtää jo käyttötaloudessa (taulukko 01) eri tehtäväluokille, jolloin ne eivät kirjaudu 41 taulukossakaan esi- tai perusopetukseen eikä lukiokoulutukseen. Esim. tilojen vuokraamisen menot ja tulot voidaan siirtää tehtävälle 535 *toimitila- ja vuokrauspalvelut* tai vastaavasti muut sisäiset palvelut voidaan siirtää tehtävälle 545. [2012]

ESIOPETUS

Esiopetus sisältää sosiaali- ja opetustoimessa itse järjestetyn sekä ostopalveluna hankitun esiopetuksen (ostettu muulta yhteisöltä esim. seurakunnalta). Taulukkoon sisällytetään myös esiopetuksena annettu sairaala- ja vammaisopetus sekä vaikeimmin kehitysvammaisten opetus. [2012]

Kustannustietojen yleinen rajaus

Esiopetuksen kustannustietoihin sisällytetään kirjanpidon mukaiset esiopetuksen **käyttötalouden tehtäväluokan 304 toimintamenot ja vyörytyserät** ja sellaiset investointimenot (taulukko 02), joiden arvioidut kokonaiskustannukset alittavat perustamishankkeelle säädetyn euromäärän (RahA 1766/2009, 400 000 euroa ilman alv). [2012]

Toiminnoittaisten kustannustietojen tulee vastata kahden syksyn tilastointipäivän (20.9) oppilasmäärätietojen keskiarvoa, lukuun ottamatta kotikuntakorvausmenoja, jotka perus-

tuvat vuodenvaihteen tietoihin. Toiminnoittaisia kustannuksia siis ilmoitetaan silloin kun esiopetus järjestetään omana tuotantona tai se hankitaan ostopalveluna. Yhteistoimintaluokista lisää luvussa 10. [2012]

Menolajierittelyt

Kustannukset jaetaan lomakkeen 41 sarakkeilla menolajeihin:

- Palkkaukset
- Muut menot

Palkkaukset sisältävät palkat ja palkkiot, eläkekulut sekä muut henkilösivukulut. Näiden tulee vastata opetuksen järjestäjän esiopetuksen palkkauskustannuksia.

Muut menot ilmoitetaan ilman palautusjärjestelmän piiriin kuuluvia arvonlisäveroja. Materiaalien ja palveluiden ostot (mm. henkilöstön vuokraus) sekä muut menot. [2012]

30496 Pienet hankkeet

Lomakkeella kysytään erikseen investointeihin (taulukko 02 tehtävä 304) sisältyvät valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän (RahA 1766/2009, 400 000 euroa ilman alv) alittavat ns. pienet hankkeet. Raja on hankekohtainen. [2012]

Kustannusten kohdistaminen toiminnoille

Kaikki toiminnot (pl. *muu vammaisopetus* ja *vaikeimmin kehitysvammaisten opetus*) sisältävät ao. toiminnon osuuden 9-vuotisen oppivelvollisuuden oppilaiden kustannuksista. *Muu vammaisopetus* ja *vaikeimmin kehitysvammaisten opetus* sisältävät muista toiminnoista poiketen 11-vuotisen oppivelvollisuuden oppilaille tarjotun opetuksen kokonaiskustannukset (pl. sairaalaopetus). **Näistä oppilaista aiheutuneita kustannuksia ei saa sisällyttää muille toiminnoille!** [2012]

Muulta yhteisöltä ostopalveluna hankittu esiopetus kirjataan toiminnoittain. Toiminnoittainen jaottelu täytyy pyytää tuottajalta. Mikäli järjestämisvastuu on siirtynyt toiselle opetuksen järjestäjälle, kirjataan kotikuntakorvausmeno sekä muut korvauksen ylittävät menot *kotikuntien maksusuuksiin*. [2012]

30451 Opetus

Sisällyttä kustannuksiin:

- opetus ja siihen välittömästi liittyvän toiminnan kustannukset
- myös oppimateriaalikeskuksen palvelut
- opettajien palkat lakisääteisine maksuineen
- opettajien henkilöstökoulutus (myös matkakulut)
- opetukseen liittyvät materiaalien ja palveluiden ostot, koneiden ja kalustojen vuokrat, matkustus- ja kuljetuspalvelut
- muut kuin kodin ja koulun väliset kuljetukset
- opetukseen tai sen laatuun liittyvät hankkeet
- ostopalveluna hankittu opetus (tai osuus ostopalvelusta). [2012]

Opetukseen kirjataan kaikki hankkeet, jotka liittyvät suoraan opetukseen tai parantavat opetuksen laatua (mm. henkilöstön kehittämiseen liittyvät). Tämä koskee myös erillisrahoitusta saaneita hankkeita, jotka ilmoitetaan bruttona. [2012]

Myös ostopalveluna hankitun esiopetuksen kustannukset, esim. yksityiseltä päiväkodilta tai seurakunnalta ostetut esiopetuspalvelut. Hankitun palvelun laskutuksessa tai muuten tulee selvittää eri toimintojen (opetus, ruokailu, muu oppilashuolto jne.) osuus kustannuksista ja ilmoittaa ne kyselylomakkeen mukaisesti.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Koulunkäyntiavustajien palkkauskustannuksia ei ilmoiteta tässä, vaan kohdassa 30460 *Muu oppilashuolto*.

Hankkeita, jotka eivät liity luonteensa mukaisesti opetukseen tai opetuksen laadun parantamiseen. Nämä hankkeet tulee kirjata muille hankkeen luonnetta kuvaaville toiminnoille. [2012]

Sairaala-, vammais- ja vaikeimmin kehitysvammaisten esiopetuksen kokonaiskustannuksia, jotka ilmoitetaan erikseen kohdassa 30463 *Sairaalaopetus*, kohdassa 30466 *Vaikeimmin kehitysvammaisten opetus* ja kohdassa 30469 *Muu vammaisopetus*.

Esiopetuksen osuutta kiinteistökustannuksista, joka ilmoitetaan kohdassa 30475 Kiinteistöjen ylläpito.

30454 Kuljetus

Sisällytä kustannuksiin:

Esiopetuksessa olevien oppilaiden maksuttoman kuljetuksen järjestämisestä tai kuljetusavustuksen myöntämisestä aiheutuneet käyttökustannukset opetuksen järjestäjälle. Kuljetuksella tarkoitetaan maksutonta kuljetusta kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon (POL 628/1998, muutos 1139/2003).

Älä sisällytä kustannuksiin:

Sairaala-, vammais- ja vaikeimmin kehitysvammaisten esiopetuksen kuljetuskustannuksia, jotka ilmoitetaan kohdassa 30463 *Sairaalaopetus*, kohdassa 30466 *Vaikeimmin kehitysvammaisten opetus* ja kohdassa 30469 *Muu vammaisopetus*.

30457 Ruokailu

Sisällytä kustannuksiin:

Opetukseen osallistuneille oppilaille järjestetystä ruokailusta aiheutuneet kokonaiskustannukset:

- palkat lakisääteisine sivukuluneen
- elintarvikkeet
- kalusto ja laitteet
- kuljetukset sekä muut ruokailun järjestämiseen liittyvät kustannukset)
- ulkopuolisilta ostetut ateriat (oppilaille ostetut). [2012]

Milloin ruokala tarjoaa ateriat myös toisen koulutusmuodon oppilaille (esim. perusopetus jne.), jaetaan ruokailun kustannukset eri koulutusmuotojen kesken ruokailuun osallistuvien oppilaiden määrien suhteessa. Kohdassa 30457 ilmoitetaan ainoastaan esiopetuksen osuus ruokailun kustannuksista.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Ulkopuoliselta tuottajalta ostetusta aterian hinnasta tulisi erottaa kiinteistökustannusten osuus kohtaan 30465 *Kiinteistöjen ylläpito*. Ellei erottelua saada tuottajalta, voidaan ateriakustannus kirjata kokonaisuudessaan ruokailuun. [2012]

Ruokailuun ei kirjata kiinteistöä (keittiö) aiheuttavia kustannuksia, jotka ilmoitetaan kohdassa 30475 *Kiinteistöjen ylläpito*. Sairaala-, vammais- ja vaikeimmin kehitysvammaisten ruokailun kustannukset kuuluvat ao. toimintojen kohdalle.

Päivähoitoon tai muihin koulutusmuotoihin myytyjen aterioiden kustannuksia ei tule ilmoittaa esiopetuksen ruokailuun, vaan ne tulee siirtää suorina menonsiirtoina ao. tehtäville.

30460 Muu oppilashuolto

Sisällytä kustannuksiin:

Muu oppilashuolto lukuun ottamatta ruokailua ja kuljetusta. Muun oppilashuollon kustannuksia ovat esim. oppilashuoltoryhmän toiminta, oppilaiden tapaturmien hoidosta aiheutuneet menot, oppilaiden tapaturmavakuutusmaksut ja oppilastestaukset. Muun oppilashuoltohenkilökunnan (esim. lastenhoitajat ja koulunkäyntiavustajat muun kuin vammaisopetuksen osalta) palkat lakisääteisine sivukuluineen.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Muun oppilashuollon kohtaan ei tule sisällyttää kansanterveys- ja lasten-suojelulain alaista toimintaa (esim. kouluterveydenhuollosta, koulupsykologista ja koulukuraattorista aiheutuneet kustannukset). Koulupsykologin kustannukset kirjataan käyttötalouso-sassa (taulukko 01) perusterveydenhuollon tehtäväluokalle 253 ja koulukuraattorin kustannukset vastaavasti tehtävälle 217, jolloin ne eivät kirjaudu lainkaan esiopetuksen tehtävälle eivätkä siten myöskään taulukkoon 41. [2012]

30463 Sairaalaopetus

Sisällytä kustannuksiin:

Perusopetuslain 4 §:n mukaisesta sairaalaopetuksesta koulutuksen järjestäjälle aiheutuneet **kokonaiskustannukset**. Vain sairaalan sijaintikunta ilmoittaa tässä sairaalaopetuksen kustannukset. Ilmoita tässä 9- ja 11-vuotisen oppivelvollisuuden oppilaille annettu sairaalaopetus.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Oppilaan kotikunta ei ilmoita tässä sairaalaopetuksesta aiheuttavia kustannuksia, mikäli kunnassa ei ole sairaalakoulua, vaan ne ilmoitetaan kohdassa 30484 *Kotikunnan maksusuudet*.

30466 Vaikeimmin kehitysvammaisten opetus

Sisällytä kustannuksiin:

Vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden (POL 628/1998, muutos 1139/2003, 25 § ja RahL 1705/2009, 14 §) opetuksen järjestämisestä **opetuksen järjestäjälle** aiheutuneet **kokonaiskustannukset**:

- opetus
- kuljetus
- ruokailu
- muu oppilashuolto (mm. avustajan kustannuksen)
- osuus kiinteistökustannuksista
- osuus sisäisestä hallinnosta. [2012]

Kirjaa vain 11-vuotisen oppivelvollisuuden oppilaiden osuudet edellä mainituista kustannuksista, jotka eivät saa sisältyä muille toiminnoille! [2012]

Kustannuksiin ilmoitetaan sekä päivähoidon yhteydessä että koulussa järjestetyn vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden esiopetuksen kustannukset. [2012]

Mikäli vaikeimmin kehitysvammaisten esiopetus järjestetään muuhun opetukseen tai toimintaan integroituna, ilmoitetaan yhteisistä kustannuksista oppilasmäärien suhteessa laskettu osuus kustannuksista sekä vaikeimmin kehitysvammaisten esiopetusoppilaiden erilliskustannukset (esim. koulunkäyntiavustajan palkkaus, kuljetukset jne.). [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin:

Oppilaan kuntoutuksen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia, jotka ilmoitetaan käytötaloudessa perusterveydenhuollon tehtävälle 253. [2012]

Tässä ei ilmoiteta säädöksiin tai erillisiin sopimuksiin perustuvia kotikunnan maksuosuuksia eikä muita vastaavia korvauksia silloin, kun oman kunnan oppilas on toisen opetuksen järjestäjän esiopetuksessa, vaan ne ilmoitetaan kohdassa 30484 *Kotikunnan maksuosuudet*. [2012]

30469 Muu vammaisopetus

Sisällytä kustannuksiin:

Muiden kuin vaikeasti vammaisten vammaisoppilaiden (POL 628/1998, muutos 1139/2003, 25 § ja RahL 1705/2009, 14 §) opetuksen järjestämisestä **opetuksen järjestäjälle** aiheutuneet **kokonaiskustannukset**:

- opetus
- kuljetus
- ruokailu
- muu oppilashuolto (mm. avustajan kustannus)
- osuus kiinteistökustannuksista
- osuus sisäisestä hallinnosta. [2012]

Kirjaa vain 11-vuotisen oppivelvollisuuden oppilaiden osuudet edellä mainituista kustannuksista, jotka eivät saa sisältyä muille toiminnoille! [2012]

Kustannuksiin ilmoitetaan sekä päivähoidon yhteydessä että koulussa järjestetyn muun vammaisopetuksen kustannukset. [2012]

Mikäli vammaisopetus järjestetään muuhun opetukseen tai toimintaan integroituna, ilmoitetaan yhteisistä kustannukset oppilasmäärien suhteessa laskettu osuus kustannuksista sekä vammaisoppilaiden erilliskustannukset (esim. koulunkäyntiavustajan palkkaus, kuljetukset jne.). [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin:

Oppilaan kuntoutuksen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia, jotka ilmoitetaan perusterveydenhuollon tehtävällä 253. [2012]

Tässä ei ilmoiteta säädöksiin tai erillisiin sopimuksiin perustuvia kotikunnan maksuosuuksia eikä muita vastaavia korvauksia silloin, kun oman kunnan oppilas on toisen opetuksen järjestäjän esiopetuksessa, vaan ne ilmoitetaan kohdassa 30484 Kotikunnan maksusuudet. [2012]

30472 Sisäinen hallinto

Sisällytä kustannuksiin:

Koulutuksen järjestäjän välittömästi esiopetuksen järjestämisestä aiheutuneet hallinnolliset kustannukset, kuten palkat lakisääteisine sivukuluineen, eläkkeet, materiaalin ja palvelujen ostot, koneiden ja kaluston vuokrat, koulujen ja päiväkotien johtokuntien kokouspalkkiot ja muut koulujen ja päiväkotien sisäiseen toimintaan liittyvät kustannukset, joita ei voida lukea muihin toimintoihin.

Esiopetukseen vyörytetyt keskitetyt hoidetut talous- ja henkilöstöhallinnon, hankintapalvelun, tietohuollon, arkistoinnin tai lakipalveluiden menot kirjataan taulukossa 41 sisäiseen hallintoon. [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin:

Sisäisen hallinnon kustannuksiin ei lueta kunnanhallituksen, -valtuuston tai muun vastaavan keskushallintoelimen kustannuksia, elleivät ne kohdistu välittömästi esiopetuksen järjestämiseen.

30475 Kiinteistöjen ylläpito

Sisällytä kustannuksiin:

Kiinteistöhenkilökunnan palkat sivukuluineen, eläkkeet, materiaalin ja palvelujen ostot, vuokrat ja muut kiinteistöjen hoitoon sekä ylläpitoon liittyvät kustannukset. Myös kiinteistöjä välittömästi palvelevan tontin ja kadun kunnossapitokustannukset. [2012]

Mikäli kiinteistöjen ylläpito on hoidettu toisen hallintokunnan tai yksikön toimesta keskitetysti ja käytetään sisäistä laskutusta tai ns. kustannusten vyöryttämistä, otetaan sisäinen laskutus tai vyörytysrä edellä olevassa laajuudessa tässä kohdassa huomioon ilman suunnitelman mukaisia poistoja. Tässä tapauksessa palkkauskustannuksia ei eritellä *Palkkaukset* -sarakeelle.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Sairaalaopetuksen, vammais- ja vaikeimmin kehitysvammaisten esiopetuksen osuutta kiinteistö kustannuksista.

Jos sisäiseen vuokraan sisältyy suunnitelman mukaisia poistoja, laskennallisia poistoja, laskennallisia korkoja tai muita vastaavia kustannuslaskennallisia eriä, näitä ei sisällytetä kiinteistöjen ylläpitoon, vaan ne merkitään kohtaan *30481 Sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset. [2012]*

30481 Sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset

Sisällytä kustannuksiin:

Keskitetysti hoidettujen tilojen sisäisiin vuokriin tai vyörytyksiin sisältyvät suunnitelman mukaiset poistot, laskennalliset poistot ja korot sekä muut vastaavat kustannuslaskennalliset erät, jotka eivät saa sisältyä *kiinteistöjen ylläpitoon. [2012]*

30484 Kotikunnan maksuosuudet

Sisällytä kustannuksiin:

Säädöksiin ja erillisiin sopimuksiin perustuvat kotikunnan maksuosuudet (esim. maksetut kotikuntakorvauksen ylittävistä kustannuksista) sekä kotikuntakorvausmenot toiselle opetuksen järjestäjälle. Kotikuntakorvausmenot ilmoitetaan bruttomääräisinä eli niistä **EI** vähennetä kotikuntakorvaustuloja. *[2012]*

Tähän kirjataan myös esiopetuksena järjestettävästä sairaalaopetuksesta maksetut kotikunnan maksuosuudet, kaikki sopimuskunnan maksamat osakustannukset (esim. kuljetus, tilakustannukset) liittyen yhteistyösopimukseen sekä sijoitetuista oppilaista aiheutuneet kustannukset. *[2012]*

30498 Sairaalaopetuksen hoitopäivien lukumäärä kalenterivuoden aikana

Sairaalassa esiopetusta antava **opetuksen järjestäjä** ilmoittaa sairaalaopetuksen hoitopäivien lukumääräksi vain ne päivät, jolloin oppilas on saanut esiopetusta sairaalassa. *[2012]*

Mikäli kunta ilmoittaa sairaalaopetuksen hoitopäiviä on sillä oltava sairaalaopetuksen kustannuksia sairaalaopetuksen toiminnolla ja sen on oltava sairaalaopetuksen järjestäjä. Toiselle opetuksen järjestäjälle maksetuista sairaalaopetuksen maksuosuuksista ei kirjata hoitopäiviä. *[2012]*

PERUSOPETUS

Perusopetus sisältää perusopetuksen tiedot riippumatta siitä, missä opetus järjestetään. Taulukkoon sisällytetään myös sairaala- ja vammaisopetus, vaikeimmin kehitysvammaisten opetus, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus sekä aikuislukioissa, kansanopistoissa ja kansalaisopistoissa järjestettävä perusopetus. *[2012]*

Kustannustietojen yleinen rajaus

Perusopetuksen kustannustietoihin (rivit 30551–30584) ei ilmoiteta perusopetuslain (1136/2003 8 a luku) tarkoittaman koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kustannuk-

sia, jotka ilmoitetaan erikseen lomakkeen kohdassa *Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta*.

Perusopetuksen kustannustietoihin sisällytetään kirjanpidon mukaiset perusopetuksen **käyttötalouden toimintamenot ja vyörytyserät** ja sellaiset investointimenot (taulukko 02), joiden arvioidut kokonaiskustannukset alittavat perustamishankkeelle säädetyn vähimmäismäärän (RahA 1766/2009, alle 400 000 euroa ilman alv). [2012]

Toiminnoittaisten kustannustietojen tulee vastata kahden syksyn tilastointipäivän (20.9) oppilasmäärätietojen keskiarvoa, lukuun ottamatta kotikuntakorvausmenoja, jotka perustuvat vuodenvaihteen tietoihin. Toiminnoittaisia kustannuksia siis ilmoitetaan silloin kun perusopetus järjestetään omana tuotantona. Yhteistoiminta-alueista lisää luvussa 10. [2012]

Menolajierittelyt

Perusopetuksen kustannukset jaetaan lomakkeen 41 sarakkeilla menolajeihin:

- Palkkaukset
- Muut menot [2012]

Palkkaukset sisältävät palkat ja palkkiot, eläkekulut sekä muut henkilösivukulut. Näiden tulee vastata opetuksen järjestäjän perusopetuksen palkkauskustannuksia.

Muut menot ilmoitetaan ilman palautusjärjestelmän piiriin kuuluvia arvonlisäveroja. Materiaalien ja palveluiden ostot (mm. henkilöstön vuokraus) sekä muut menot. [2012]

Kustannusten kohdistaminen toiminnoille

Kaikki toiminnot (pl. *muu vammaisopetus ja vaikeimmin kehitysvammaisten opetus*) sisältävät ao. toiminnon osuuden 9-vuotisen oppivelvollisuuden oppilaiden kustannuksista. *Muu vammaisopetus ja vaikeimmin kehitysvammaisten opetus* sisältävät muista toiminnoista poiketen 11-vuotisen oppivelvollisuuden oppilaille tarjotun opetuksen kokonaiskustannukset (pl. sairaalaopetus). **Näistä oppilaista aiheutuneita kustannuksia ei saa sisällyttää muille toiminnoille!** [2012]

30551 Opetus

Sisällytä kustannuksiin:

- opetus ja siihen välittömästi liittyvän toiminnan kustannukset
- tuki- ja erityisopetus
- vuosisuunnitelman mukainen kerhotoiminta
- opetuksen ja oppilaan ohjaus
- vuosisuunnitelman mukainen leirikoulu tai luokkaretki (ei ole vapaa-ajan toimintaa)
- opettajien henkilöstökoulutus
- opetukseen liittyvien materiaalien ja palvelujen ostot, koneiden ja kalusteiden huolto ja vuokrat
- muut kuin kodin ja koulun väliset kuljetuskustannukset
- rehtorien palkkauksesta opetustoiminnan osuus
- maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus
- opetukseen tai sen laatuun liittyvät hankkeet [2012]

Rehtorien, apulais-, vara- sekä aluerehtorien palkkauksesta opetusvelvollisuuden mukainen osuus ilmoitetaan opetukseen ja muu osa palkkauksesta sisäiseen hallintoon. Rehtorin palkasta opetukseen kirjattava osuus saadaan, kun rehtorin opetusvelvollisuus jaetaan opettajan keskimääräisellä opetusvelvollisuudella (OVTES:n mukainen) ja kerrotaan tulos rehtorin vuosipalkalla. Jakajana voidaan tarpeen vaatiessa käyttää tietyn aineopettajan viikkoittaista opetusvelvollisuutta (esim. äidinkielen opettaja alle 20 tuntia viikossa), mikäli rehtori on opettanut vain tietty ainetta. [2012]

Opetukseen kirjataan myös kaikki hankkeet, jotka liittyvät suoraan opetukseen tai opetuksen laatuun (mm. henkilöstön kehittämiseen liittyvät). Tämä koskee myös erillisrahoitusta saaneita hankkeita, jotka ilmoitetaan bruttona. [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin:

Koulunkäyntiavustajien palkkauskustannuksia ei ilmoiteta tässä, vaan kohdassa 30560 *Muu oppilashuolto*.

Sairaala-, vammais- ja vaikeimmin kehitysvammaisten opetuksen kokonaiskustannukset ilmoitetaan erikseen kohdassa 30563 *Sairaalaopetus*, kohdassa 30566 *Vaikeimmin kehitysvammaisten opetus* ja kohdassa 30569 *Muu vammaisopetus*.

Opetuksen osuutta kiinteistökustannuksista, joka ilmoitetaan kohdassa 30575 *Kiinteistöjen ylläpito*.

30554 Majoitus ja kuljetus

Sisällytä kustannuksiin:

Kaikki oppilaskotien käyttökustannukset siltä osin kuin kustannukset aiheutuvat perusopetuksen oppilaiden majoittamisesta (esim. henkilökunnan palkkauskustannukset, materiaalin ostot, vuokrat, muut oppilaskotien ylläpitomenot ja majoitukseen liittyvät menot). Perusopetuksen oppilaiden yksityismajoituksesta aiheutuneet maksut kokonaisuudessaan.

Kodin ja koulun välisistä koulukuljetuksista sekä kuljetus- ja saattoavustuksista **opetuksen järjestäjälle** aiheutuneet käyttökustannukset.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Lukiokoulutuksen majoituskustannuksia, jotka ilmoitetaan lukiokoulutuksen lomakkeella.

Luokkaretkiin, uimahalli- tai muihin käynteihin yms. opetukseen liittyviä kuljetuksia, jotka ilmoitetaan opetuksen toiminnolla (muut kuin kodin ja koulun väliset). [2012]

30557 Ruokailu

Sisällytä kustannuksiin:

Opetukseen osallistuneille järjestetystä ruokailusta aiheutuneet kokonaiskustannukset:

- palkat lakisääteisine sivukuluineen
- elintarvikkeet
- kalusto ja laitteet
- kuljetukset sekä muut ruokailun järjestämiseen liittyvät kustannukset

- muilta ostetut ateriat. [2012]

Ruokailukustannuksiin saa lukea vain perusopetuksen ruokailukustannukset (ei esim. aamu- ja iltapäivätoiminnan ruokailukustannuksia).

Milloin perusopetuksen ruokala tarjoaa ateriat myös toisen koulutusmuodon oppilaille (esimerkiksi lukiolaisille), jaetaan ruokailun kustannukset eri koulutusmuotojen kesken ruokailuun osallistuvien oppilaiden määrien suhteessa. Kohdassa 30557 ilmoitetaan ainoastaan perusopetuksen osuus ruokailun kustannuksista.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Sairaala-, vammais- ja vaikeimmin kehitysvammaisten ruokailun kustannukset kuuluvat ao. toimintojen kustannuksiin.

Tähän ei kirjata kiinteistöstä (keittiöt) aiheutuvia kustannuksia, jotka ilmoitetaan kohdassa 30575 *Kiinteistöjen ylläpito*.

Ulkopuoliselta tuottajalta ostetusta aterian hinnasta tulisi erottaa kiinteistökustannusten osuus kohtaan 30465 *Kiinteistöjen ylläpito*. Ellei erottelua saada tuottajalta, voidaan ateriakustannus kirjata kokonaisuudessaan ruokailuun. [2012]

Toisille koulutusmuodoille tuotettujen aterioiden kustannukset tulee kohdistaa käyttötalososassa (taulukko 01) suorina menonsiirtoina oikeille tehtäville, jolloin perusopetukseen jää ainoastaan perusopetuksen osuus kustannuksista. Vaihtoehtoisesti voidaan menetellä siten, että hallinnollisesti perusopetukseen kuuluva keskuskeittiö kirjataan käyttötalososassa sisäisen palveluiden tehtävälle 545 *sisäiset palvelut*, josta menoja jaetaan vyörytyksin tai sisäisenä palvelun ostona oikeille tehtäville. [2012]

30560 Muu oppilashuolto

Sisällytä kustannuksiin:

Muu oppilashuolto lukuun ottamatta ruokailua, majoitusta ja kuljetusta. Muun oppilashuollon kustannuksia ovat esim. koulunkäyntiavustajien palkat muun kuin vammaisopetuksen osalta, oppilashuoltoryhmän toiminta, oppilaiden tapaturmien hoidosta aiheutuneet menot, oppilaiden tapaturmavakuutusmaksut ja oppilastestaukset (esim. lukitestit).

Älä sisällytä kustannuksiin:

Muun oppilashuollon kohtaan ei tule sisällyttää kansanterveys- ja lastensuojelulain alaista toimintaa (esim. kouluterveydenhuollosta, koulupsykologista ja koulukuraattorista aiheutuneet kustannukset).

Koulupsykologin kustannukset kirjataan käyttötalososassa (taulukko 01) perusterveydenhuollon tehtäväluokalle 253 ja koulukuraattorin kustannukset vastaavasti tehtävälle 217, jolloin ne eivät kirjaudu lainkaan perusopetuksen tehtävälle eivätkä siten myöskään taulukkoon 41. [2012]

30563 Sairaalaopetus

Sisällytä kustannuksiin:

Perusopetuslain 4 §:n mukaisesta sairaalaopetuksesta **opetuksen järjestäjälle** aiheutuneet kokonaiskustannukset. Vain sairaalan sijaintikunta ilmoittaa tässä sairaalaopetuksen kus-

tannukset. Ilmoita tässä 9- ja 11-vuotisen oppivelvollisuuden oppilaille annettu sairaalaopetus.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Oppilaan kotikunta ei ilmoita tässä sairaalaopetuksesta aiheutuvia kustannuksia, jos kunnassa ei ole sairaalakoulua, vaan ne ilmoitetaan kohdassa *30584 Kotikunnan maksusuudet*.

30566 Vaikeimmin kehitysvammaisten opetus

Vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden (POL 628/1998, muutos 1139/2003, 25 § ja RahL 1705/2009, 14 §) opetuksen järjestämisestä **opetuksen järjestäjälle** aiheutuneet **kokonaiskustannukset**:

- opetus
- kuljetus
- ruokailu
- muu oppilashuolto (mm. avustajan kustannus)
- osuus kiinteistökustannuksista
- osuus sisäisestä hallinnosta. [2012]

Kirjaa vain 11-vuotisen oppivelvollisuuden oppilaiden edellä mainitut kustannukset, jotka eivät saa sisältyä muille toiminnoille!

Mikäli vaikeimmin kehitysvammaisten opetus järjestetään muuhun opetukseen tai toimintaan integroituna, ilmoitetaan yhteisistä kustannuksista oppilasmäärien suhteessa laskettu osuus kustannuksista sekä vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden erilliskustannukset (esim. koulunkäyntiavustajan palkkaus, kuljetukset jne.). [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin:

Oppilaan kuntoutuksen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia, jotka ilmoitetaan käytötaloudessa perusterveydenhuollon tehtävälle 253. [2012]

Tässä ei ilmoiteta säädöksiin tai erillisiin sopimuksiin perustuvia kotikunnan maksuosuuksia eikä muita vastaavia korvauksia silloin, kun oman kunnan oppilas on toisen opetuksen järjestäjän opetuksessa, vaan ne ilmoitetaan kohdassa *30484 Kotikunnan maksusuudet*.

30569 Muu vammaisopetus

Muiden vammaisoppilaiden (POL 628/1998, muutos 1139/2003, 25 § ja RahL 1705/2009, 14 §) opetuksen järjestämisestä **opetuksen järjestäjälle** aiheutuneet **kokonaiskustannukset**:

- opetus
- kuljetus
- ruokailu
- muu oppilashuolto (mm. avustajan kustannus)
- osuus kiinteistökustannuksista
- osuus sisäisestä hallinnosta. [2012]

Kirjaa vain 11-vuotisen oppivelvollisuuden oppilaiden edellä mainitut kustannukset, jotka eivät saa sisältyä muille toiminnoille! [2012]

Mikäli muiden vammaisoppilaiden opetus järjestetään muuhun opetukseen tai toimintaan integroituna, ilmoitetaan yhteisistä kustannuksista oppilasmäärien suhteessa laskettu osuus kustannuksista sekä vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden erilliskustannukset (esim. koulunkäyntiavustajan palkkaus, kuljetukset jne.). [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin:

Oppilaan kuntoutuksen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia, jotka ilmoitetaan käytötaloudessa perusterveydenhuollon tehtävälle 253. [2012]

Tässä ei ilmoiteta säädöksiin tai erillisiin sopimuksiin perustuvia kotikunnan maksuosuuksia eikä muita vastaavia korvauksia silloin, kun oman kunnan oppilas on toisen opetuksen järjestäjän opetuksessa, vaan ne ilmoitetaan kohdassa 30484 *Kotikunnan maksusuudet*.

30572 Sisäinen hallinto

Sisällytä kustannuksiin:

Opetuksen järjestäjän välittömästi perusopetuksen järjestämisestä aiheutuneet hallinnon kustannukset, kuten sisäisen hallinnon palkat lakisääteisine sivukuluineen, eläkkeet, materiaalien ja palvelujen ostot, koneiden ja kaluston vuokrat, koulujen johtokuntien kokouspalkkiot ja muut koulujen sisäiseen toimintaan liittyvät kustannukset, joita ei voida lukea edellä mainittuihin toimintoihin. [2012]

Rehtorien palkkauksista tässä ilmoitetaan se osuus, joka ei ole opetusta. Rehtorin palkkauksesta muun kuin opetuksen osuus voidaan erottaa edellä opetuksen toimintokuvauksessa esitetyllä tavalla. [2012]

Perusopetukseen vyörytetyt keskitetysti hoidetut talous- ja henkilöstöhallinnon, hankintapalvelun, tietohuollon, arkistoinnin tai lakipalveluiden menot kirjataan taulukossa 41 sisäiseen hallintoon. [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin:

Sisäisen hallinnon kustannuksiin ei lueta kunnanhallituksen, -valtuuston tai muun vastaavan keskushallintoelimen kustannuksia, elleivät ne kohdistu välittömästi perusopetuksen järjestämiseen. [2012]

30575 Kiinteistöjen ylläpito

Sisällytä kustannuksiin:

Koulujen fyysisen ympäristön sekä turvallisuuden huoltoon liittyvät kustannukset. Tämä koskee myös kiinteistöjä välittömästi palvelevan tontin ja kadun kunnossapitokustannuksia. [2012]

Kustannuksiin luetaan kiinteistöhenkilökunnan palkat sivukuluineen, eläkkeet, materiaalin ja palvelujen ostot, vuokrat ja muut kiinteistöjen hoitoon sekä ylläpitoon liittyvät kustannukset. Kiinteistöhenkilökuntaa ovat mm. talonmies ja vahti-, virasto- ja erikoisvahtimestarit, kouluisännät, kalustonkorjaajat ja -huoltajat. Mikäli vahtimestari, kouluisäntä, virasto- tai erikoisvahtimestari hoitaa kiinteistön huoltoon sekä hallintoon liittyviä tehtäviä, voidaan aiheutuneet kustannukset kirjata kokonaan työntekijän laajimman tehtävän mukaan joko *Kiinteistöjen ylläpitoon* tai *Sisäiseen hallintoon*. [2012]

Mikäli kiinteistöjen ylläpito on hoidettu toisen hallintokunnan tai yksikön toimesta keskitetysti ja käytetään sisäistä laskutusta tai vyöryttämistä, otetaan sisäinen laskutus tai vyörytys erä edellä olevassa laajuudessa tässä kohdassa huomioon ilman suunnitelman mukaisia poistoja. Tässä tapauksessa palkkauskustannuksia ei eritellä *Palkkaukset* -sarakeelle.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Jos sisäiseen vuokraan sisältyy suunnitelman mukaisia poistoja, laskennallisia poistoja, laskennallisia korkoja tai muita vastaavia kustannuslaskennallisia eriä, näitä ei sisällytetä kiinteistöjen ylläpitoon, vaan ne merkitään kohtaan *30581 Sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset*. [2012]

Kiinteistökustannuksiin ei lueta oppilaskotien sekä sairaala-, vammais- ja vaikeimmin kehitysvammaisten opetuksen osuutta kiinteistökustannuksista vaan ne jaetaan ao. toiminoille. [2012]

Kiinteistöissä sijaitsevien opettajien ja muun henkilökunnan asuntojen sekä ulkopuolisille vuokrattujen asuntojen ja muiden tilojen osuutta kustannuksista ei saa sisällyttää tälle lomakkeelle kiinteistökustannuksiin. Nämä kustannukset tulee kohdentaa käyttötaloudessa (taulukko 01) tehtävälle *535 toimitila- ja vuokrauspalvelut*.

30581 Sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset

Sisällytä kustannuksiin:

Keskitetysti hoidettujen tilojen sisäisiin vuokriin tai vyörytyksiin sisältyvät suunnitelman mukaiset poistot, laskennalliset poistot ja korot ja muut vastaavat kustannuslaskennalliset erät, jotka eivät saa sisältyä *kiinteistöjen ylläpitoon* [2012].

30584 Kotikunnan maksusuudet

Sisällytä kustannuksiin:

Säädöksiin ja erillisiin sopimuksiin perustuvat kotikunnan maksusuudet sekä kotikuntakorvausmenot toiselle opetuksen järjestäjälle. Kotikuntakorvausmenot ilmoitetaan bruttomääräisinä eli niistä **EI** vähennetä kotikuntakorvaustuloja. [2012]

Myös perusopetuksena järjestetystä sairaala-, koulukoti- tai lastensuojelun vuoksi sijoitettujen oppilaiden opetuksesta maksetut todellisiin kustannuksiin perustuvat kotikuntakorvaukset. Tässä ilmoitetaan myös kaikki sopimuskunnan maksamat osakustannukset (esim. kuljetus, tilakustannukset) liittyen yhteistyösopimukseen. [2012]

Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Kunnan järjestämän, perusopetuslain (1136/2003 8 a luku) edellytykset täyttävän koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan käyttömenot ja tulot. Lain edellyttämällä toiminnalla tarkoitetaan **570** tuntia tai vaihtoehtoisesti **760 tuntia** (keskimäärin 3 tai 4 tuntia/päivä) **koulun työvuoden aikana** järjestettyä **tai** sitä **laajempaa toteutettua** toimintaa. Kunta voi järjestää toimintaa kunnassa sijaitsevien koulujen 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä vuosiluokkien 3.-9. erityistä tukea saaville oppilaille. [2012]

Kunta ilmoittaa tiedot erikseen oman toiminnan, ostopalveluna hankitun ja kunnan avustaman toiminnan osalta. Käyttömenot jaetaan sarakkeilla menolajeihin *Palkkaukset*, *Muut*

menot ja Arvonlisävero. Arvonlisävero-sarakkeelle jaotellaan ostoihin sisältyneet palautusjärjestelmän piiriin kuuluvat kirjanpidon mukaiset arvonlisäverot. Tulot jaotellaan tulolajeihin *Maksut* ja *Muut tulot*. Toimintaan saatua valtionosuutta ei ilmoiteta tällä lomakkeella. Maksuilla tarkoitetaan toimintaan osallistuvilta oppilailta perittyjä maksuja, joiden tulee sisältyä perusopetuksen maksuihin käyttötaloudessa (taulukko 01 tehtävä 305). [2012]

Kustannuksiin ja tuottoihin ei ilmoiteta sitä osuutta aamu- ja iltapäivätoiminnasta, joka on annettu taiteen perusopetuksena (taulukossa 01 tehtävällä 335 *Taiteen perusopetus*) eikä sitä osuutta, joka on annettu perusopetuksen vuosisuunnitelman mukaisena kerhotoimintana.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kuljetuksista aiheutuneet kustannukset ilmoitetaan myös tähän. [2012]

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kustannuksiin ei myöskään ilmoiteta ns. pieniä hankkeita. [2012]

Yhteistoiminta-alueiden kirjaukset ks. luku 10!

30778 Omana toimintana

Kunnan itse järjestämästä toiminnasta aiheutuneet palkkausmenot (ohjaajat, koordinaattorit, muu henkilöstö), muut menot (esim. tarvikkeet, välineet, välipala, osuus hallinto- ja kiinteistömenoista) sekä ostoihin sisältyneet palautusjärjestelmän piiriin kuuluvat arvonlisäverot.

Maksut -kohdassa ilmoitetaan toimintaan osallistuvilta oppilailta perityt maksut; sekä laissa tarkoitetun laajuuden osalta (0-80 euroa/kk) että laajempaan toteutetun toiminnan osalta perityt maksut. *Muut tulot*-kohdassa ilmoitetaan toimintaa varten saadut muut tulot. [2012]

Oman toiminnan kustannusten tulee vastata syksyn tiedonkeruissa ilmoitettuja oman toiminnan ohjaustunteja. Ohjaustunnit kerätään seuraavalla lomakkeella: Koulutuksen ja opetuksen järjestäjätason tiedot 2011 -lomake. [2012]

30784 Ostopalveluna

Kunnan ostopalveluna hankkiman aamu- ja iltapäivätoiminnan käyttömenot ilmoitetaan sarakkeella *Muut menot* ilman arvonlisäveroa ja ostolaskuun sisältynyt arvonlisävero erikseen omassa kohdassaan.

Tässä ilmoitetaan myös ostopalvelutoimintaan liittyvät kunnan omat kustannukset, esim. koordinaattorin palkkauskustannukset, tilakustannukset, välipalakustannukset yms. Oman koordinaattorin palkkaukset ilmoitetaan *Palkkaukset* -sarakkeella, vaikka palvelu olisi muuten toteutettu ostopalveluna. [2012]

Maksut -kohdassa ilmoitetaan **kunnalle tuloutetut**, toimintaan osallistuvilta oppilailta perityt maksut; sekä laissa tarkoitetun laajuuden osalta (0–80 euroa/kk) että laajempaan toteutetun toiminnan osalta perityt maksut. [2012]

Ostopalvelun kustannusten tulee vastata syksyn tiedonkeruissa ilmoitettuja ostopalvelun ohjaustunteja. [2012]

30789 Avustettuna toimintana

Kunnan myöntämä avustus lain edellytykset täyttävän aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman mukaiselle järjestäjälle ilmoitetaan sarakkeella *Muut menot*.

Tässä ilmoitetaan myös avustettavaan toimintaan liittyvät kunnan omat kustannukset, esim. koordinaattorin palkkauskustannukset, tilakustannukset, välipalakustannukset yms.

Maksut -kohdassa ilmoitetaan **kunnalle tuloutetut**, toimintaan osallistuvilta oppilailta perityt maksut; sekä laissa tarkoitetun laajuuden osalta (0-80 euroa/kk) että laajempaan toteutetun toiminnan osalta perityt maksut. [2012]

Avustetun toiminnan kustannusten tulee vastata syksyn tiedonkeruissa ilmoitettuja avustetun toiminnan ohjaustunteja. [2012]

30596 Pienet hankkeet

Lomakkeella kysytään erikseen investointeihin (taulukko 02) sisältyvät valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän (RahA 1766/2009, 400 000 euroa ilman alv.) alittavat ns. pienet hankkeet, joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionosuutta. Ilmoitetaan pieniin hankkeisiin kaikki tilivuoden pienet hankkeet yhteensä perusopetuksen osalta (pl. aamu- ja iltapäivätoiminta). Raja on hankekohtainen. [2012]

Pienet hankkeet sisältyvät investointiosan (taulukko 02) tehtäväluokan 305 investointeihin. Ne voivat sisältyä myös tilakeskuksen peruskouluihin tekemiin investointeihin. Taulukossa 05 ilmoitetaan tilakeskuksen erittely mm. peruskouluihin tehdyistä investoinneista.

30598 Sairaalaopetuksen hoitopäivien lukumäärä vuoden aikana

Sairaalassa perusopetusta antava opetuksen järjestäjä ilmoittaa sairaalaopetuksen hoitopäivien lukumääräksi vain ne päivät, jolloin oppilas on saanut opetusta sairaalassa.

Mikäli kunta ilmoittaa sairaalaopetuksen hoitopäiviä on sillä oltava sairaalaopetuksen kustannuksia sairaalaopetuksen toiminnolla ja sen on oltava sairaalaopetuksen järjestäjä. Toiselle opetuksen järjestäjälle maksetuista sairaalaopetuksen maksuosuuksista ei kirjata hoitopäiviä. [2012]

LUKIOKOULUTUS

Lukiokoulutus sisältää lukiokoulutuksen tiedot riippumatta siitä, missä opetus järjestetään. Taulukkoon sisällytetään myös kansanopistoissa ja kansalaisopistoissa järjestettävä lukiokoulutus sekä lukion aineopiskelu. Aikuislukiossa järjestettävä perusopetus ilmoitetaan kohdassa *Perusopetus*. [2012]

Kustannuspohjan yleinen rajaus

Valtionosuuden kustannuspohjaan sisällytetään kirjanpidon mukaiset lukiokoulutuksen **käyttötalouden toimintamenot ja vyörytyserät** ja sellaiset investointimenot (taulukko 02), joiden arvioidut kokonaiskustannukset alittavat perustamishankkeelle säädetyn vähimmäismäärän (RahA 1766/2009, alle 400 000 euroa ilman alv). [2012]

Kustannuspohjiin ei saa sisällyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 31 §:ssä mainittuja yksikköhintojen laskennassa huomiotta jätettäviä kustannuksia.

Rahoituslain (1705/2009) 44 §:n perusteella myönnettyä harkinnanvaraista ylimääräistä valtionavustusta vastaavat kustannukset, samoin kuin toiminnan kehittämistä, kokeilua, käynnistämistä tai erityistehtäviä varten 44 §:n perusteella myönnettyä avustusta vastaavat kustannukset ilmoitetaan valtionosuuden kustannuspohjaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö vähentää keskimääräistä yksikköhintaa laskettaessa lukiokoulutuksen valtakunnallisista käyttökustannuksista koulutuksen järjestäjille 44 §:n nojalla lukiokoulutusta varten myönnettyjä valtionavustuksia vastaavan euromäärän (RahL 1705/2009, 31 § 3 mom). [2012]

Kustannustietojen tulee vastata tilastointipäivinä (20.9. ja 20.1.) Opetushallituksen tiedonkeruissa ilmoitettuja opiskelijamäärätietoja (opiskelijamäärien keskiarvoa).

Kustannuspohjan erityisrajaukset

1. Rahoituslain (1705/2009) 31 §:n mukaiset rajaukset

Perustamishankkeet ja maa-alueiden hankkiminen tai vuokraaminen

Kustannuspohjaan ei ilmoiteta rahoituslain 36 §:ssä tarkoitetuista rahoitusasetuksen (1766/2009, 26§) mukaisista perustamishankkeista ja maa-alueiden hankkimisesta tai vuokraamisesta aiheutuneita kustannuksia. [2012]

Rahoitusasetuksen mukaisia perustamiskustannuksia ovat toiminnallisen kokonaisuuden muodostava tilojen rakentaminen, hankinta, peruskorjaus tai niitä vastaavat toimenpiteet ja niihin liittyvä irtaimen omaisuuden hankinta, jos toimenpiteen arvioidut kokonaiskustannukset ovat vähintään 400 000 euroa (ilman alv.). Kustannuspohjaan ilmoitetaan ns. pienet hankkeet, jotka alittavat em. määrän ja joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionavustusta. [2012]

Rahoituskustannukset

Kustannuspohjaan ei ilmoiteta lainojen hoitokustannuksia (lyhennyksiä ja korkoja).

Pääomakustannukset

Kustannuspohjaan ei ilmoiteta koulutuksen järjestäjän suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia, ei myöskään sisäisiin vuokriin mahdollisesti sisältyviä poistoja (suunnitelman mukaisia tai laskennallisia) tai laskennallisia korkoja tai muita vastaavia kustannuslaskennallisia eriä.

Muu valtionrahoituksen piirissä oleva toiminta

Kustannuspohjaan ei ilmoiteta kustannuksia, joihin myönnetään erikseen lakiin perustuva valtionrahoitusta. Työllistämistuella palkattujen osalta voidaan kustannuspohjaan kuitenkin ilmoittaa nettomenot.

Kustannuspohjaan ei ilmoiteta rahoituslain (1705/2009) 45 §:n perusteella myönnettyä ylimääräistä valtionavustusta vastaavia kustannuksia. Kustannustiedoissa ei siis ilmoiteta erillisellä valtionavustuksella järjestetyn vieraskielisten opiskelijoiden äidinkielen opetuk-

sen, suomi tai ruotsi toisena kielenä opetuksen tai heidän muun tukiopetuksen kustannuksia eikä myöskään saamen kielen ja romanikielen opetuksen kustannuksia. Saamelaisen kotiseutualueella toimiville koulutuksen järjestäjille saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen rahoituslain 45 §:n perusteella myönnettyä valtionavustusta vastaavia kustannuksia ei myöskään ilmoiteta.

Edellisestä poiketen rahoituslain 44 §:n perusteella myönnettäviä harkinnanvaraisia valtionavustuksia vastaavat kustannukset ilmoitetaan kustannuspohjaan. Tällaisia ovat toiminnan kehittämistä, kokeilua, toiminnan käynnistämistä ja erityistehtäviä varten myönnetty avustukset sekä ylimääräiset avustukset. [2012]

Käyttökustannukset, joihin on myönnetty rahoitusta Euroopan yhteisöjen talousarviosta

Käyttökustannukset, joihin on myönnetty rahoitusta Euroopan yhteisöjen talousarviosta, saadaan lukea valtionosuuspohjaan kuuluviksi käyttökustannuksiksi siltä osin kuin Euroopan yhteisöjen talousarviosta myönnetty ja sitä vastaava valtion talousarvion mukainen erillinen kansallinen rahoitus ei ole niitä kattanut. [2012]

Kotikunnan maksusuudet

Kustannuspohjaan ei ilmoiteta erillisiin sopimuksiin perustuvia valtionrahoituksen ylittävistä kustannuksista toiselle koulutuksen järjestäjälle maksettuja kotikunnan maksusuusia vaan ne ilmoitetaan valtionosuuspohjaan kuulumattomissa menoissa rivillä 31084 *Kotikuntien maksusuudet*.

Maksullinen palvelutoiminta

Kustannuspohjaan ei ilmoiteta kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet koulutuksen järjestäjälle sen maksullisena palvelutoimintana järjestämistä palveluista. Maksullisessa palvelutoiminnassa koulutuksen järjestäjä perii järjestämästään koulutuksesta ja muista palveluista maksuja ulkopuolisilta palveluiden hankkijoilta, kuten esim. toisilta koulutuksen järjestäjiltä.

Maksullista palvelutoimintaa ovat esim. koulutuksen järjestäjän myymät ruokailupalvelut ja henkilöstöruokailu sekä ensisijaisille koulutuksen järjestäjille myydyt opetuspalvelut. Ensisijaisella koulutuksen järjestäjällä tarkoitetaan koulutuksen järjestäjää, jonka järjestämään koulutukseen opiskelija on otettu suorittamaan tutkintoa ja jolla on oikeus valtionosuuteen (esim. ammatillisen koulutuksen järjestäjä).

Ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoiden lukiossa suorittamia kursseja vastaavat kustannukset tulee siirtää valtionosuuspohjan ulkopuolelle. Näissä tapauksissa valtionosuuspohjan ulkopuolelle siirretään ammatillisen koulutuksen järjestäjän lukion ylläpitäjälle maksamia korvauksia vastaava osuus kustannuksista (tuloja vastaavat kustannukset), koska lukion valtionosuuspohjaan kirjataan ainoastaan lukiolaisista aiheutuvia kustannuksia.

[2012]

Hallintokustannukset

Kustannuspohjaan ilmoitetaan vain välittömästi lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuneet kunnan/kuntayhtymän hallinnon kustannukset. Näin esim. kunnalle kunnanvaltuustosta, -hallituksesta ja koulutuslautakunnasta aiheutuvia kustannuksia ei ilmoiteta kustannuspohjaan. Kunnan luottamuselinten kustannuksista kustannuspohjaan saa ilmoittaa vain lukion johtokunnan kustannukset.

Välittömiä hallintokustannuksia eivät ole esim. johtavista viranhaltijoista aiheutuneet kustannukset elleivät ne kohdistu koulun/opetuspaikan toimintaan kuten esim. rehtori tai lukion koulusihteerit sijoituspaikastaan huolimatta.

Kustannuspohjaan ilmoitetaan lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuneet oman hallinnon kustannukset ja osuus kunnan keskitetysti hoidetuista tehtävistä (esim. talous- ja henkilöstöhallinto jne.). Osuus voidaan jakaa suoritteiden todellisen käytön mukaan tai laskennalliseen kustannusten jakoon perustuen.

Kuntayhtymän hallintomenoista lukiokoulutuksen osuus ilmoitetaan kustannuspohjaan.

2. Muut erityisrajaukset

Opetuspalvelujen ostot

Kustannuspohjaan ilmoitetaan **opetuspalvelujen osto muilta kuin oman kunnan toimintayksiköiltä**, esimerkiksi opetuksen osto toiselta lukiokoulutuksen järjestäjältä tai ammatillisen koulutuksen järjestäjältä.

Lukiolaisille ammatillisen koulutuksen järjestäjältä ostettujen kurssien kustannukset kirjataan lukiokoulutuksen valtiosuosuhjaan kuuluviin menoihin. [2012]

Koska **meno saa sisältyä kustannuspohjaan vain kerran**, omien toimintayksiköiden väliset kokonaisen opetuspalvelun ostot, tulee kohdentaa kyseessä oleville yksiköille **menonsiirtoina**. Kustannustietojen tulee vastata tilastointipäivinä (20.1. ja 20.9.) Opetushallituksen tiedonkeruissa ilmoitettuja opiskelijamäärätietoja. [2012]

Lukiokoulutuksen menoihin voi sisältyä osittaisia opetuspalvelujen ostoja (esim. lukion tuntien osto ammatillisen koulutuksen yksiköltä, osuus yhteisen opettajan palkkauskustannuksista) sekä muiden palvelujen (esim. siivous-, kuljetus- ja ravitsemispalvelut) ostoja niin kunnan omilta toimintayksiköiltä kuin ulkopuolisiltakin palvelun tuottajilta. Mikäli tällainen palvelu ostetaan sisäisenä palveluna toiselta koulutusmuodolta tai ulkoisena palveluna kunnan ulkopuoliselta koulutuksen järjestäjältä, se on **ostajan** valtiosuosuhjaan kuuluva kustannus ja **myyjän** maksullista palvelutoimintaa. [2012]

Yhteiset kustannukset

Yhteiset kustannukset jaetaan pääsääntöisesti opetustuntien, opiskelijamäärien tai käytössä olevien tilaneliöiden suhteessa (esim. osuus yhteisen opettajan tai muun henkilökunnan palkkaukseen tai yhteiskäytössä olevat tilat).

Menolajierittelyt

Toimintoluokkiin sisältyvät kustannukset jaetaan lomakkeen 41 sarakkeilla menolajeihin:

- Palkkaukset
- Muut menot
- Arvonlisävero

Palkkaukset sisältävät palkat ja palkkiot, eläkekulut sekä muut henkilösivukulut. Näiden tulee vastata koulutuksen järjestäjän lukiokoulutuksen palkkauskustannuksia.

Muut menot ilmoitetaan ilman palautusjärjestelmän piiriin kuuluvia arvonlisäveroja. Materiaalien ja palveluiden ostot sekä muut menot (mm. henkilöstön vuokraus). [2012]

Arvonlisävero-sarakkeella jaotellaan toiminnoittain ostoihin sisältyneet palautusjärjestelmän piiriin kuuluvat kirjanpidon mukaiset arvonlisäverot. Toiminnoittaisen jaon voi tehdä myös arvioiden arvonlisäveroprosenttien perusteella.

Valtionosuuspohjiin kuuluvina kustannuksina kysytään erikseen investointeihin (taulukko 02) sisältyvät valtioneuvoston vahvistaman määrän alittavat ns. **pienet hankkeet** (myös kalustohankkeet), joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionosuutta.

Kustannusten kohdistaminen toiminnoille

1. Valtionosuuspohjaan kuuluvat toimintamenot ja vyörytyserät

31051 Opetus

Sisällytä kustannuksiin:

- opetus ja siihen välittömästi liittyvän toiminnan kustannukset
- lukion erityisopetus
- opetuksen ja opiskelijan ohjaus
- opettajien henkilöstökoulutus (myös matkakulut)
- opetukseen liittyvien materiaalien ja palvelujen ostot, koneiden ja kalusteiden huolto ja vuokrat
- muut kuin kodin ja koulun väliset kuljetuskustannukset
- rehtorien palkkauksesta opetustoiminnan osuus
- opetukseen tai sen laatuun liittyvät hankkeet. [2012]

Rehtorin palkasta opetukseen kirjattava osuus saadaan, kun rehtorin opetusvelvollisuus jaetaan lukion opettajan keskimääräisellä opetusvelvollisuudella (OVTES:n mukainen) ja kerrotaan tulos rehtorin vuosipalkalla. Jakajana voidaan myös käyttää ainekohtaista opetusvelvollisuutta, mikäli rehtori opettaa tiettyä ainetta (esim. äidinkielen opettaja alle 20 tuntia viikossa). [2012]

Valtionosuuspohjaan hyväksyttävien hankkeiden (ks. valtionosuuspohjan erityisrajaukset) kustannuksista ilmoitetaan opetuksen toiminnolle ne hankkeet, jotka liittyvät suoraan opetukseen tai parantavat opetuksen laatua (mm. henkilöstön kehittämiseen liittyvät). Muiden kuin edellä mainittujen hankkeiden kustannukset kirjataan ao. hankkeen luonteen mukaiselle toiminnolle, mikäli ne ovat valtionosuuspohjaan hyväksyttäviä hankkeita. [2012]

Erillisrahoitusta saaneet hankkeet (ts. hankkeet joita ei hyväksytä valtionosuuspohjaan, ks. edellä kustannuspohjan erityisrajaukset), ilmoitetaan esi- ja perusopetuksesta poiketen pohjan ulkopuolisiin muihin menoihin riville 31089. Rahoituksen ylittävät kustannukset näiden hankkeiden osalta saadaan kuitenkin kirjata valtionosuuspohjaan kuuluville toiminnoille (esim. opetukseen). [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin:

Opetuksen osuutta kiinteistökustannuksista, joka ilmoitetaan kohdassa 30575 *Kiinteistöjen ylläpito*.

Erillistä rahoitusta saaneiden hankkeiden osuutta (rahoituksen osuutta, ks. edellä kustannuspohjan erityisrajaukset). [2012].

31054 Majoitus

Sisällytä kustannuksiin:

Lukiokoulutuksen majoituskustannukset.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Ei majoituksen yhteydessä tarjotun ruokailun kustannuksia, jotka tulee ilmoittaa kohdassa 31089 *Muut valtionosuuspohjaan kuulumattomat toimintamenot*. Ei perusopetuksen oppilaiden majoituskustannuksia.

31057 Ruokailu

Sisällytä kustannuksiin:

Ruokailukustannuksiin saa lukea vain päätoimisesti lukio-opintoja suorittavien opiskelijoiden ruokailukustannukset. Opinnot katsotaan päätoimisiksi, kun niiden oppimäärän mukainen laajuus on vähintään 75 kurssia (Lukioasetus 810/1998). Muilta osin (esim. aikuisille tarkoitetun opetuksen oppimäärän mukaan opiskelevien tai aineopiskelijoiden) ruokailun kustannukset ilmoitetaan kohdassa 31089 *Muut valtionosuuspohjaan kuulumattomat toimintamenot ja vyörytyserät*.

Milloin ruokala tarjoaa ateriat myös toisen koulutusmuodon oppilaille tai opiskelijoille (esim. ammatillinen koulutus), jaetaan ruokailun kustannukset eri koulutusmuotojen kesken ruokailuun osallistuvien opiskelijoiden määrien suhteessa. Kohdassa 31057 ilmoitetaan ainoastaan lukiokoulutuksen osuus ruokailun kustannuksista. [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin:

Ei kiinteistöstä aiheutuvia kustannuksia, jotka ilmoitetaan kohdassa 31075 *Kiinteistöjen ylläpito*.

Aikuisille tarkoitetun opetuksen oppimäärän mukaan opiskelevien tai aineopiskelijoiden ruokailun kustannukset, jotka ilmoitetaan rivillä 31089.

Ei henkilöstön ruokailumenoja. [2012]

Toisille koulutusmuodoille tuotettujen aterioiden kustannukset voidaan myös kohdistaa käyttötalousosassa (taulukko 01) suorina menonsiirtoina oikeille tehtäville, jolloin lukiokoulutukseen jää ainoastaan lukiokoulutuksen osuus kustannuksista. Vaihtoehtoisesti voidaan menetellä siten, että hallinnollisesti lukiokoulutukseen kuuluva keskuskeittiö kirjataan käyttötalousosassa sisäisen palveluiden tehtävälle 545 *Sisäiset palvelut*, josta menoja jaetaan vyörytyksin tai sisäisenä palvelun ostona oikeille tehtäville. [2012]

31060 Muu opiskelijahuolto

Sisällytä kustannuksiin:

Muu opiskelijahuolto lukuun ottamatta ruokailua ja majoitusta. Muun opiskelijahuollon kustannuksia ovat esim. opiskelijahuoltoryhmän toiminta, opiskelijoiden tapaturmien hoidosta aiheutuneet menot, opiskelijoiden tapaturmavakuutusmaksut ja opiskelijatestaukset. Muun opiskelijahuoltohenkilökunnan palkat lakisääteisine sivukuluineen.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Muun opiskelijahuollon kohtaan ei tule sisällyttää kansanterveys- ja lastensuojelulain alaista toimintaa (esim. kouluterveydenhuollosta, koulupsykologista ja koulukuraattorista aiheutuneet kustannukset). Mikäli näitä kustannuksia on kirjattu lukion menoihin, ne ilmoitetaan lomakkeella kohdassa 31089 *Muut valtionosuuspohjaan kuulumattomat toimitamenot ja vyörytyserät*.

Koulukuraattorin kustannukset kuuluvat käyttötaloudessa (taulukko 01) tehtävälle 217 ja koulupsykologin kustannukset vastaavasti tehtävälle 253, jolloin ne eivät kohdistu lainkaan taulukkoon 41.

31072 Sisäinen hallinto

Sisällytä kustannuksiin:

Koulutuksen järjestäjän välittömästi lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuneet kustannukset, kuten sisäisen hallinnon palkat lakisääteisine sivukuluineen, eläkkeet, materiaalin ja palvelujen ostot, koneiden ja kaluston vuokrat, lukion johtokuntien kokouspalkkiot ja muut lukion sisäiseen toimintaan liittyvät kustannukset, joita ei voida lukea edellä mainittuihin toimintoihin.

Rehtorien palkkauksista tässä ilmoitetaan se osuus, joka ei ole opetusta. Rehtorin palkkauksesta muun kuin opetuksen osuus voidaan erottaa edellä opetuksen toimintokuvauksessa esitetyllä tavalla. [2012]

Lukiokoulutukseen vyörytetyt keskitetyt hoidetut talous- ja henkilöstöhallinnon, hankintapalvelun, tietohuollon, arkistoinnin tai lakipalveluiden menot kirjataan taulukossa 41 sisäiseen hallintoon. [2012]

Älä sisällytä kustannuksiin:

Valtionosuuspohjaan ei kuulu rahoituslain 31 §:n mukaan sellaiset hallintokustannukset, jotka eivät aiheudu välittömästi lukiokoulutuksen järjestämisestä.

Sisäisen hallinnon kustannuksiin ei lueta myöskään kunnan hallituksen, valtuuston tai muun vastaavan keskushallintoelimen kustannuksia, elleivät ne kohdistu välittömästi lukiokoulutuksen järjestämiseen. [2012]

31075 Kiinteistöjen ylläpito

Sisällytä kustannuksiin:

Koulujen fyysisen ympäristön sekä turvallisuuden huoltoon liittyvät kustannukset. Tämä koskee myös kiinteistöjä välittömästi palvelevan tontin ja kadun kunnossapitokustannuksia.

Kustannuksiin luetaan kiinteistöhenkilökunnan palkat sivukuluineen, eläkkeet, materiaalin ja palvelujen ostot, vuokrat ja muut kiinteistöjen hoitoon sekä ylläpitoon liittyvät kustannukset. Kiinteistöhenkilökuntaa ovat mm. vahti-, virasto- ja erikoisvahtimestarit, kouluisännät, kaluston korjaajat ja -huoltajat. Mikäli vahti-, virasto- tai erikoisvahtimestari hoitaa kiinteistön huoltoon sekä hallintoon liittyviä tehtäviä, voidaan aiheutuneet kustannukset kirjata kokonaan työntekijän laajimman tehtävän mukaan joko *Kiinteistöjen ylläpitoon* tai *Sisäiseen hallintoon*. [2012]

Mikäli kiinteistöjen ylläpito on hoidettu toisen hallintokunnan tai yksikön toimesta keskitetysti ja käytetään sisäistä laskutusta tai ns. kustannusten vyöryttämistä, otetaan sisäinen laskutus tai vyörytyserä edellä olevassa laajuudessa tässä kohdassa huomioon ilman suunnitelman mukaisia poistoja. Tässä tapauksessa palkkauskustannuksia ei eritellä *Palkkaukset*-sarakeelle.

Älä sisällytä kustannuksiin:

Jos sisäiseen vuokraan sisältyy suunnitelman mukaisia poistoja, laskennallisia poistoja, laskennallisia korkoja tai muita vastaavia kustannuslaskennallisia eriä, näitä ei sisällytetä kiinteistöjen ylläpitoon, vaan ne merkitään valtionosuuspohjan ulkopuolisiin menoihin.

Kiinteistöissä sijaitsevien opettajien ja muun henkilökunnan asuntojen sekä ulkopuolisille vuokrattujen asuntojen ja muiden tilojen osuutta ei saa sisällyttää kiinteistökustannuksiin, vaan ne merkitään kohtaan 31089 *Muut valtionosuuspohjaan kuulumattomat toimintamenot ja vyörytyserät*.

Ulkopuolisille vuokrattujen tai henkilöstön asuntojen osuus kustannuksista ja tuotoista voidaan vaihtoehtoisesti kirjata käyttötalousosassa tehtävälle 535 *toimitila- ja vuokrauspalvelut*.

Opiskelija-asuntoloiden kustannuksia, jotka ilmoitetaan rivillä 31054 majoitus.

2. Valtionosuuspohjaan kuulumattomat toimintamenot ja vyörytyserät

Valtionosuuspohjaan kuulumattomiin toimintamenoihin ja vyörytyseriin ilmoitetaan sellaiset menot, joita ei huomioida yksikköhintoja laskettaessa.

Lomakkeella 41 **ei ilmoiteta** käyttötalouden menoihin sisältyviä koulutuksen järjestäjän käyttöomaisuuden poistoja **eikä** hallinto- ja muihin sisäisiin palveluihin sisältyviä käyttöomaisuuden poistoja ja korkoja (pl. sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset, jotka ilmoitetaan valtionosuuspohjan ulkopuolisissa menoissa).

Ks. edellä kohta *Kustannuspohjan erityisrajaukset*.

31081 Sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset

Sisällytä kustannuksiin:

Keskitetysti hoidettujen tilojen sisäisiin vuokriin tai vyörytyksiin sisältyvät suunnitelman mukaiset poistot, laskennalliset poistot ja korot sekä muut vastaavat kustannuslaskennalliset erät. [2012]

31084 Kotikunnan maksuosuudet

Sisällytä kustannuksiin:

Erillisiin sopimuksiin perustuvat valtion rahoituksen ylittävistä kustannuksista maksetut kotikunnan maksuosuudet.

31089 Muut

Sisällytä kustannuksiin:

- kustannukset, joihin myönnetään erikseen lakiin perustuvaa valtion rahoitusta (mm.

työllistämistuen osuus menoista)

- maksullisen palvelutoiminnan menot (tuloja vastaavat kustannukset)
- kotikunnan maksamat matka-avustukset
- kodin ja koulun välisistä koulukuljetuksista koulutuksen järjestäjälle aiheutuneet kustannukset
- toisen kunnan osuus yhteisen opettajan palkkauksesta silloin, kun kunta, jossa opettaja on viranhaltijana, kirjaa palkkausmenot kokonaisuudessaan omiksi menoikseen
- vuosisuunnitelman ulkopuolisten luokkaretket
- ammatilliselle tai muun koulutuksen järjestäjälle myydyn koulutuksen kustannukset, jotka sisältyvät toisen järjestäjän kustannuksiin ja kustannuspohjaan
- muille myytyjen aterioiden ja muiden kuin päätoimisten lukiolaisten ateriakustannukset
- muista palveluista tai suoritteiden myynnistä saatuja tuloja vastaavat kustannukset
- rahoituslain 45 §:n mukaan maksettuja avustuksia vastaavat menot (rahoituslain 44 §:n mukaiset bruttomenot ilmoitetaan kuitenkin kustannuspohjassa, ks. kustannuspohjan erityisrajaukset)
- Euroopan yhteisöjen talousarviosta myönnettyä ja sitä vastaavaa valtion talousarvion mukaista erillistä kansallista rahoitusta vastaavat menot
- kaikki kustannukset joita ei voida kirjata muille toiminnoille ja joita ei saa sisällyttää valtionosuuspohjaan (ks. edellä kustannuspohjan erityisrajaukset). [2012]

31096 Pienet hankkeet

Investointeihin sisältyvät valtioneuvoston asetuksella säädetyin euromäärän (RahA 1766/2009, 400 000 euroa ilman alv.) alittavat ns. pienet hankkeet, joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionavustusta. Kaikki tilivuoden pienet hankkeet yhteensä lukiokoulutuksen osalta. Raja on hankekohtainen. [2012]

Pienten hankkeet sisältyvät investointiosassa (taulukko 02) ilmoitettuihin lukiokoulutuksen investointimenoihin. Pienistä hankkeista kysytään lukion osalta myös alv:n osuus, joka ilmoitetaan omalla sarakkeellaan.

10 Tilastokohtaiset kirjaukset yhteistoiminta-alueilla

Yhteistoiminta-alue on kunnallisessa palvelutuotannossa runsaasti yleistynyt palvelujen organisointimuoto, jossa isäntäkunta, kuntayhtymä tai näiden liikelaitos tuottaa palveluita sopimus- tai jäsenkunnille. [2012]

Isäntäkunnat saattavat myös toimia palveluiden tilaajina, jolloin isäntäkunta tilaa osan ja tuottaa osan sopimuskunnille järjestetyistä palveluista. Palveluiden eri organisointimuotoihin liittyviä tilastointeja käsitellään myöhempanä. [2012]

Yhteistoiminta-alueisiin liittyy usein ns. läpilaskutuksia, joissa kolmas osapuoli toimii palvelujen tilaajana. Esim. isäntäkunta saattaa tilata sopimus- tai jäsenkuntien puolesta palvelut ulkopuoliselta tuottajalta, jolloin isäntäkunta maksaa sopimuskunnan puolesta sopimuskuntalaisille tarjotun palvelun, ja veloittaa ne myöhemmin sopimuskunnalta. [2012]

Muut palvelut (taulukot 01, 54, 55, 11, 05, 07)

(Muut kuin opetuspalvelut)

Palveluiden tuottaminen yhteistoiminta-alueilla on jaettu neljään muotoon, jotka ovat:

- 1) Isäntäkunta tuottaa tai tilaa
- 2) Kuntayhtymä tuottaa tai tilaa
- 3) Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa
- 4) Kuntayhtymän liikelaitos tuottaa

1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa [2012]

Tilanne, jossa kunnat ovat sopineet keskinäisestä yhteistoiminnasta ja jossa jokin kunnista toimii isäntäkuntana. Isäntäkunta toimii palveluiden järjestäjänä ja/tai tuottajana sopimuksesta riippuen, jolloin se on velvollinen tuottamaan sovitut palvelut sopimuskunnille. Palveluiden tuottaminen perustuu sopimukseen ja se saattaa koskea vain tietty tai useita palveluita. Yhdellä yhteistoiminta-alueella saattaa olla myös useita isäntäkuntia, jolloin esim. tietty kunta vastaa alueen sosiaali- ja terveystalvveluista, toinen kunta opetuspalveluista ja kolmas muista palveluista. Tilastoinnissa jokainen palvelualue käsitellään omiaan, jolloin esim. edellä mainitussa tapauksessa sosiaali- ja terveystalvveluissa vain yksi kunta toimii isäntäkuntana ja muut sopimuskuntina.

Isäntäkunnat saattavat tuottaa palvelut itse tai ne saattavat ostaa niitä ulkopuoliselta tuottajilta ja välittää ne siten sopimuskunnille. Tilastoinnin luokituksissa ja ohjeistuksissa on otettu molemmat tavat huomioon.

Taulukko 01 Isäntäkunta

Isäntäkunta ilmoittaa kaikki palvelun järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ja tuotot tehtävittäin todellisen toiminnan mukaan.

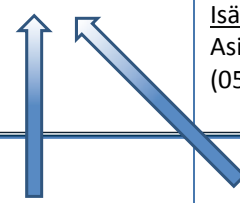
Omille kuntalaisille ostetut palvelut kirjataan *asiakaspalveluiden ostoihin*. Sopimuskunnille ostetut palvelut kirjataan *muiden palveluiden ostoiksi*, koska *asiakaspalveluihin* ilmoitetaan vain omille kuntalaisille ostettuja palveluita. *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita.

Sopimuskunnilta saadut maksuosuudet kirjataan myyntituloihin kunnilta, joiden tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja myytyjä palveluita.

Sopimuskunta

Isäntäkunnalle maksettu maksuosuus kirjataan *asiakaspalveluiden ostoiksi* kunnilta tehtävittäin. Kollektiivipalveluissa (tehtäväluokat 110, 201, 270, 301, 350, 440–480, 535–555, 610–669) maksuosuus kirjataan *muiden palveluiden ostoiksi*, koska asiakas ei ole todennettavissa. *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita.

Mikäli sopimuskunta omistaa palvelujen tuotannossa käytettävät kiinteistöt, joista isäntäkunta maksaa vuokraa, kirjataan kiinteistöihin liittyvät todelliset menot ja kyseinen vuokratulo sopimuskunnan käyttötalousoosassa tehtävälle 535 *Toimitila- ja vuokrauspalvelut*.

Isäntäkunta tuottajana tai tilaajana, taulukko 01		
Tuotantokustannukset	Maksuosuudet	Ostetut lopputuotepalvelut
Isäntäkunta Palkat ja palkkiot Palvelujen ostot Aineet ja tarvikkeet Vuokrat Jne.	Myyntitulot kunnilta (5220) 	<u>Sopimuskuntalaisille:</u> Muiden palveluiden ostot (0600) <u>Isäntäkuntalaisille:</u> Asiakaspalveluiden ostot (0510-0540)
Sopimuskunta	Asiakaspalvelujen ostot kunnilta (0520)	Asiakaspalvelujen ostot kunnilta (0520)

Mikko Mehtonen / Kuntaliitto

Taulukko 54 Isäntäkunta

Isäntäkunta ilmoittaa sarakkeella 01 *Itse tuotetut* kaikki yhteistoiminta-alueen kunnille itse tuotetut palvelut, ml. omat ja muille kunnille tuotetut palvelut.

Isäntäkunta ilmoittaa sarakkeella 02 *Siitä: myydyt* sopimuskunnille tuotetut palvelut. Sarakkeelle 02 siis ilmoitetaan itse tuotetut palvelut, jotka isäntäkunta on myynyt.

Sarakkeille 03-06 *Ostetut palvelut* isäntäkunta ilmoittaa ainoastaan omille kuntalaisilleen ostamansa palvelut. Isäntäkunta ei ilmoita sopimuskunnille ostettuja palveluita taulukoon 54 (koska ne ovat *muiden palveluiden ostoja*).

Sopimuskunta

Isäntäkunnalta ostetut palvelut ilmoitetaan sarakkeella 04 *kunnilta ostetut*. Palvelut ilmoitetaan sarakkeelle 04 *Kunnilta ostetut* vaikka isäntäkunta ostaisi ne ulkopuoliselta tuottajalta.

Taulukko 55 Isäntäkunta

Isäntäkunta ilmoittaa toimintayksiköitä, mikäli se on tuottanut palvelut itse. Mikäli taulukkoon 54 on ilmoitettu itse tuotettuja palveluita, on sillä oltava toimintayksiköitäkin.

Toimintayksiköiden ei tarvitse sijaita fyysisesti isäntäkunnassa. Toimintayksiköt lasketaan isäntäkunnan alaisiksi, mikäli ne kuuluvat hallinnollisesti isäntäkunnalle (isäntäkunta tuottaa niissä palveluita). Sopimuskunnan omistamat kiinteistöt, joissa isäntäkunta järjestää palvelut, lasketaan isäntäkunnan toimintayksiköiksi.

Sopimuskunta

Sopimuskunta ei ilmoita toimintayksiköitä.

2 Kuntayhtymä tuottaa tai tilaa [2012]

Taulukko 01 Kuntayhtymä

Kuntayhtymä ilmoittaa kaikki palvelun järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ja tuotot tehtävittäin todellisen toiminnan mukaan.

Jäsenkuntien maksamat maksusuudet kirjataan tehtävittäin menolajille *Myyntitulot kunnilta*.

Ulkopuoliselta tuottajalta jäsenkunnille ostettu palvelu kirjataan *Asiakaspalveluiden ostoiksi* ja kollektiivipalveluissa *Muiden palveluiden ostoiksi* tehtävittäin.

Jäsenkunta

Kuntayhtymälle maksettu maksuosuus kirjataan tehtävittäin *Asiakaspalveluiden ostoiksi kuntayhtymiltä*, kollektiivipalveluissa (tehtäväluokat 110, 201, 270, 301, 350, 440–480, 535–555, 610–669) *Muiden palveluiden ostoiksi*.

Mikäli jäsenkunta omistaa palvelujen tuotannossa käytettävät kiinteistöt, joista kuntayhtymä maksaa vuokraa, kirjataan kiinteistöihin liittyvät todelliset menot ja kyseinen vuokratulo jäsenkunnan käyttötalousoosassa tehtävälle 535 *Toimitila- ja vuokrauspalvelut*.

Kuntayhtymä tuottajana tai tilaajana, taulukko 01		
Tuotantokustannukset	Maksuosuudet	Ostetut lopputuotepalvelut
Kuntayhtymä Palkat ja palkkiot Palvelujen ostot Aineet ja tarvikkeet Vuokrat Jne.	Myyntitulot kunnilta (5220) 	<u>Jäsenkuntalaisille:</u> Muiden palveluiden ostot (0600) tai asiakaspalveluiden ostot (05X0)
Jäsenkunta	Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä (0530)	Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä (0530)

Mikko Mehtonen / Kuntaliitto

Taulukko 54 Kuntayhtymä

Kuntayhtymä ilmoittaa sarakkeella 01 *Itse tuotetut* kaikki jäsenkunnille ja muille tuotetut palvelut.

Sarakkeelle 02 siitä: myytyt ilmoitetaan ainoastaan muille kuntayhtymille, valtiolle tai yksityisille myytyt palvelut (ei jäsenkunnille myytyjä). Ulkopuolisilta palveluntuottajilta sopimuskunnille ostettuja palveluita ei ilmoiteta taulukkoon 54.

Sarake 07 *Yhteensä* kuvaa silloin jäsenkunnille tuotettujen palveluiden määrää.

Jäsenkunta

Jäsenkunta ilmoittaa sarakkeella 05 *Kuntayhtymiltä ostetut* oman kunnan osuuden kuntayhtymältä ostetuista palveluista.

Taulukko 55 Kuntayhtymä

Kuntayhtymä ilmoittaa toimintayksiköt oman toiminnan osalta, koska se on tuottaja.

Jäsenkunta

Jäsenkunta ei ilmoita toimintayksiköitä.

3 Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa [2012]

Taulukko 01 Isäntäkunta

Isäntäkunta ilmoittaa liikelaitoksen omille kuntalaisilleen tuottamat palvelut tehtävittäin menolajille *Asiakaspalveluiden ostot kunnilta* ja *Siitä: sisäiset menot*, jolloin kunta ”ostaa” palvelut sisäisenä ostona omille kuntalaisilleen. *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita.

Sopimuskunta

Ostot isäntäkunnan liikelaitokselta kirjataan tehtävittäin menolajille *Asiakaspalvelujen ostot kunnilta*, kollektiivipalveluissa (tehtäväluokat 110, 201, 270, 301, 350, 440–480, 535–555, 610–669) *muiden palveluiden ostoiksi*. Riippumatta palveluiden tilaajasta, kirjaetaan menot aina liikelaitoksen ja sopimuskunnan välisiksi ostoiksi ja myynneiksi. *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita.

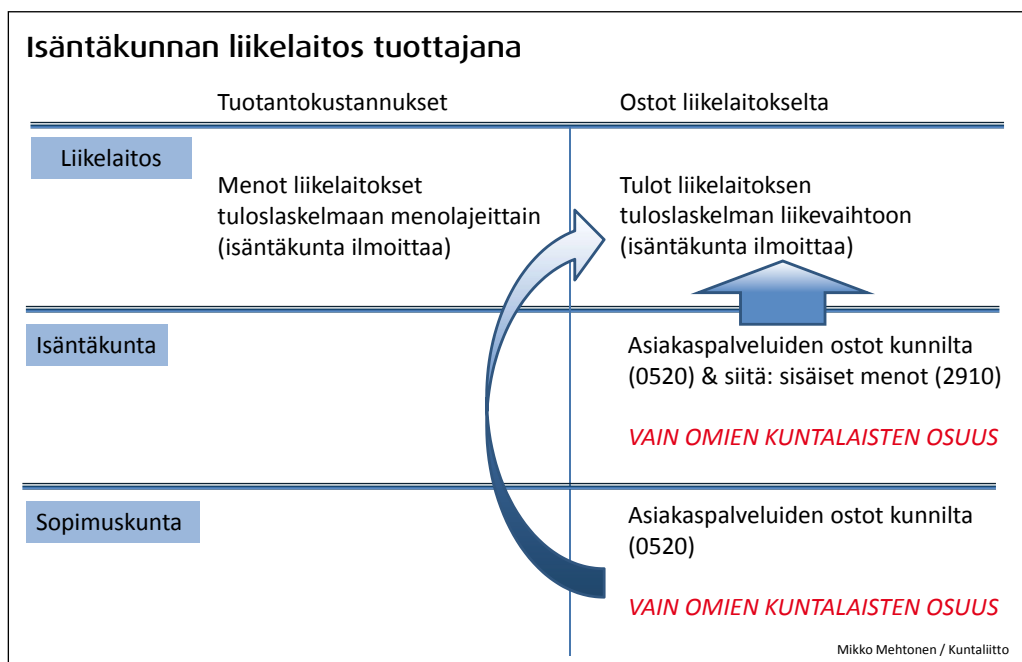
Mikäli sopimuskunta omistaa palvelujen tuotannossa käytettävät kiinteistöt joista isäntäkunnan liikelaitos maksaa vuokraa, kirjataan kiinteistöihin liittyvät todelliset menot ja kyseinen vuokratulo sopimuskunnan käyttötalousosassa tehtävälle 535 *Toimitila- ja vuokrauspalvelut*.

Taulukko 11 Isäntäkunnan liikelaitos

Isäntäkunta ilmoittaa liikelaitostaulussa todelliset palvelun tuottamisesta aiheutuneet kustannukset ja tuotot.

Tehtäväluokka määräytyy liikelaitoksen pääasiallisen toiminnan mukaan, laaja-alaiset sosiaali- ja terveystalouden liikelaitokset kuuluvat kuitenkin tehtävälle 290.

Myyntitulot kunnilta kirjataan liikelaitoksen liikevaihtoon. Myös isäntäkunnan sisäiset ostot kirjataan liikelaitoksen liikevaihtoon.

Taulukko 54 Isäntäkunta

Isäntäkunta ilmoittaa sarakkeella 04 *Kunnilta ostetut* omien kuntalaisten osuuden. Tämän tulee vastata taulukkoon 01 ilmoitettuja sisäisiä *asiakaspalvelujen ostoja* kunnilta, jotka ovat kunnan sisäisiä ostoja liikelaitokseltaan.

Sopimuskunta

Sopimuskunta ilmoittaa sarakkeella 04 *Kunnilta ostetut* omien kuntalaisten osuuden. Tämän tulee vastata taulukkoon 01 ilmoitettuja *asiakaspalvelujen ostoja* kunnilta.

Taulukko 55 Isäntäkunta

Ei ilmoita toimintayksiköitä.

Sopimuskunta

Ei ilmoita toimintayksiköitä.

4 Kuntayhtymän liikelaitos tuottaa [2012]

4.1 Liikelaitoskuntayhtymä tuottajana [2012]

Tilanne jossa ei ole varsinaista emokuntayhtymää vaan pelkkä liikelaitos. Emokuntayhtymällä tarkoitetaan tässä liikelaitoksesta erillistä hallinnollista organisaatiota.

Taulukko 01 Liikelaitoskuntayhtymä

Liikelaitoskuntayhtymä ei ilmoita kustannuksia eikä tuottoja käyttötalouteen.

Jäsenkunta

Ostot liikelaitoskuntayhtymältä ilmoitetaan tehtävittäin menolajille *asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä*, kollektiivipalveluissa (tehtäväluokat 110, 201, 270, 301, 350, 440–480, 535–555, 610–669) *muiden palveluiden ostoihin*. *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita.

Mikäli jäsenkunta omistaa palvelujen tuotannossa käytettävät kiinteistöt joista liikelaitoskuntayhtymä maksaa vuokraa, kirjataan kiinteistöihin liittyvät todelliset menot ja kyseinen vuokratulo jäsenkunnan käyttötaloulososassa tehtävälle 535 *toimitila- ja vuokrauspalvelut*.

Taulukko 11 Liikelaitoskuntayhtymä

Liikelaitoskuntayhtymä ilmoittaa liikelaitostaulussa todelliset palvelun tuottamisesta aiheutuneet kustannukset ja tuotot, mikäli se ostaa palvelut ulkopuoliselta tuottajalta ilmoitetaan ostot palveluiden ostoina tuloslaskelmaan.

Tehtävuokka määräytyy liikelaitoksen pääasiallisen toiminnan mukaan, laaja-alaiset sosi-
aali- ja terveystalon liikelaitokset kuuluvat kuitenkin tehtävälle 290.

Myyntitulot kunnilta kirjataan liikelaitoksen liikevaihtoon.

Liikelaitoskuntayhtymä tuottajana	
Tuotantokustannukset	Ostot liikelaitoskuntayhtymältä
Liikelaitos Menot liikelaitokset tuloslaskelmaan menolajeittain (kuntayhtymä ilmoittaa)	Tulot liikelaitokset tuloslaskelman liikevaihtoon (kuntayhtymä ilmoittaa)
Sopimuskunta	Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä (0530)

Mikko Mehtonen / Kuntaliitto

Taulukko 54 Liikelaitoskuntayhtymä

Liikelaitoskuntayhtymä ilmoittaa sarakkeella 01 *Itse tuotetut* kaikki jäsenkunnille ja muille tuotetut palvelut.

Sarakkeelle 02 *Siitä: myytyt* ilmoitetaan ainoastaan muille kuntayhtymille, valtiolle tai yksityisille myytyt palvelut (ei jäsenkunnille myytyjä).

Sarake 07 *yhteensä* kuvaa silloin jäsenkunnille tuotettujen palveluiden määrää.

Jäsenkunta

Jäsenkunta ilmoittaa sarakkeella 05 *Kuntayhtymiltä ostetut* oman kunnan osuuden kuntayhtymältä ostetuista palveluista.

Taulukko 55 Liikelaitoskuntayhtymä

Liikelaitoskuntayhtymä ilmoittaa toimintayksiköt oman (liikelaitoksen) toiminnan osalta.

Jäsenkunta

Ei ilmoita toimintayksiköitä.

4.2 Kuntayhtymän liikelaitos tuottajana [2012]

Tilanne jossa on hallinnollinen emokuntayhtymä, vaikkakin palvelut tuotetaan pääasiallisesti kuntayhtymän liikelaitoksessa. Esim. kuntayhtymän perustama liikelaitos, joka tuottaa osan palveluista ja myy ne sisäisesti kuntayhtymälle, joka taas myy palvelut kunnille kokonaisuutena.

Taulukko 01 Kuntayhtymän liikelaitos

Sisäinen palvelujen osto omalta liikelaitokselta ilmoitetaan tehtävittäin menolajille *Muiden palveluiden ostot* ja *Siitä: sisäiset menot*.

Jäsenkunnilta saadut maksusuudet kirjataan myyntituloiksi kunnilta.

Jäsenkunta

Maksusuus kuntayhtymälle kirjataan *asiakaspalveluiden ostoiksi* kuntayhtymältä. *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita.

Tuotannossa käytettyjen jäsenkunnan omistamien kiinteistöjen kanssa menetellään edellä mainitulla tavalla. Katso muun muassa kohta 4.1.

Taulukko 11 Kuntayhtymän liikelaitos

Kuntayhtymän liikelaitos ilmoittaa liikelaitostaulussa todelliset palvelun tuottamisesta aiheutuneet kustannukset ja tuotot, mikäli se ostaa palvelut ulkopuoliselta tuottajalta ilmoitetaan ostot palveluiden ostoina tuloslaskelmaan.

Tehtävuokka määräytyy liikelaitoksen pääasiallisen toiminnan mukaan, laaja-alaiset sosi- ja terveysalan liikelaitokset kuuluvat kuitenkin tehtävälle 290.

Emokuntayhtymän liikelaitokselle tilittämät jäsenkuntien maksusuudet ja muut ostot kirjataan liikevaihtoon. Myös suoraan kunnilta saadut maksusuudet kirjataan liikevaihtoon.

Kuntayhtymän liikelaitos tuottajana, emokuntayhtymä välittää palvelun jäsenkunnille		
Tuotantokustannukset	Ostot liikelaitokselta	Ostot kuntayhtymältä
Liikelaitos Menot liikelaitoksen tuloslaskelmaan menolajeittain (kuntayhtymä ilmoittaa)	Tulot liikelaitoksen tuloslaskelmaan tulolajeittain (kuntayhtymä ilmoittaa)	
Emokuntayhtymä	Muiden palveluiden ostot (0600) & Siitä: sisäiset menot (2910)	Myyntitulot kunnilta (5220)
Jäsenkunta		Asiakaspalveluiden ostot kuntayhtymiltä (0530)

Mikko Mehtonen / Kuntaliitto

Taulukko 54 Kuntayhtymän liikelaitos

Kuntayhtymä ilmoittaa sarakkeella 01 *Itse tuotetut* kaikki jäsenkunnille ja muille tuotetut palvelut.

Sarakkeelle 02 *Siitä: myydyt* ilmoitetaan ainoastaan muille kuntayhtymille, valtiolle tai yksityisille myydyt palvelut (ei jäsenkunnille myytyjä).

Sarake 07 *Yhteensä* kuvaa silloin jäsenkunnille tuotettujen palveluiden määrää.

Jäsenkunta

Jäsenkunta ilmoittaa sarakkeella 05 *Kuntayhtymiltä ostetut* oman kunnan osuuden kuntayhtymältä ostetuista palveluista.

Taulukko 55 Kuntayhtymän liikelaitos

Kuntayhtymä ilmoittaa toimintayksiköt oman (liikelaitoksen) toiminnan osalta.

Jäsenkunta

Ei ilmoita toimintayksiköitä.

5 Taulukon 05 meno ja -tulorittelyt kirjaukset yhteistoiminta-alueilla [2012]

Taulukkoon 05 kirjataan palvelujen järjestämistä riippumatta käyttötalouden meno- ja tulolajien sekä investointimenojen ja -tulojen erittelyä, jolloin kirjaustapa ei muutu erilaisten palvelujen järjestämistapojen välillä.

6 Taulukon 07 eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta kirjaukset yhteistoiminta-alueilla [2012]

Taulukon 07 tiedoista ainoastaan terveystoimea koskevat erillistiedot (rivit 250 1490 - 270 1290) ilmoitetaan järjestäjittäin. Muut tiedot ilmoitetaan peruskunnittain. Isäntäkunnat ilmoittavat peruskunnittaisiin tietoihin vain oman kunnan osuuden, samoin kuin sopimuskunnatkin. Kuntayhtymät ilmoittavat tiedot kaikkien jäsenkuntien osalta.

Luettelo taulukon 07 erien kirjaamisesta:

100 0180	peruskunnittain	270 1490	peruskunnittain
110 1490	peruskunnittain	290 3052	peruskunnittain
		290 3054	peruskunnittain
207 2488	peruskunnittain	325 1490	peruskunnittain
207 2490	peruskunnittain	325 2490	peruskunnittain
207 2492	peruskunnittain	325 3250	peruskunnittain
207 2494	peruskunnittain	350 1030	peruskunnittain
222 1490	peruskunnittain	350 1040	peruskunnittain
235 2490	peruskunnittain	350 3250	peruskunnittain
240 1490	peruskunnittain	440 1290	peruskunnittain
240 1770	peruskunnittain	440 2390	peruskunnittain
240 2490	peruskunnittain	515 2510	peruskunnittain

250 1490	järjestäjittäin	625 1770	peruskunnittain
250 2490	järjestäjittäin	830 9390	peruskunnittain
253 1490	järjestäjittäin	840 9390	peruskunnittain
253 2490	järjestäjittäin		
253 2520	järjestäjittäin		
260 1490	järjestäjittäin		
260 2490	järjestäjittäin		

Opetus- ja sivistyspalvelut (taulukot 01, 41 ja 51)

1 Esi- ja perusopetus [2012]

Esi- ja perusopetuksen rahoitusjärjestelmässä valtionosuudet maksetaan ikäluokkaan perustuen oppilaiden kotikunnille. Kotikunnat maksavat opetuksen järjestäjille ns. kotikuntakorvauksen, joka siirtää rahoituksen opetuksen järjestäjälle, silloin kun oman kunnan oppilas on sijoitettuna muun opetuksen järjestäjän opetukseen.

Kotikuntakorvausmenot kirjataan menolajille *Asiakaspalveluiden ostot* siltä sektorilta, mille oppilas on sijoitettu. Esim. toisen kunnan opetukseen sijoitetusta oppilaasta aiheutunut kotikuntakorvausmeno kirjataan *asiakaspalveluiden ostoiksi* kunnilta, kun taas valtion kouluun sijoitetusta oppilaasta aiheutunut kotikuntakorvausmeno kirjataan *asiakaspalveluiden ostoiksi* valtiolta. Kotikuntakorvaustulot kirjataan vastaavasti myyntituloksi kunnilta, koska maksava taho on toinen kunta. Vailla kotikuntaa olevat tai Ahvenanmaan maakunnassa asuvat oppilaat voidaan kirjata myyntituloiksi valtiolta, koska kotikuntakorvaustulon maksaa silloin valtio.

Taulukko 01 Isäntäkunta (opetuksen järjestäjä)

Isäntäkunta ilmoittaa kaikki opetuksen järjestämisestä aiheutuneet todelliset kustannukset ja tuotot tehtävittäin käyttötalouden meno- ja tulolajeille, mukaan lukien kotikuntakorvausmenot ja -tulot. Isäntäkunta siis ilmoittaa kaikki omille ja sopimuskunnilleen tuottamista opetuspalveluista aiheutuneet kustannukset ja tuotot.

Sopimuskunta

Sopimuskunta ilmoittaa isäntäkunnalle ”maksetun” kotikuntakorvausmenon tehtävittäin *asiakaspalveluiden ostoissa*. Lisäksi mahdolliset muut kustannukset, joita sopimuskunta maksaa kotikuntakorvauksen lisäksi isäntäkunnalle, kirjataan *asiakaspalveluiden ostoiksi*.

Joissakin tilanteissa sopimuskunta omistaa koulut, joissa isäntäkunta opetusta järjestää ja isäntäkunta maksaa sopimuskunnalle näistä vuokraa. Edellä mainitussa tilanteessa sopimuskunnan tulee kirjata isäntäkunnan maksamat vuokratulot ja näiden kiinteistöjen ylläpidosta aiheutuneet todelliset menot käyttötalouden tehtävälle 535 *Toimitila- ja vuokrauspalvelut*.

Taulukko 41 Isäntäkunta (opetuksen järjestäjä)

Isäntäkunta ilmoittaa taulukkoon 41 kaikki opetuksen järjestämisestä aiheutuneet todelliset kustannukset toiminnoittain. Isäntäkunta siis ilmoittaa kaikki omille ja sopimuskun-

nilleen tuottamista opetuspalveluista aiheutuneet kustannukset. Taulukon 41 ja 01 toimintamenojen ja vyörytyserien kokonaissumman tulee täsmätä.

Mikäli isäntäkunta hankkii opetuspalveluita itselleen tai sopimuskunnille ulkopuolisilta tuottajilta, tulee sen kirjata nämä ostopalvelut taulukossa 41 toiminnoittain sarakkeelle 02 *muut menot*.

Kunta saattaa hankkia esiopetuksen ostopalveluna yksityiseltä tuottajalta (esim. seurakunnalta). Silloin ei ole kyseessä kuntien välinen yhteistoiminta ja palvelun järjestämisvastuu säilyy kunnalla. Edellä mainitussa tilanteessa kunnan tulee kirjata ostopalveluiden menot toiminnoittain sarakkeelle 02 *Muut menot*. Toiminnoittainen jako tulee pyytää palvelun tuottajalta.

Sopimuskunta

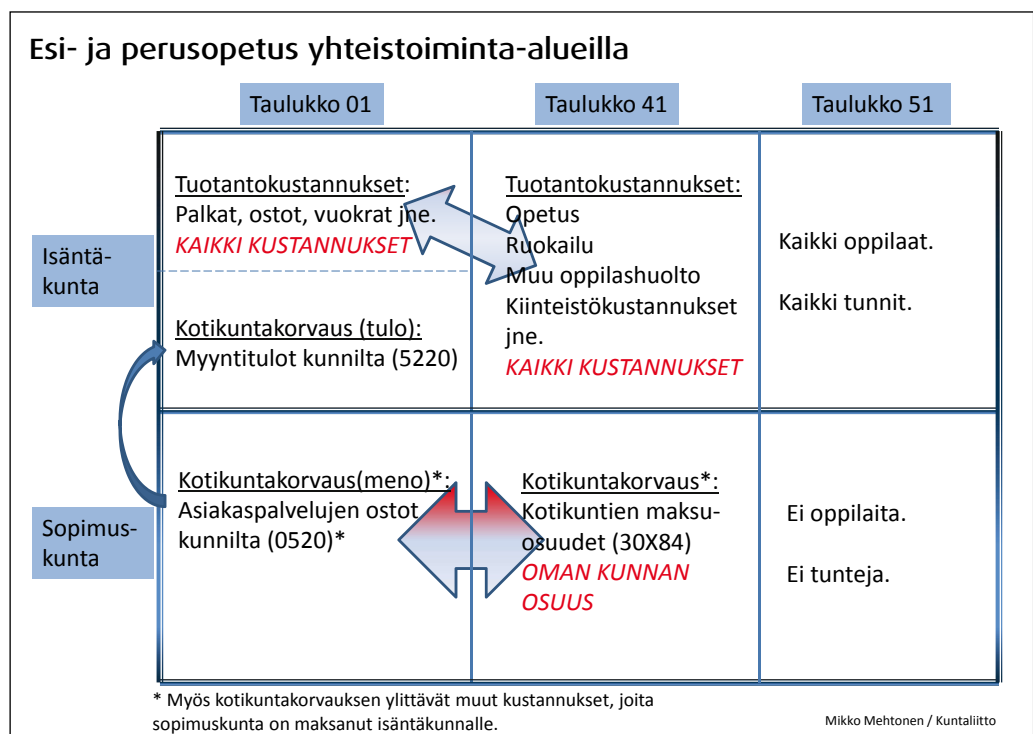
Sopimuskunta ilmoittaa isäntäkunnalle maksetut kotikuntakorvaukset sekä muut isäntäkunnalle maksetut korvaukset toiminnolla *kotikuntien maksuosuudet*.

Taulukko 51 Isäntäkunta (opetuksen järjestäjä)

Isäntäkunta ilmoittaa opetustunteihin kaikki sen opetustoiminnasta aiheutuneet tunnit, niin omille kuin sopimuskuntien oppilaille annetut tunnit.

Sopimuskunta

Sopimuskunta ei ilmoita opetustunteja.

2 Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta [2012]

Taulukko 01 Isäntäkunta

Isäntäkunta ilmoittaa kaikki perusopetuslain mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta aiheutuneet kustannukset sekä tuotot perusopetuksen tehtävällä, mukaan lukien omille sekä sopimuskuntien kuntalaisille tuotetut palvelut.

Sopimuskunta

Sopimuskunta ilmoittaa *asiakaspalveluiden ostoissa* oman kuntansa osuuden kustannuksista eli sen osuuden mitä sopimuskunta on kokonaisuudessaan maksanut isäntäkunnalle.

Taulukko 41 Isäntäkunta

Isäntäkunta ilmoittaa kaikki perusopetuslain mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä aiheutuneet kustannukset sarakkeilla 01 *Palkkaukset* ja 02 *Muut menot*. Tämä sisältää sekä omille että sopimuskunnille tuotetut palvelut. Kustannukset kirjataan palvelujen tuottamista vastaavalle riveille (omana toimintana, ostopalveluna, avustettuna toimintana). Sopimuskuntien maksamat maksuosuudet kirjataan sarakkeelle 05 *Muut tulot*. Sarakkeelle 04 *Maksut* kirjataan omien ja muiden kuntien oppilailta perityt maksut.

Isäntäkunnan taulukkoon 41 ilmoitettujen kustannusten tulee vastata koko yhteistoiminta-alueelle järjestetyn toiminnan ohjaustunteja, joka sisältää isäntä- ja sopimuskunnille tuotetut tunnit.

Sopimuskunta

Sopimuskunta kirjaa isäntäkunnalle maksetut perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ostopalveluiden riville. Sopimuskunta ei ilmoita aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittyjä maksuja, koska isäntäkunta on ne jo ilmoittanut.

Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta yhteistoiminta-alueilla					
	01 Palkat	02 Muut menot	03 Alv	04 Maksut	05 Muut tulot
Omana toimintana	Isäntäkunta: Kaikki palkat	Isäntäkunta: Kaikki menot	Isäntäkunta: Kaikki alv:t	Isäntäkunta: Kaikki maksut	Isäntäkunta: Sopimuskuntien maksuosuudet
Ostopalvelut		Sopimuskunta: Isäntäkunnalle maksetut			
Avustettuna					

Mikko Mehtonen / Kuntaliitto

3 Lukiokoulutus [2012]

Lukiokoulutuksessa on käytössä ylläpitämämalliin perustuva rahoitusjärjestelmä, jolloin opetuksen järjestäjä on rahoituksen saaja. Silloin opetuksen järjestäjä ilmoittaa kaikki opiskelijat ja kaikki kustannukset sekä tuotot, jolloin kustannukset ja opiskelijamäärät vastaavat suoraan toisiaan.

Mikäli kunnalle, joka ei ole opetuksen järjestäjä, aiheutuu lukioon liittyviä kustannuksia, tulee ne kirjata toiminnolle *Kotikuntien maksusuudet* tai *Muut menot* (valtionosuuspohjan ulkopuoliset).

4 Muut opetus- ja sivistyspalvelut [2012]

Muut opetus- ja sivistyspalvelut noudattavat muiden kuin opetuspalveluiden mukaista kirjaamistapaa yhteistoiminta-alueilla. Ks. edellä kappale *Muut palvelut*.

11 Taulukoiden väliset yhteydet

Talous- ja toimintatilaston eri taulukoiden välillä on yhtymäkohtia tiettyjen meno- ja tuloerien suhteen. Tämä tarkoittaa sitä, että joidenkin meno- ja tuloerien tulee täsmätä eri taulukoiden välillä. Näiden erien tulee, tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, olla yhtä suuria. Yhtymäkohdat ovat seuraavanlaisia:

Taulukko 01 ja 54: [2012]

Taulukon 01 sosiaalipalveluiden tehtävuokkien (204–245) tietojen tulee täsmätä taulukon 54 tietojen kanssa. Jos näillä tehtävuokilla on taulukossa 01 *asiakaspalveluiden ostaja*, pitää taulukossa 54 olla vastaavasti asiakastietoja. Tietojen pitää täsmätä sektoritasolla.

Taulukko 54		Taulukko 01
<i>Itse tuotetut</i>	◄►	<i>Palkat ja palkkiot, muiden palveluiden ostot, vuokrat jne.</i>
<i>Siitä: myydyt palvelut</i>	◄►	<i>Myyntitulot kunnilta/kuntayhtymiltä/valtiolta/muilta</i>
<i>Valtiolta ostetut</i>	◄►	<i>Asiakaspalvelujen ostot valtiolta</i>
<i>Kunnilta ostetut</i>	◄►	<i>Asiakaspalvelujen ostot kunnilta*</i>
<i>KY:ltä ostetut</i>	◄►	<i>Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä</i>
<i>Muilta ostetut</i>	◄►	<i>Asiakaspalvelujen ostot muilta</i>

Taulukko 01 ja 55: [2012]

Mikäli 54 ja 01 taulukoihin on ilmoitettu itse tuotettuja sosiaalipalveluita, pitää taulukossa 55 olla vastaavat tiedot toimintayksiköistä!

Taulukko 01 ja 41: [2012]

Taulukko 01/tehtävä 304/2900 *toimintamenot yhteensä* + 2960 *vyörytyserät* = Taulukko 41/30493 (sarake 01 + 02)

Taulukko 01/tehtävä 305/2900 *toimintamenot yhteensä* + 2960 *vyörytyserät* = Taulukko 41/30593 (sarake 01 + 02)

Taulukko 01/tehtävä 310/2900 *toimintamenot yhteensä* + 2960 *vyörytyserät* = Taulukko 41/31093 (sarake 01)

* Ei päde kotikuntalain 3a tai sosiaalihuoltolain 16b mukaan kotikuntaansa vaihtaneiden asiakkaiden osalta.

Taulukko 02 ja 41: [2012]

Taulukko 02 /tehtävä 304/4900 *investointimenot yhteensä* $\geq$ Taulukko 41/ 30496 (sarake 02)

Taulukko 02 /tehtävä 305/4900 *investointimenot yhteensä* $\geq$ Taulukko 41/ 30596 (sarake 02)

Taulukko 02 /tehtävä 310/4900 *investointimenot yhteensä* $\geq$ Taulukko 41/ 31096 (sarake 02)

($\geq$ Enintään yhtä paljon kuin taulukossa 02)

Taulukon 01 sisäiset: [2012]

Taulukko 01/tehtävä 700/2910 *siitä: sisäiset menot yhteensä* = Taulukko 01/tehtävä 700/6910 *siitä: sisäiset tulot yhteensä*

Sisäisten menojen ja tulojen eroavaisuus käyttötaloudessa koko kunnan tasolla sallitaan, mikäli kunnan ja sen liikelaitoksella on niiden välisiä sisäisiä ostoja tai myyntejä.

Taulukko 01/tehtävä 700/2960 *vyörytyserät (menot)* = Taulukko 01/tehtävä 700/6960 *vyörytyserät (tulot)*

Taulukko 01 ja 05 (sarakeet 001 ja 002): [2012]

Taulukko 01/tehtävä 700/0370 *eläkevakuutusmaksut* = taulukko 05/0370 *eläkevakuutusmaksut*

Taulukko 01/tehtävä 700/0380 *muut sosiaalivakuutusmaksut* = taulukko 05/0380 *muut sosiaalivakuutusmaksu*

Taulukko 01/tehtävä 700/0600 *muiden palveluiden ostot* = taulukko 05/0600 *muiden palveluiden ostot*

Taulukko 01/tehtävä 700/1400 *aineet, tarvikkeet ja tavarat* = taulukko 05/1400 *aineet, tarvikkeet ja tavarat*

Taulukko 01/tehtävä 700/1800 *avustukset* = taulukko 05/1800 *avustukset*

Taulukko 01/tehtävä 700/1920 *vuokramenot, ulkoiset* = taulukko 05/1920 *vuokramenot, ulkoiset*

Taulukko 01/tehtävä 253/5500 *maksut* > taulukko 05/5529 *perusterveydenhuollon (pl. hammashuolto) avohoidon lääkäripalvelujen maksut*

Taulukko 01/tehtävä 260/5500 *maksut* > taulukko 05/5531 *erikoissairaanhoidon laitoshoidon asiakasmaksut* + 5537 *erikoissairaanhoidon päiväkirurgian asiakasmaksut*

Taulukko 01/tehtävä 420/5500 *maksut* $\geq$ taulukko 05/5541 *rakennustarkastusmaksut*

Taulukko 01/tehtävä 460/5500 *maksut* $\geq$ taulukko 05/5548 *pysäköintimaksut*

Taulukko 01/tehtävä 520/5500 *maksut* $\geq$ taulukko 05/5551 *lomituspalvelumaksut*

Taulukko 01/tehtävä 700/6320 *vuokratulot, ulkoiset* = taulukko 05/6320 *vuokratulot, ulkoiset*

Taulukko 01/tehtävä 700/6960 *vyörytystulot* = taulukko 05/6960 *vyörytystulot*

Taulukko 02 ja 05(sarake 001 ja 002): [2012]

Taulukko 02/tehtävä 535/3330 *muut rakennukset yhteensä* = taulukko 05/3330 *muut rakennukset yhteensä*

Taulukko 02/tehtävä 700/3400 *osakkeet ja osuudet* = taulukko 05/3400 *osakkeet ja osuudet*

Taulukko 02/tehtävä 700/4900 *investointimenot yhteensä* = taulukko 05/4900 *investointimenot yhteensä*

Taulukko 02/tehtävä 700/8400 *osakkeiden ja osuuksien myynti* = taulukko 05/9940 *osakkeiden ja osuuksien myynti*

Taulukko 02/tehtävä 700/9900 *investointitulot yhteensä* = taulukko 05/9900 *investointitulot yhteensä*

Taulukko 02/tehtävä 700/9940 *osakkeiden ja osuuksien myynti* = taulukko 05/9940 *osakkeiden ja osuuksien myynti*